

แผนการจัดการเรียนรู้

พระพุทธศาสนา ม.2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นายวิฑูรย์ บัณฑิตย์

ภาคเรียนที่ 1
โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

พระพุทธศาสนา ในประเทศไทยเพื่อนบ้าน

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยเพื่อนบ้าน ส่งผลให้มีการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศพม่า อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา และเวียดนามได้
- 2) อธิบายสภาพการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศไทยเพื่อนบ้านในปัจจุบันได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศไทยเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการตีความ
- 3) ทักษะการจัดกลุ่ม
- 4) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบ โมเดลซิปปา (CIPPA Model)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ หรือเป็นการทายปัญหา ตัวอย่างคำถาม เช่น
 - ประเทศใดบ้างในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่นับถือพระพุทธศาสนา
 - เพราะเหตุใด นักเรียนจึงคิดว่า ประเทศเหล่านั้นนับถือพระพุทธศาสนา
- ครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนรู้ว่า ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังนับถือพระพุทธศาสนาหรือนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ได้แก่ พม่า สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา และไทย
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในดินแดนต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ พม่า อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม แต่ในบางประเทศมีอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไม่ประสบความสำเร็จ
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด ประเทศเพื่อนบ้านของไทยหลายประเทศจึงนับถือพระพุทธศาสนา
(เพราะพระมหากษัตริย์และคณะได้ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังลังกา ซึ่งทำให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังประเทศต่างๆ บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน ในกรณีที่นักเรียนในห้องมีจำนวนมากอาจมีหลายกลุ่ม ให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัว 1-6 ตามลำดับ พร้อมตั้งชื่อกลุ่ม

2. ครูให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันรวมกันเป็นกลุ่มใหม่
เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยให้นักเรียนนั่งรวมกลุ่มกัน
เพื่อร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า
เพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามหัวข้อที่
กำหนดให้ ดังนี้
 - กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศพม่า
 - กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศอินโดนีเซีย
 - กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศมาเลเซีย
 - กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศสิงคโปร์
 - กลุ่มหมายเลข 5 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศลาว
 - กลุ่มหมายเลข 6 ศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่
ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับ
มอบหมาย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบ
บันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 1.1-1.6

คำถามกระตุ้นความคิด

1. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจความรู้
ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และช่วยกันทำ
ใบงาน ดังนี้
 - กลุ่มหมายเลข 1 ทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง
พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศพม่า
 - กลุ่มหมายเลข 2 ทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง
พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศอินโดนีเซีย
 - กลุ่มหมายเลข 3 ทำใบงานที่ 1.3 เรื่อง
พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย
 - กลุ่มหมายเลข 4 ทำใบงานที่ 1.4 เรื่อง
พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศสิงคโปร์
 - กลุ่มหมายเลข 5 ทำใบงานที่ 1.5 เรื่อง
พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศลาว
- นักเรียนคิดว่า ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน
ประเทศใดที่มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตน
ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนามากที่สุด
อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- กลุ่มหมายเลข 6 ทำใบงานที่ 1.6 เรื่อง

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

2. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน และช่วยกันสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กลุ่มรับผิดชอบจนมีความกระจ่างชัดเจนดี แล้วกลับเข้าสู่กลุ่มบ้าน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 1.1-1.6

สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละหมายเลขผลัดกันอธิบายความรู้ และสรุปคำตอบในใบงานที่ตนรับผิดชอบให้กับสมาชิกหมายเลขอื่นฟังเรียงตามลำดับหมายเลข 1-6 หรืออาจให้ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนตามความสมัครใจ โดยไม่ต้องเรียงตามหมายเลขก็ได้ แต่ทุกคนต้องถ่ายทอดความรู้จนครบทุกคน หากใครไม่เข้าใจในเรื่องใดให้ผลัดกันถามสมาชิกผู้ถ่ายทอดความรู้ จนกระทั่งมีความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สื่อการเรียนรู้ : กระดาษขนาด A4

ครูให้นักเรียนทุกคนผลัดกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน แล้วร่วมกันเขียนแผนผังความคิด เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านลงในกระดาษที่ครูแจกให้

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 1.1-1.6

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 1.1-1.6 โดยวิธีการจับสลาก ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยของคนไทยอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างพร้อมเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อนบ้าน ไปใช้เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาเกี่ยวกับการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.3	ใบงานที่ 1.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.4	ใบงานที่ 1.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.5	ใบงานที่ 1.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.6	ใบงานที่ 1.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) จำนงค์ ทองประเสริฐ. 2547. **ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในเอเชียอาคเนย์**. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา.
 - (2) ดนัย ไชยโยธา. 2548. **พระมหากษัตริย์กับพระพุทธศาสนาในประวัติศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
 - (3) ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์. 2553. “พระพุทธศาสนากับสังคมการเมืองในอุษาคเนย์” ใน **อุษาคเนย์ที่รัก**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 3) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศพม่า
- 4) ใบงานที่ 1.2 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศอินโดนีเซีย
- 5) ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย
- 6) ใบงานที่ 1.4 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศสิงคโปร์
- 7) ใบงานที่ 1.5 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศลาว
- 8) ใบงานที่ 1.6 เรื่อง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/01>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/02>

ใบงานที่

1.1

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศพม่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนานิกายใด ได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศพม่าในระยะแรก และเข้ามาทางเมืองใด
.....
.....
2. เพราะเหตุใด พระเจ้าอโนรุธมหาราชจึงยกกองทัพไปสู้รบกับพระเจ้ามณฑุละ ผู้ครองเมืองสุธรรมวดี
.....
.....
3. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทจึงได้แผ่ขยายไปทั่วอาณาจักรพม่าในสมัยพระเจ้าอโนรุธมหาราช
.....
.....
4. พระมหากษัตริย์พม่าพระองค์ใด ที่ส่งคณะสมณทูตไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ลังกา
.....
.....
5. กษัตริย์พม่าพระองค์ใด ที่ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาพระธรรมวินัย ครั้งที่ 5 และกระทำที่เมืองใด
.....
.....
6. จากการตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาในพม่าอย่างไร
.....
.....
7. ผู้นำของพม่าที่จัดให้มีการสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 6 (ฉัฐฐสังคายนา) ในประเทศพม่า คือใคร
.....
.....
8. การทำสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 6 นั้น มีพระเถระผู้เชี่ยวชาญพระไตรปิฎกจากประเทศใดไปร่วมในการสังคายนา
.....
.....

ใบงานที่

1.1

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศพม่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนานิกายใด ได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศพม่าในระยะแรก และเข้ามาทางเมืองใด
..... **นิกายเถรวาท และผ่านเข้ามาทางเมืองสุธรรมวดี หรือสะเทิม**
2. เพราะเหตุใด พระเจ้าอนุรุธมหาราชจึงยกกองทัพไปสู้รบกับพระเจ้ามุนหะ ผู้ครองเมืองสุธรรมวดี
..... **เพราะพระเจ้ามุนหะไม่ยินยอมให้พระไตรปิฎกจำนวนตามที่พระเจ้าอนุรุธส่งพระราชสาสน์ไปทูลขอ**
3. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทจึงได้แผ่ขยายไปทั่วอาณาจักรพม่าในสมัยพระเจ้าอนุรุธมหาราช
..... **เพราะพระเจ้าอนุรุธมหาราชทำสงครามชนะพระเจ้ามุนหะ แล้วนำพระสงฆ์มอญและพระไตรปิฎกไปยังเมืองพุกาม**
4. พระมหากษัตริย์พม่าพระองค์ใด ที่ส่งคณะสมณทูตไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ลังกา
..... **พระเจ้านรปตีสิตู**
5. กษัตริย์พม่าพระองค์ใด ที่ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ในการทำสังคายนาพระธรรมวินัย ครั้งที่ 5 และกระทำที่เมืองใด
..... **พระเจ้ามินดง และกระทำที่เมืองมณฑะเลย์**
6. จากการตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาในพม่าอย่างไร
..... **นับตั้งแต่อดีตพระมหากษัตริย์เป็นแกนกลางสำคัญในการบำรุงศาสนา การตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ทำให้สถาบันกษัตริย์ถูกโค่นลง ส่งผลให้พระพุทธศาสนาในพม่ากระทบกระเทือนด้วย**
7. ผู้นำของพม่าที่จัดให้มีการสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 6 (บัญญัติสังคายนา) ในประเทศพม่า คือใคร
..... **นายอู่นุ**
8. การทำสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 6 นั้น มีพระเถระผู้เชี่ยวชาญพระไตรปิฎกจากประเทศใดไปร่วมในการสังคายนา
..... **ไทย ศรีลังกา ลาว และกัมพูชา**

ใบงานที่

1.2

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยอินโดนีเซีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยอินโดนีเซียในช่วงพุทธศตวรรษที่เท่าไร
.....
.....
2. มีข้อสันนิษฐานว่า พระพุทธศาสนานิกายใดเข้ามาแพร่หลายในอินโดนีเซีย อธิบายเหตุผล
.....
.....
3. กษัตริย์ราชวงศ์ใด แห่งอาณาจักรศรีวิชัย ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านศาสนากับกษัตริย์ราชวงศ์
ปาละแห่งแคว้นเบงกอล
.....
.....
4. พระพุทธศาสนาในอินโดนีเซียเริ่มเสื่อมลงเมื่ออาณาจักรใดเสื่อมอำนาจ
.....
.....
5. กษัตริย์แห่งอาณาจักรมัชปาหิตพระองค์ใด ประกาศห้ามเผยแพร่พระพุทธศาสนาในอาณาจักรของพระองค์
อธิบายเหตุผล
.....
.....
6. ปัจจุบันศาสนาใด เป็นศาสนาประจำชาติของอินโดนีเซีย
.....
.....
7. ปัจจุบันยังมีชาวอินโดนีเซียในแถบใดที่ยังคงมีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
.....
.....
8. พระพุทธศาสนานิกายใด ยังมีผู้ศรัทธาเลื่อมใสอย่างประปรายในดินแดนบางส่วนของอินโดนีเซีย
.....
.....

ใบงานที่

1.2

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้อย่างไร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้อย่างไรในช่วงพุทธศตวรรษที่เท่าไร
ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 3
- มีข้อสันนิษฐานว่า พระพุทธศาสนานิกายใดเข้ามาแพร่หลายในอินโดนีเซีย อธิบายเหตุผล
พระพุทธศาสนานิกายมหายาน เพราะมีหลักฐานสำคัญ คือ พระพิมพ์ดินดิบ และรูปพระโพธิสัตว์
- กษัตริย์ราชวงศ์ใด แห่งอาณาจักรศรีวิชัย ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านศาสนากับกษัตริย์ราชวงศ์
ปาละแห่งแคว้นเบงกอล
ราชวงศ์ไศเลนทร์
- พระพุทธศาสนาในอินโดนีเซียเริ่มเสื่อมลงเมื่ออาณาจักรใดเสื่อมอำนาจ
อาณาจักรศรีวิชัย
- กษัตริย์แห่งอาณาจักรมัชปาหิตพระองค์ใด ประกาศห้ามเผยแพร่พระพุทธศาสนาในอาณาจักรของพระองค์
อธิบายเหตุผล
ระเด่นปาตา เพราะพระองค์มีศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาอิสลามมาก
- ปัจจุบันศาสนาใด เป็นศาสนาประจำชาติของอินโดนีเซีย
ศาสนาอิสลาม
- ปัจจุบันยังมีชาวอินโดนีเซียในแถบใดที่ยังคงมีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
ชาว สุมาตรา และเกาะบาหลี
- พระพุทธศาสนานิกายใด ยังมีผู้ศรัทธาเลื่อมใสอย่างประปรายในดินแดนบางส่วนของอินโดนีเซีย
นิกายมหายาน

ใบงานที่

1.3

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศมาเลเซียในช่วงพุทธศตวรรษที่เท่าไร
.....
.....
2. พระพุทธศาสนานิกายแรกที่เข้ามาเผยแผ่ในประเทศมาเลเซียคือนิกายใด
.....
.....
3. หลักฐานที่แสดงว่า ประชาชนชาวมาเลเซียนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน คืออะไร
.....
.....
4. พระพุทธศาสนาซึ่งเจริญรุ่งเรืองบนแหลมมลายู ได้รับความกระทบกระเทือนในรัชสมัยของกษัตริย์
พระองค์ใด
.....
.....
5. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาในอาณาจักรมะละกาจึงเสื่อมลง
.....
.....
6. สาเหตุสำคัญที่ทำให้พระพุทธศาสนาในมาเลเซียเสื่อมลงคืออะไร
.....
.....
7. การที่กษัตริย์มาเลเซียให้ราษฎรเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม มีผลต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
.....
.....
8. พระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย ได้รับการฟื้นฟูจากคณะสมุทของประเทศไทย
.....
.....

ใบงานที่

1.3

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงพุทธศตวรรษที่เท่าไร
เมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 3
- พระพุทธศาสนานิกายแรกที่เข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทยคือนิกายใด
นิกายเถรวาท
- หลักฐานที่แสดงว่า ประชาชนชาวมาเลเซียนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน คืออะไร
รูปพระโพธิสัตว์ หรือพระพิมพ์ดินเผา พระพิมพ์ดินดิบ
- พระพุทธศาสนาซึ่งเจริญรุ่งเรืองบนแหลมมลายู ได้รับความกระทบกระเทือนในรัชสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด
พระเจ้าบรมศวกร
- เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาในอาณาจักรมะละกาจึงเสื่อมลง
กษัตริย์ไปนับถือศาสนาอิสลาม
- สาเหตุสำคัญที่ทำให้พระพุทธศาสนาในมาเลเซียเสื่อมลงคืออะไร
สุลต่านทรงเลื่อมใสในศาสนาอิสลามมาก และได้ให้ราษฎรเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม นับจากนั้นเป็นต้นมาการนับถือพระพุทธศาสนาก็ค่อยๆ ลดลง
- การที่กษัตริย์มาเลเซียให้ราษฎรเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม มีผลต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
อิทธิพลของพระพุทธศาสนานิกายมหายานสิ้นสุดลง
- พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ได้รับการฟื้นฟูจากคณะสมณทูตของประเทศใด
ไทย ศรีลังกา และพม่า

ใบงานที่

1.4

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศสิงคโปร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนานิกายใด ได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศสิงคโปร์

2. สิงคโปร์มีสมาคมของชาวพุทธประมาณเท่าใด

3. วัดทางพระพุทธศาสนาของสิงคโปร์ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นวัดนิกายใด

4. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาจึงมีความเจริญรุ่งเรืองและประดิษฐานมั่นคงในสิงคโปร์

5. วัดฝ่ายนิกายเถรวาทที่สำคัญในสิงคโปร์ ได้แก่ วัดใด

6. การเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายมหายานในสิงคโปร์ มีลักษณะอย่างไร

7. พุทธสมาคมของชาวจีนในสิงคโปร์ มีกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

8. องค์การยูวพุทธแห่งสิงคโปร์ มีกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

ใบงานที่

1.4

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศสิงคโปร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนานิกายใด ได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศสิงคโปร์

นิกายมหายาน

2. สิงคโปร์มีสมาคมของชาวพุทธประมาณเท่าใด

ประมาณ 2,000 สมาคม

3. วัดทางพระพุทธศาสนาของสิงคโปร์ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นวัดนิกายใด

นิกายมหายาน

4. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาจึงมีความเจริญรุ่งเรืองและประดิษฐานมั่นคงในสิงคโปร์

เพราะคนสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ซึ่งนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน

5. วัดฝ่ายนิกายเถรวาทที่สำคัญในสิงคโปร์ ได้แก่ วัดใด

วัดศรีลังการามายณะ ของศรีลังกา และวัดอานันทเมตตยาราม ของไทย

6. การเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายมหายานในสิงคโปร์ มีลักษณะอย่างไร

การแปลตำราและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาต่าง ๆ จัดตั้งโรงเรียนอบรมศาสนจารย์ โรงเรียนสอนพระพุทธศาสนา

7. พุทธสมาคมของชาวจีนในสิงคโปร์ มีกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

บริจาคอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคแก่ผู้ยากไร้ มอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ยากจน ช่วยเหลือการฌาปนกิจสงเคราะห์ ตั้งศูนย์สงเคราะห์เด็กกำพร้าและคนชรา

8. องค์การยูเนสโกแห่งสิงคโปร์ มีกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

การแสดงพระธรรมเทศนา การแสดงปาฐกถา การอภิปรายธรรม การจัดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในโอกาสสำคัญ และการแปลคัมภีร์และเอกสารทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

ใบงานที่

1.5

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
.....
.....
2. มูลเหตุสำคัญที่ทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทย คืออะไร
.....
.....
3. เจ้าเมืองใด มีส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังประเทศไทย
.....
.....
4. ผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่อาณาจักรล้านช้าง คือใคร
.....
.....
5. ผู้ใด มอบพระบาง พระไตรปิฎก และหน่อศรีมหาโพธิ์แก่พระเจ้าฟ้าจัม
.....
.....
6. พระเจ้าสามแสนไทยทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง
.....
.....
7. พระพุทธศาสนาในประเทศไทย มีความเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดในสมัยใด
.....
.....
8. พระพุทธรูปที่สำคัญของลาว ได้แก่พระพุทธรูปองค์ใด
.....
.....
9. วัดสำคัญในประเทศไทย ได้แก่วัดอะไรบ้าง
.....
.....
10. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาในลาวจึงเสื่อมลง
.....
.....

ใบงานที่

1.5

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
พระเจ้าฟ้ารั่ว
2. มูลเหตุสำคัญที่ทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทย คืออะไร
พระนางแก้วยอดฟ้า พระมเหสีของพระเจ้าฟ้ารั่ว มีความนับถือพระพุทธศาสนา
3. เจ้าเมืองใด มีส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
เจ้าเมืองอินทปัตย์ ในอาณาจักรกัมพูชา
4. ผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่อาณาจักรล้านช้าง คือใคร
พระมหาปาสมันตเถระกับพระมหาเทพลังกา และพระสงฆ์ 20 รูป
5. ผู้ใด มอบพระบาง พระไตรปิฎก และหน่อศรีมหาโพธิ์แก่พระเจ้าฟ้ารั่ว
พระเจ้าศรีจุลราชแห่งเมืองอินทปัตย์ในอาณาจักรกัมพูชา
6. พระเจ้าสามแสนไทยทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง
สร้างวัดโนนรมย์ วัดอุโบสถ หอสมุดสำหรับค้นคว้าพระไตรปิฎก และโรงเรียนปริยัติธรรม
7. พระพุทธศาสนาในประเทศไทย มีความเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดในสมัยใด
พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช
8. พระพุทธรูปที่สำคัญของลาว ได้แก่พระพุทธรูปองค์ใด
พระองค์ดี๋ พระเสริม พระสุก พระใส พระอินทร์แปลง พระองค์แสน
9. วัดสำคัญในประเทศไทย ได้แก่วัดอะไรบ้าง
วัดป่าเรื่อศรีสังขาร วัดปากนันทอง วัดศรีเมือง วัดพระแก้ว
10. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนาในลาวจึงเสื่อมลง
ลาวตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส และต่อมาถูกปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์

ใบงานที่

1.6

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศกัมพูชาในช่วงที่อาณาจักรใดของกัมพูชากำลังรุ่งเรือง
.....
2. รัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้สร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของพระพุทธศาสนาไว้
ได้แก่อะไรบ้าง
.....
3. กัมพูชา มีการจัดตั้งศาลาบาฬีชั้นสูง และมีการนำนิกายธรรมยุตจากเมืองไทยเข้ามา กัมพูชาครั้งแรก
ในสมัยใด
.....
4. สาเหตุสำคัญที่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาถูกสกัดกั้นในกัมพูชา คืออะไร
.....
5. รัฐบาลกัมพูชา มีการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาภายหลังสงครามกลางเมืองอย่างไรบ้าง
.....
.....
6. ในสมัยราชวงศ์ใด ที่พระพุทธศาสนานิกายมหายานได้รับการนับถืออย่างแพร่หลายจากชาวเวียดนาม
.....
.....
7. เพราะเหตุใด พระภิกษุสงฆ์ของเวียดนามจึงเป็นที่เคารพศรัทธาจากชาวเวียดนาม
.....
.....
8. พระพุทธศาสนาในเวียดนามเสื่อมลงในสมัยราชวงศ์ใด
.....
9. ใครเป็นผู้ควบคุมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเวียดนาม และทำลายคัมภีร์และหนังสือพระพุทธศาสนา
เป็นจำนวนมาก
.....
10. เหตุการณ์ใด จัดว่าเป็นวิกฤติทางพระพุทธศาสนาที่เลวร้ายที่สุดในเวียดนาม
.....
.....

ใบงานที่

1.6

พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศกัมพูชาในช่วงที่อาณาจักรใดของกัมพูชากำลังรุ่งเรือง
.....อาณาจักรฟูนัน
2. รัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้สร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของพระพุทธศาสนาไว้ได้แก่อะไรบ้าง
.....นครธม ปราสาทบายน พระพุทธรูปชัยพุทธรมหานาก
3. กัมพูชา มีการจัดตั้งศาลาบาฬีชั้นสูง และมีการนำนิกายธรรมยุตจากเมืองไทยเข้ามาถึงกัมพูชาครั้งแรกในสมัยใด
.....รัชสมัยพระเจ้าพระวิสุทธิวงศ์ (นักองตวง)
4. สาเหตุสำคัญที่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาถูกสกัดกั้นในกัมพูชา คืออะไร
.....การที่ลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปปกครองกัมพูชาและทางกัมพูชามีนโยบายไม่ให้ประชาชนนับถือศาสนา
5. รัฐบาลกัมพูชา มีการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาภายหลังสงครามกลางเมืองอย่างไรบ้าง
.....ส่งเสริมชาวกัมพูชาให้เข้ารับการอุปสมบท สนับสนุนให้มีพระสงฆ์เข้าร่วมในพิธีกรรมของทางราชการ กำหนดให้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันหยุดทางราชการ และบูรณปฏิสังขรณ์วัดที่ได้รับความเสียหายจากสงคราม
6. ในสมัยราชวงศ์ใด ที่พระพุทธศาสนานิกายมหายานได้รับการนับถืออย่างแพร่หลายจากชาวเวียดนาม
.....ราชวงศ์ดิงห์
7. เพราะเหตุใด พระภิกษุสงฆ์ของเวียดนามจึงเป็นที่เคารพศรัทธาจากชาวเวียดนาม
.....มีความรอบรู้ทางพระพุทธศาสนาด้านวิชาการ เช่น กฎหมาย วรรณคดี รัฐศาสตร์ จริยศาสตร์ ปรัชญา ไทโหราศาสตร์ และแพทยศาสตร์
8. พระพุทธศาสนาในเวียดนามเสื่อมลงในสมัยราชวงศ์ใด
.....สมัยราชวงศ์ด่ง ราชวงศ์เลตอนปลาย
9. ใครเป็นผู้ควบคุมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเวียดนาม และทำลายคัมภีร์และหนังสือพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก
.....รัฐบาลฝรั่งเศส
10. เหตุการณ์ใด จัดว่าเป็นวิกฤติทางพระพุทธศาสนาที่เลวร้ายที่สุดในเวียดนาม
.....คอมมิวนิสต์เข้าไปปกครองเวียดนาม วัดและพระสงฆ์ถูกทำลาย ที่ดินของวัดถูกยึดเป็นของรัฐ ห้ามประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

การนับถือพระพุทธศาสนา ของประเทศเพื่อนบ้าน ในปัจจุบัน

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านที่นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่จะอยู่ในประเทศพม่า สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายสภาพการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบันได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการตีความ
- 3) ทักษะการจัดกลุ่ม
- 4) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน		คำถามกระตุ้นความคิด
สื่อการเรียนรู้ :		
1. ตัวอย่างข่าว	2. บัตรภาพ	นักเรียนคิดว่า การที่ประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนาส่งผลได้อย่างไร (ทำให้มีความเข้าใจในวัฒนธรรมทางด้านศาสนา และ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน)
- ครูนำภาพหรือตัวอย่างข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในประเทศลาว กัมพูชา พม่า สิงคโปร์ และ เวียดนาม มาให้นักเรียนดู หรือเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ - นักเรียนมีความประทับใจในกิจกรรมใด อธิบายเหตุผล - กิจกรรมดังกล่าว มีผลต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาอย่างไร - ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา คือ ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า ส่วนมาเลเซียและอินโดนีเซียนั้น ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด		
ขั้นสอน		คำถามกระตุ้นความคิด
สื่อการเรียนรู้ :		
1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	3. ใบงานที่ 1.7	
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม		นักเรียนคิดว่า ประเทศเพื่อนบ้านประเทศใดที่มีความเคร่งครัดต่อการปฏิบัติตนตามพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา จงอธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
- ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม - นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา - สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1.7 เรื่อง การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน - สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานที่ 1.7 เรียงตามลำดับที่ละคน แบบเล่าเรื่องรอบวง โดยให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มช่วยกันอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้คำตอบมีความสมบูรณ์ แล้วช่วยกันสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม		

5. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.7 โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม
 ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของการนับถือพระพุทธศาสนา
 ในประเทศพม่า อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา และ
 เวียดนาม

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.7	ใบงานที่ 1.7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) จำนงค์ ทองประเสริฐ. 2547. ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในเอเชียอาคเนย์.
 กรุงเทพมหานคร : องค์การคำของคุรุสภา.
 - (2) ดนัย ไชยโยธา. 2548. พระมหากษัตริย์กับพระพุทธศาสนาในประวัติศาสตร์.
 กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
 - (3) ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์. 2553. “พระพุทธศาสนากับสังคมการเมืองในอุษาคเนย์” ใน
 อุษาคเนย์ที่รัก. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ตัวอย่างข่าว

เวียดนามจัดประชุมชาวพุทธครั้งใหญ่ที่สุดในประเทศ

การประชุมเพื่อหาหนทางส่งเสริมการสอนพุทธศาสนา ได้จัดขึ้นที่จังหวัดบิ่งเซืองซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเวียดนาม เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา เป็นเวลา 4 วัน การประชุมนี้มีชื่อว่า “พุทธศาสนากับประชาชน” จัดโดยองค์กรสงฆ์ มีการอภิปรายหลายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนิกชนกับการป้องกันสภาพแวดล้อม การพัฒนาพุทธศาสนาในช่วงรอยต่อและงานกุศล

ในการประชุมครั้งนี้ คณะสงฆ์จากทั่วประเทศ เห็นพ้องต้องกันที่จะมุ่งส่งเสริมค่านิยมทางพุทธศาสนา ให้แก่เยาวชนและเยาวชน คนหนุ่มสาวทั่วไป ส่งเสริมพุทธศาสนาในหมู่ ชุมชนชาวเวียดนามโพ้นทะเลเผยแพร่การสอนพุทธศาสนาในพื้นที่ห่างไกลและชนกลุ่มน้อย และจัดกิจกรรมการกุศลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยองค์กรสงฆ์ได้มอบบ้าน 100 หลังแก่ผู้ยากไร้ และบริจาครถจักรยานให้เด็กนักเรียนยากจน รวมมูลค่าทั้งสิ้น 455,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ราว 14 ล้านบาท) และเด็กยากจน 15 คนได้รับการผ่าตัดหัวใจด้วยเงินบริจาค

นอกจากนี้ยังมีพิธีสวดอุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิตและสวดขอพร พร้อมทั้งมีขบวนแห่ไปตามท้องถนน เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมตามวิถีพุทธอีกด้วย

ทั้งนี้เวียดนามกินเนสส์บุ๊กออฟเรคคอร์ด (เวียตบุ๊ก) หรือหนังสือบันทึกสถิติเวียดนาม ได้บันทึกว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการชุมนุมของพุทธศาสนิกชนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

ที่มา : ธรรมะกับชีวิต. “เวียดนามจัดประชุมชาวพุทธครั้งใหญ่ที่สุดในประเทศ” [2554]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Dhamma/ViewNews.aspx?NewsID...> สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2556.

บัตรภาพ

ภาพการตักบาตรข้าวเหนียวในประเทศไทย

ภาพการบรรพชาอุปสมบทของพุทธศาสนิกชน
 ในประเทศกัมพูชา

ภาพวัดศากยมุนีคยา ศาสนสถานสำคัญทางพระพุทธศาสนาในกายเถรวาท ในประเทศสิงคโปร์

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.banmuang.com/2012/08/อิฐชู-พาเยือน-ลาวเหนือ/>

1	2	ภาพที่ 2-3	วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงศ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
3			

ใบงานที่ การนับถือพระพุทธศาสนา 1.7 ของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปสภาพการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน ตามหัวข้อที่กำหนด

1. ประเทศพม่า

- การนับถือพระพุทธศาสนา
- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม
.....
- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ
.....

2. ประเทศสิงคโปร์

- การนับถือพระพุทธศาสนา
- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม
.....
- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ
.....
.....

3. ประเทศลาว

- การนับถือพระพุทธศาสนา
- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม
.....
.....
.....
- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ
.....
.....

4. ประเทศกัมพูชา

- การนับถือพระพุทธศาสนา
- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม
.....
.....
.....
.....
- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ
.....
.....
.....
.....

5. ประเทศเวียดนาม

- การนับถือพระพุทธศาสนา
- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม
.....
.....
.....
- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประชาชนชาวอินโดนีเซียส่วนใหญ่นับถือศาสนาอะไร แล้วผู้นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณใด

2. รัฐบาลอินโดนีเซียมีส่วนสนับสนุนพระพุทธศาสนาในเรื่องใดบ้าง

3. กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของอินโดนีเซีย ได้แก่อะไรบ้าง

4. ประชาชนชาวมาเลเซียส่วนใหญ่นับถือศาสนาอะไร และมีผู้นับถือพระพุทธศาสนาร้อยละเท่าไร

5. สมาคมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่อะไรบ้าง

6. ประเทศใด ได้มาจัดตั้งวัดทางพระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย

ใบงานที่ การนับถือพระพุทธศาสนา 1.7 ของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปสภาพการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน ตามหัวข้อที่กำหนด

1. ประเทศพม่า

- การนับถือพระพุทธศาสนา ..พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ.....

- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม

.....ปฏิบัติตนตามหลักธรรมอย่างเคร่งครัด.....

- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

.....ด้านวิปัสสนาในประเทศและต่างประเทศ.....

2. ประเทศสิงคโปร์

- การนับถือพระพุทธศาสนา ..ประชาชนร้อยละ 42 นับถือพระพุทธศาสนา.....

- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม

.....มีกิจการทางสาธารณกุศลให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้.....

- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

.....จัดตั้งพุทธสมาคมแห่งสิงคโปร์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา และศูนย์ปฏิบัติพุทธสมาธิ ผลิตหนังสือ.....

.....อิเล็กทรอนิกส์เผยแผ่หลักธรรม.....

3. ประเทศลาว

- การนับถือพระพุทธศาสนา ..ประชาชนกว่าร้อยละ 90 นับถือพระพุทธศาสนา.....

- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม

.....- การจัดตั้งสถาบันการศึกษาของสงฆ์.....

.....- การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม.....

.....- มีพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....

- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

.....- พระสงฆ์ลาวเข้ามาศึกษาพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ของไทย.....

.....- สร้างวัดลาวในต่างประเทศ เช่น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย.....

4. ประเทศกัมพูชา

- การนับถือพระพุทธศาสนา ประชาชนร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนา

- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม

- มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนพระธรรมวินัยแก่พระภิกษุ สามเณร

- รัฐบาลสนับสนุนการบรรพชาอุปสมบท

- จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- มีพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

- จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบธรรมยาตรา

5. ประเทศเวียดนาม

- การนับถือพระพุทธศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ไม่นับถือพระพุทธศาสนา

- การส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรม

- การอบรมธรรมะ

- การสอนพระพุทธศาสนาในหลักสูตรของประเทศ

- วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

- รัฐบาลสนับสนุนการอบรมและเผยแผ่ธรรมะ กำหนดหลักสูตรพระพุทธศาสนาให้อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศ

- มีการแลกเปลี่ยนสมณทูต ไทย พม่า กัมพูชา จีน

- จัดตั้งองค์กรระดับชาติ 5 องค์กร

- มีการแปลพระไตรปิฎกเป็นภาษาเวียดนาม

- เป็นเจ้าภาพในการประชุมชาวพุทธนานาชาติ ในวันวิสาขบูชา

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประชาชนชาวอินโดนีเซียส่วนใหญ่นับถือศาสนาอะไร แล้วผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณใด

ชาวอินโดนีเซียส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนผู้นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเกาะบาหลี

2. รัฐบาลอินโดนีเซียมีส่วนสนับสนุนพระพุทธศาสนาในเรื่องใดบ้าง

1) รับรองว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหนึ่งของอินโดนีเซีย

2) วันวิสาขบูชาเป็นวันหยุดราชการ และสนับสนุนการจัดงานร่วมกับเครือข่ายองค์กรพุทธเป็นประจำทุกปี

3. กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของอินโดนีเซีย ได้แก่ อะไรบ้าง

จัดตั้งสมาคมเพื่อสอนพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน มีการบรรยายธรรมะ สอนปฏิบัติสมาธิ ออกวารสาร

ทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

4. ประชาชนชาวมาเลเซียส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอะไร และมีผู้นับถือพระพุทธศาสนา ร้อยละเท่าไร

ชาวมาเลเซียส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และมีผู้นับถือพระพุทธศาสนา ร้อยละ 19

5. สมาคมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่ อะไรบ้าง

สมาคมผู้สอนพระพุทธศาสนา ยุวพุทธสมาคมแห่งมาเลเซีย สมาคมชาวพุทธแห่งมาเลเซีย ศูนย์สมาธิวิปัสสนา

แห่งชาวพุทธมาเลเซีย

6. ประเทศใด ได้มาจัดตั้งวัดทางพระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย

พม่า ศรีลังกา จีน และไทย

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

3

ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนามีความสำคัญในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ และมรดกของชาติ อีกทั้งยังมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

- ส 1.1** ม.2/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ม.2/3** วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ และมรดกของชาติ
- ม.2/4** อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชน และการจัดระเบียบสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านได้
- 2) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมได้
- 3) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติได้
- 4) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชน และการจัดระเบียบสังคมได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 2) ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะที่เป็น
 - รากฐานของวัฒนธรรม
 - เอกลักษณ์และมรดกของชาติ
- 3) ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	5) ทักษะการทำให้กระจ่าง
2) ทักษะการวิเคราะห์	6) ทักษะการสร้างความรู้
3) ทักษะการตีความ	7) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4) ทักษะการสรุปลงความเห็น	

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย	2. ใฝ่เรียนรู้	3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

ครูให้นักเรียนดูภาพการประชุมชาวพุทธนานาชาติ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) การประชุมของชาวพุทธนานาชาติดังในภาพนี้ ให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง
- 2) นักเรียนคิดว่า กิจกรรมดังในภาพนี้จะส่งผลดีต่อ

พระพุทธศาสนาอย่างไร

โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 สืบค้นหา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	3. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา จาก หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูล สารสนเทศ โดยให้ครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

- 1) พระพุทธศาสนาช่วยสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
 - 2) พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย
 - 3) พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์และมรดกของสังคมไทย
 - 4) พระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชน
 - 5) พระพุทธศาสนากับการจัดระเบียบสังคม
- แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนฟัง ตามประเด็นที่กำหนด ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- หลักธรรมใดของพระพุทธศาสนาที่ประชาชนทุกคนในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านปฏิบัติแล้วจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อกัน (ความเมตตาทั้งกาย วาจา ใจ ความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน รวมทั้งแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกัน)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 1.8

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันทำใบงานที่ 1.8 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยทำใบงานคู่ละ 1 ตอน
2. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันเล่าผลงานในใบงานที่ 1.8 ของคู่ตนให้เพื่อนคู่อื่นฟัง โดยสมาชิกในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนคิดว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
2. นักเรียนคิดว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ของไทยอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 1.8

ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลิตภัณฑ์นำเสนอผลงานในใบงานที่ 1.8

กลุ่มละ 1 ตอน หรือตามความเหมาะสม ครูตรวจสอบผลงานของ
แต่ละกลุ่มและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผ่นพับ เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน
 - 2) การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
 - 3) การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และมรดกของชาติ
 - 4) การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในการพัฒนาชุมชน และจัดระเบียบสังคม

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.8	ใบงานที่ 1.8	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผ่นพับ เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - สุชีพ ปุญญานุภาพ. 2541. **คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 1.8 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/03>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน				
2	การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศ เพื่อนบ้าน				
3	การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และ มรดกของชาติ				
4	การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในการพัฒนาชุมชนและจัดระเบียบสังคม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	= 4	คะแนน
ดี	= 3	คะแนน
พอใช้	= 2	คะแนน
ปรับปรุง	= 1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีมาก
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพการประชุมชาวพุทธนานาชาติ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

ภาพการประชุมชาวพุทธนานาชาติ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

ใบงานที่

1.8

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

สร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยสร้าง
ความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

สร้างสัมพันธไมตรี ตามหลักสาราณียธรรม

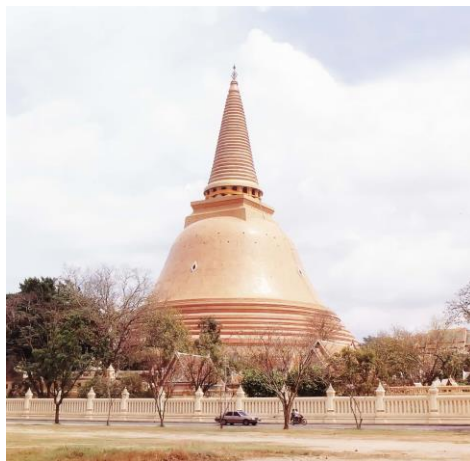
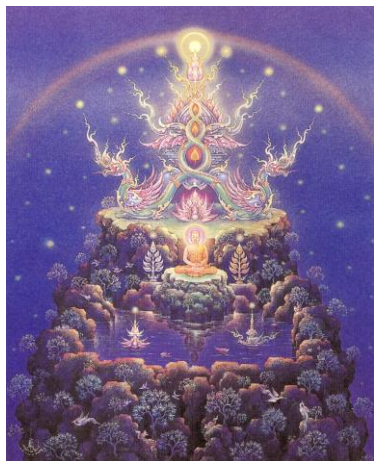
ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ ชุดที่ 1-4 แล้วเขียนบรรยายได้ภาพที่สอดคล้องกับพระพุทธศาสนา
เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย

ภาพชุดที่ 1

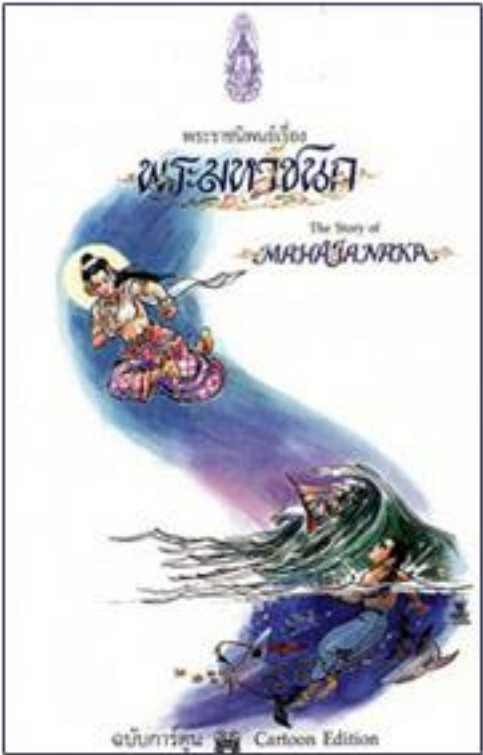
ภาพชุดที่ 2

ภาพชุดที่ 3

ภาพชุดที่ 4

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เกล็ดขนของสังคมไทยอันเนื่องมาจากพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

2. มรดกของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ได้แก่อะไรบ้าง

3. พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนด้านวัตถุอย่างไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

4. พระพุทธศาสนามีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนในด้านจิตใจอย่างไร และส่งผลดีในเรื่องใดบ้าง

5. พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการจัดระเบียบสังคมอย่างไรบ้าง

ใบงานที่

1.8

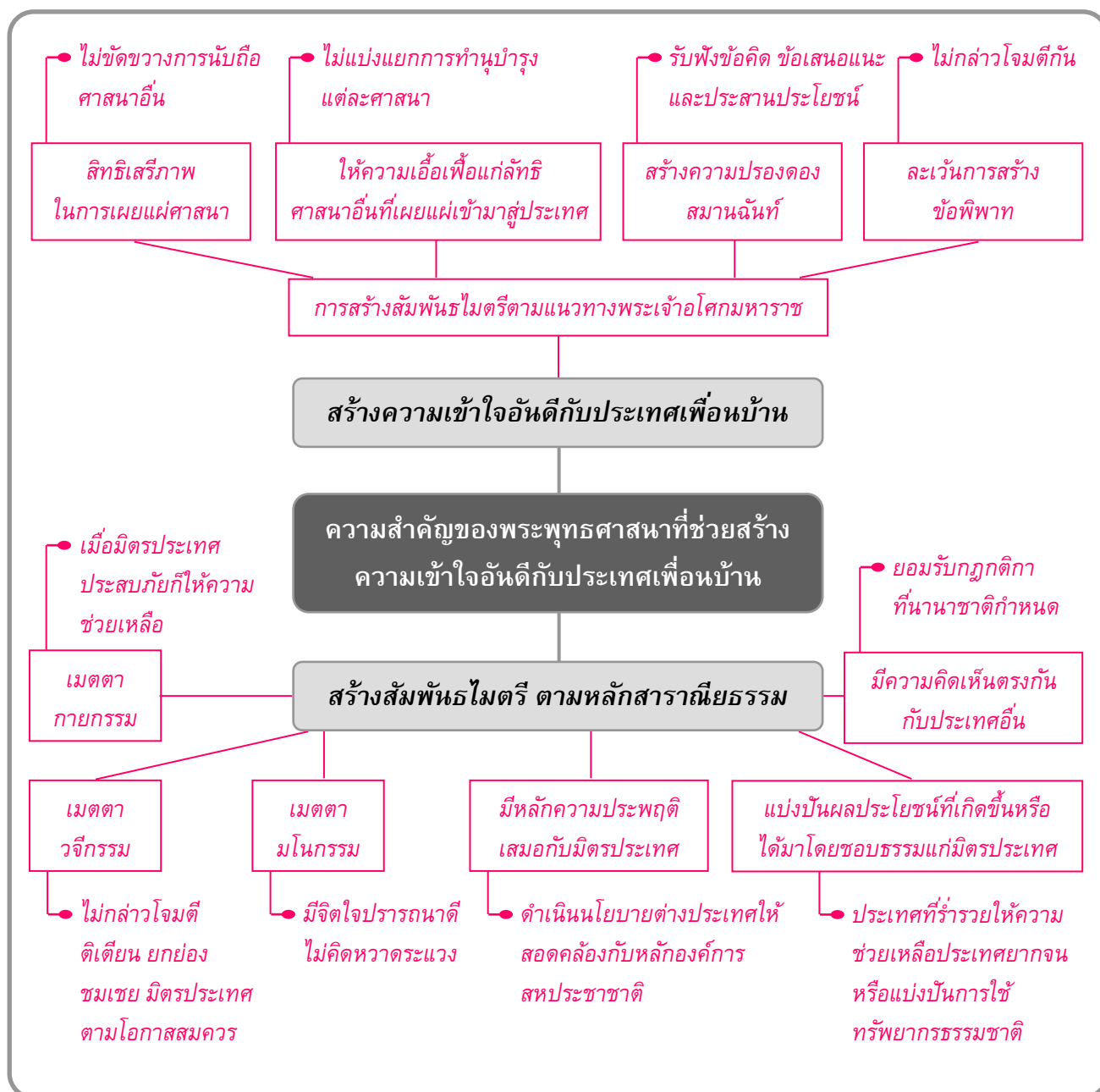
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

(ตัวอย่าง)

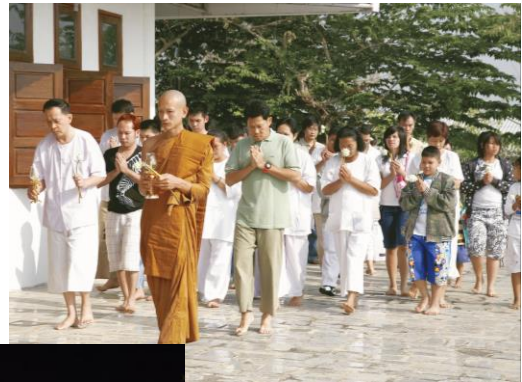
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ ชุดที่ 1-4 แล้วเขียนบรรยายได้ภาพที่สอดคล้องกับพระพุทธศาสนา
เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย

ภาพชุดที่ 1

(ตัวอย่าง)

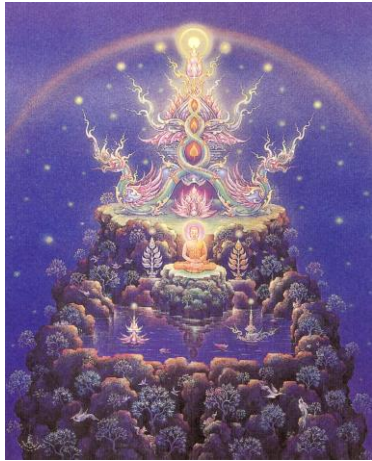

ประเพณีและพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสังคมและชุมชน

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ภาพชุดที่ 2

(ตัวอย่าง)

การสร้างสรรคผลงานด้านศิลปะนั้น ได้รับแรงบันดาลใจจากพระพุทธศาสนาจึงถ่ายทอดออกมาเป็นศิลปะแขนงต่างๆ
ทั้งด้านจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และดนตรีที่สอดแทรกไปกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ภาพชุดที่ 3

(ตัวอย่าง)

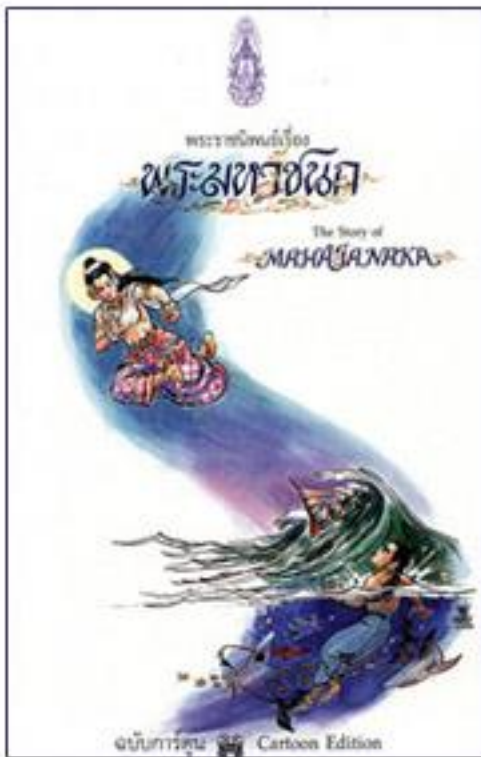

พระพุทธศาสนา เป็นส่วนสำคัญของวิถีการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ทำให้เกิดพิธีกรรม
ที่แสดงความเป็นมงคลแก่ชีวิต เช่น บวช แต่งงาน ทำบุญอายุ พิธีศพ การรักษาศีล เป็นต้น

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ภาพชุดที่ 4

(ตัวอย่าง)

ภาษาไทย มีรากฐานมาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เป็นภาษาที่แสดงถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เกล็ดขนของสังคัมไทยอันเนื่องมาจากพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

1) ความเมตตากรุณา คือ คนไทยมีจิตใจสงสารผู้อื่น เห็นใจผู้มีความทุกข์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

2) ความเป็นคนใจกว้าง คือ ไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจไมตรีต่อทุกคน

3) ความเป็นคนไม่ยึดมั่นถือมั่น คือ ไม่โลภ เมื่อมีการสูญเสียก็มีหลักธรรมยึดมั่นทางใจไม่ให้เศร้าโศกจนเกินไป

2. มรดกของพระพุทธศาสนาต่อสังคัมไทย ได้แก่อะไรบ้าง

1) มรดกทางรูปธรรม ได้แก่ โบราณวัตถุ โบราณสถาน เช่น วัดวาอาราม สถูปเจดีย์ พระพุทธรูป ภาพจิตรกรรม เป็นต้น

2) มรดกทางนามธรรม เป็นการปลูกฝังกล่อมเกล้าคนไทยให้เป็นคนใจบุญ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี เป็นมิตรกับทุกคน อ่อนน้อมถ่อมตน กตัญญูทุกเวที

3. พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนด้านวัตถุอย่างไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะให้คนประพฤติดีประพฤติชอบ มีส่วนร่วมเป็นผู้ชี้แนะให้ประชาชนได้พัฒนาทางด้านวัตถุ เช่น คุรุบาศรีวิชัย นำชาวบ้านสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ พระพยอม กัลยาโณ เป็นผู้ริเริ่มการสร้างโรงงานปรับปรุงของเก่า ที่ใช้แล้วมาเป็นของใหม่เป็นการสร้างงานให้แก่ประชาชน เป็นต้น

4. พระพุทธศาสนามีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนในด้านจิตใจอย่างไร และส่งผลดีในเรื่องใดบ้าง

การอบรมสั่งสอนหลักธรรมของพระพุทธศาสนาของพระภิกษุส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจของประชาชนในด้านวินัย มีความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ขยันหมั่นเพียร ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สงบเรียบร้อย

5. พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการจัดระเบียบสังคมอย่างไรบ้าง

พระพุทธศาสนามีวิธีการปลูกฝังคนในสังคมให้มีจิตสำนึกในสิ่งที่ดี ห้ามใจตนเองไม่ให้กระทำในสิ่งที่ผิด โดยใช้สติปัญญาพิจารณาตนเอง และไม่กระทำผิด ส่งผลให้กระทำตามกฎระเบียบของสังคม โดยไม่ต้องใช้วิธีการลงโทษตามกฎหมาย เป็นการปรามบุคคลมิให้กระทำผิดศีลธรรมและกระทำผิดกฎหมาย

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พุทธประวัติ และชาดก

1 ชั่วโมง

1 สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์พุทธประวัติ และชาดก โดยใช้การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาเตือนสติ และเป็นหลักในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1

ม.2/5

วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ม.2/6

วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ข้อคิดจากพุทธประวัติ ตอนผจญมาร การตรัสรู้ และการสั่งสอนได้
- 2) บอกแนวทางการนำข้อคิดจากพุทธประวัติไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้
- 3) วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากมิตตวินทุกชาดกและราโชวาทชาดก และแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3 สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ
 - การผจญมาร
 - การตรัสรู้
 - การสั่งสอน
- 2) ชาดก
 - มิตตวินทุกชาดก
 - ราโชวาทชาดก

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการตีความ	3) ทักษะการวิเคราะห์
2) ทักษะการแปลความ	4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย	3. อยู่อย่างพอเพียง	5. มีความอดทน อดกลั้น
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มุ่งมั่นในการทำงาน	

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

- ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้เดิมที่นักเรียนเคยเรียน เรื่อง พุทธประวัติ และให้นักเรียนช่วยกันเสนอข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ
- ครูเล่าพุทธประวัติ ตอน ผจญมาร ให้นักเรียนฟัง พร้อมให้ดูภาพพุทธประวัติ ตอน ผจญมาร และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำว่า มาร ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้หลากหลาย ครูเชื่อมโยงการวิเคราะห์ให้นักเรียนเข้าใจว่า “มาร” ตามภาษาธรรม อาจหมายความว่า กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ ที่รบกวนพระทัยพระพุทธองค์ในขณะนั้น สมารินั้นเอง เสนามาร ก็คือ กิเลสเล็กๆ น้อยๆ ที่เป็นบริวารของโลภะ โทสะ โมหะ ส่วนพระแม่ธรณี ก็คือ บารมีทั้ง 10 ข้อ ที่พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญมา เป็นคุณความดี เป็นกำลังใจให้ต่อสู้อำนาจของกิเลสทั้งปวงและตรัสรู้ในที่สุด

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	4. ใบงานที่ 2.1
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	5. ห้องสมุด
3. เอกสารประกอบการสอน	6. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตั้งพระทัยที่จะสอนปัญจวัคคีย์ก่อนผู้อื่น
(เพราะต้องการแก้ความเข้าใจผิดของปัญจวัคคีย์ที่มีต่อพระพุทธองค์และต้องการให้ปัญจวัคคีย์เป็นสักขีพยานแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธองค์)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ตอน ผนวช ตรัสรู้ และเทศนาสั่งสอน จากหนังสือเรียน เอกสารประกอบการสอน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกตั้งคำถาม จากพุทธประวัติที่ได้ศึกษามากกลุ่มละ 10 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มอื่น เรียงตามลำดับ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ถามกลุ่มที่ 2 - กลุ่มที่ 4 ถามกลุ่มที่ 5
 - กลุ่มที่ 2 ถามกลุ่มที่ 3 - กลุ่มที่ 5 ถามกลุ่มที่ 6
 - กลุ่มที่ 3 ถามกลุ่มที่ 4 - กลุ่มที่ 6 ถามกลุ่มที่ 1
4. นักเรียนกลุ่มผู้ถามจะเป็นฝ่ายเฉลยคำตอบ ครูตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ากลุ่มใดตอบไม่ถูกหรือตอบยังไม่ครบถ้วนตามคำถาม กลุ่มผู้ถามจะเป็นผู้เสริมให้ถูกต้องครบถ้วน
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง พุทธประวัติ ซึ่งในใบงานจะประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ
 - ตอนที่ 2 เป็นการตอบคำถามเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับพุทธประวัติ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1
7. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
8. ครูเล่าชาดกซึ่งเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมีเพื่อจะไปเสวยชาติเป็นพระพุทธเจ้าให้นักเรียนฟัง ซึ่งอยู่ในชุดต้นตปิฎก นิกายขุททก ในเรื่อง มิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก
9. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการฟังชาดกเรื่อง มิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของพระพุทธประวัติ มิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก และข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษา
 2. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธประวัติ มิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก พร้อมกับแนวทางการนำไปประยุกต์ปฏิบัติ ครูตรวจสอบความถูกต้องและช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม
 3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากการศึกษาพระพุทธประวัติไปประยุกต์ปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 2.1

1. ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ 2.1 และการอภิปรายร่วมกันตามประเด็นที่ครูกำหนด
2. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของนักเรียน

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และมีความอดทน อดกลั้น	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) พุทธศาสนิกข. 2535. **พุทธประวัติประกอบภาพสำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
 - (2) มหามกุฏราชวิทยาลัย. 2526. **พุทธประวัติ เล่ม 1-3**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง พุทธประวัติ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/04>
 - <http://www.dharma-gateway.com/buddha/chadok-05/chadok-050209.htm>
 - <http://www.dharma-gateway.com/buddha/chadok-02-01/chadok-020101.htm>

เอกสารประกอบการสอน

พุทธประวัติ ตอน ฆญมาร

พระพุทธเจ้า ตอน ฆญมาร

ผจญมาร

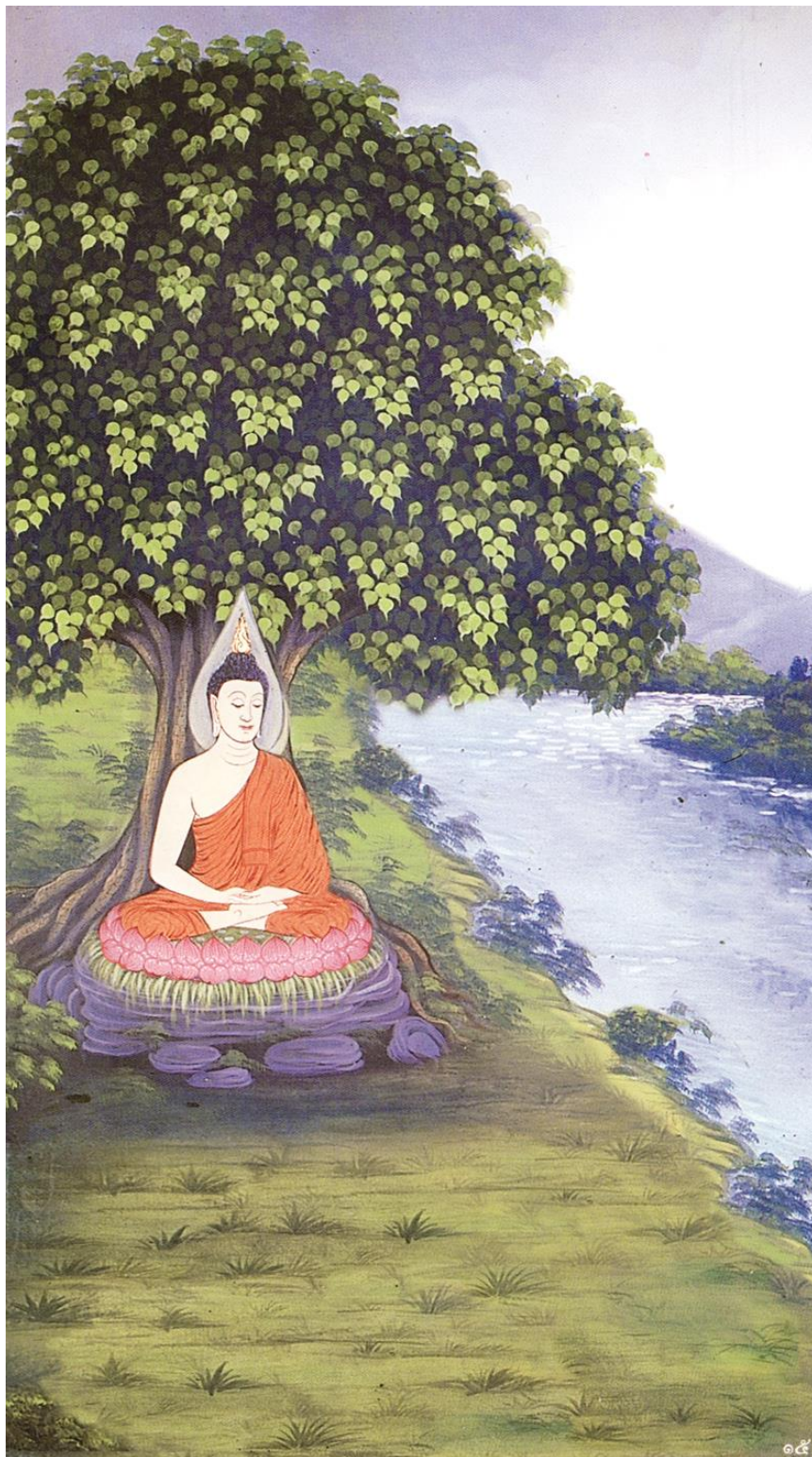
ณ วันเพ็ญเดือน 6 วันเดียวกับที่ได้ทรงเสวยข้าวสุกปายาสแล้วนั้น พระสิทธัตถมหาบุรุษทรงบำเพ็ญเพียรลุ่มลึก เป็นครั้งสุดท้าย พระอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว พระองค์กำลังจะรู้แจ้งที่จะตรัสรู้ นั่นก็มีวสันตดิถีมารยกพลมารมาขัดขวาง การบรรลุธรรมขั้นสูงสุดนี้ โดยมารมาทั้งทางบก ทางอากาศ พยายามจะฟาดฟันให้ย่อยยับ ณ ที่นั้นไม่มีใครเหลืออยู่เลย แม้เทวดาทั้งหลายก็กลัวพญามาร จึงเหลือแต่พระองค์ผู้เดียว พระองค์ทรงตรัสรู้ด้วยพระทัยไม่หวั่นไหว พระแม่ธรณีจึง ผุดขึ้นมาเป็นพยานในความดีที่พระองค์ได้หลังทักษิโณทก ลงบนแผ่นดินในกาลก่อนทุกๆ ชาติ ที่รวมไว้ในมวยผมของ พระแม่ธรณี โดยการบิดน้ำออกมาจากเกศา ทำให้น้ำท่วมพสุธาขึ้น หม่อมมารทั้งหลายหนีไปสิ้นและทรงชนะมารในที่สุด

คติธรรมจากภาพ

1. สติ คือ ความรู้ตัวทั่วพร้อม ควบคุมให้จิตมั่นคงไม่หวั่นไหว จะหยุดยั้งสิ่งเลวร้ายที่เกิดขึ้นได้ดังที่พระพุทธองค์ ทรงใช้สติสู้กับมารที่มาผจญได้สำเร็จ
2. การทำความดีที่มากยิ่งขึ้น และยาวนาน (เป็นกัมมัสสก-กัมมโยนิ) ความดีที่สั่งสมไว้นี้จะเป็นเกราะกันกำบัง เหตุร้าย
3. พยาน เป็นหลักฐานแสดงร่องรอยในการกระทำเป็นสิ่งจำเป็นทุกยุคสมัย ดังเช่น พระแม่ธรณี เป็นพยานสำคัญ ว่า มหาบุรุษผู้นี้ได้ทำความดีมาหลายกัลป์ โดยหลังน้ำไว้บนแผ่นดินที่พระแม่ธรณีเก็บไว้ที่มวยผม ซึ่งเมื่อบิด ออกมาทำให้น้ำท่วมพสุธาขึ้นพญามารให้หนีไปสิ้น
4. มาร คือ อุปสรรคหรือกิเลส บางทีเรียกว่า กิเลสมาร ได้แก่ ตัณหา ความอยาก ความต้องการ ราคะ ความรัก ความหลงในกาม โมหะ ความอิจจาริยา เกลียตชัง จะขจัดออกจากตนได้โดยการละ การวาง อย่างมุ่งมั่นเด็ด เดี่ยว เข้มแข็งต่อสิ่งชั่วร้าย ดังพุทธองค์ที่ชนะมารได้
5. ผู้ที่คิดดี ทำดี ย่อมชนะผู้คิดร้ายทำร้าย ดังคำกล่าวที่ว่า ธรรมย่อมชนะอธรรม

ที่มา : จิตรลดา ศิริรัตน์ และแผ่นดิน สุขบำรุง. 2542. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง.

พุทธประวัติ ตอน ตรัสรู้

พระพุทธเจ้า ตอน ตรัสรู้

ตรัสรู้

ในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ หลังจากที่พระสิทธัตถมหาบุรุษฉันทามธุราศของนางสุชาดา แล้วทรงรับหญ้าคาจากโสถถียพราหมณ์ 8 กำ ปูลาดเป็นอาสนะที่ใต้ต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ประทับนั่งบนอาสนะแล้วอธิษฐานว่า “หากไม่ได้ตรัสรู้ก็จะไม่ลุกจากที่นี่ แม่เลือดและเนื้อจะเหือดแห้งไปเหลือแต่เอ็นและกระดูกก็ตาม” จากนั้นทรงบำเพ็ญสมาธิ มั่นคงลุ่มลึกไปโดยลำดับในยามต้นของราตรีนั้น พระองค์ได้หยั่งรู้อดีตชาติอันยาวไกล ในยามที่สอง ได้หยั่งรู้การเกิดและอุปนิสัยของสรรพสัตว์ด้วยอำนาจของกรรม และในยามสุดท้ายแห่งราตรีพระองค์ได้หยั่งรู้หนทางอันเป็นข้อปฏิบัติที่จะทำให้ดับทุกข์ทั้งปวงได้ กล่าวคือ พระองค์รู้แจ้งอริยสัจ 4 ได้แก่ รู้แจ้ง ทุกข์ สาเหตุของทุกข์ ความดับทุกข์ และข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ พระองค์จึงได้นามว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้โดยชอบด้วยความสามารถของพระองค์เอง ขณะมีพระชนมายุได้ 35 พรรษา

คติธรรมจากภาพ

1. การได้เรียนรู้เรื่องใดหรือทำงานใดๆ ก็ตาม ต้องตั้งใจ มีสมาธิมั่นคง จึงจะเข้าใจงานนั้นๆ ได้ดี ดังที่พระสิทธัตถมหาบุรุษได้บำเพ็ญสมาธิอันเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้า
2. อริสัจ 4 มีหลักสำคัญอยู่ว่า การจะเรียนรู้เรื่องใดก็ตามต้องเรียนรู้ให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน เพราะทุกสิ่งสัมพันธ์กันเป็นปัจจัยของกันและกัน หากเรียนรู้แบบแยกส่วน โดดเดี่ยวไม่สัมพันธ์กับเรื่องอื่น ก็ไม่สามารถใช้ความรู้นั้นให้เกิดประโยชน์ได้ และหากเรียนจริยธรรมเป็นส่วนๆ ก็ไม่สามารถก่อให้เกิดสำนักทางจริยธรรมแก่ผู้เรียนได้

ที่มา : จิตรลดา ศิริรัตน์ และแมนเดือน สุขบำรุง. 2542. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง.

พุทธประวัติ ตอน ปฐมเทศนา

พระพุทธเจ้า ตอน ปฐมเทศนา

ปฐมเทศนา

เมื่อตัดสินใจพระทัยที่จะนำความจริงทรงสั่งสอนผู้อื่นให้พ้นทุกข์ พระพุทธเจ้าจึงทรงเดินทางออกจากสถานที่ตรัสรู้ แล้วเสด็จไปยังป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ด้วยทรงรำลึกถึงนักบวช (ปัญจวัคคีย์) ทั้ง 5 รูป และได้ทรงแสดงธรรมปฐมเทศนาในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 มีข้อความสำคัญ คือ ทรงปฏิเสธวิธีการทรมานกายให้ลำบาก และการปล่อยตนไปตามความใคร่ ทั้งสองนี้ไม่เป็นไปเพื่อการตรัสรู้ ให้ปฏิบัติตามทางสายกลาง คือ ปฏิบัติตามอริยสัจ 4 และมรรค 8 ที่กล่าวโดยย่อ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เมื่อแสดงธรรมจบลง โกณฑัญญะ บรรลุโสดาบัน ทรงปีติยินดีมาก เปล่งคำอุทานว่า “อัญญาสิวัต โภ โกณฑัญโญ” แปลว่า “โกณฑัญญะ ได้รู้แล้วหนอ” ปฐมเทศนาครั้งนั้น เรียกว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” เป็นเสมือนวงล้อ ไปสู่ความเจริญ

คติธรรมจากภาพ

1. โลกเริ่มสว่างไสวแล้ว คือ การสอนให้คนรู้ความจริงทำสิ่งถูกต้องได้จากคนหนึ่งไปสู่คนหนึ่ง เป็นเหมือนจุดเทียนปัญญาให้เกิดขึ้นในโลก ดังที่พระองค์ตัดสินใจสอนธรรมที่ยากเหลือเกินแล้ว
2. ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี สังคมที่กตัญญูรู้คุณค่าคนที่มีคุณ เป็นสังคมที่เจริญดังที่พระองค์ทรงเลือกที่จะสอนปัญจวัคคีย์ก่อนผู้อื่นด้วยกตัญญูที่ปัญจวัคคีย์เคยมาดูแลและบ่าเพ็ญทุกกรกิริยา
3. การเลือกสอนหรือสร้างผู้นำต้องเลือกผู้ที่มีศีล สมาธิ ปัญญาอยู่แล้วจะง่ายต่อการเข้าใจ บรรลุธรรมได้ง่าย จะทำให้เกิดกำลังใจขยายงานต่อไป ดังที่พระองค์ทรงเลือกปัญจวัคคีย์ที่มีศีล สมาธิ ปัญญาแก่กล้าอยู่แล้ว
4. การสอนหรือชี้แนะให้ผู้ประพฤติตาม ต้องพยายามยึดหลักการให้ชัดเจน เช่น ทรงสอนปัญจวัคคีย์ให้เดินสายกลาง (มรรค 8) เป็นทางสู่ความสำเร็จ ให้เลิกปฏิบัติทางสุดโต่งไปทางกามคุณ และทรมานตนเอง
5. ผู้รู้ ผู้เฒ่า ผู้เรียน ต้องอ่อนน้อมถ่อมตน จะมีผู้เมตตาถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ ดังที่ปัญจวัคคีย์ต้องลดละทิฐิมานะ จึงได้โอกาสฟังธรรมและบรรลุธรรมตามได้

ที่มา : จิตรลดา ศิริรัตน์ และแผ่นดิน สุธาบุญ. 2542. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง.

บัตรภาพ

ภาพพระพุทธเจ้า ตอนผจญมาร

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงศ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงานที่

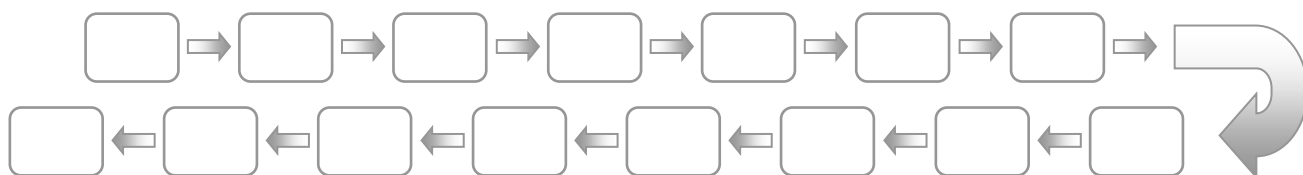
2.1

พุทธประวัติ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความไปเรียงลำดับตามเหตุการณ์พุทธประวัติในกรอบด้านล่าง

1. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรทางจิต	2. เมื่อพระสิทธัตถะผนวชแล้ว ได้พยายามศึกษาค้นคว้าทางพันธุศาสตร์	3. พระพุทธเจ้าเสด็จไปตรัสสอนธรรมจักรกัปปวัตตนสูตรว่าด้วย อริยสัจ 4 ประการ แก่ปัญจวัคคีย์
4. พระสิทธัตถะทรงฝึกปฏิบัติโยคะกับอาจารย์ดาบสกาลามโคตร และอุททกดาบส รมบุตร	5. พระสิทธัตถะปฏิบัติสมาธิ ได้ต้นสรีรมาโพธิ์จนสามารถรู้แจ้งหรือตรัสรู้ อริยสัจ 4	6. พระพุทธเจ้าประทานอุปสมบทให้แก่สกุमारและสหายอีก 54 คน ส่งให้ไปประกาศพระพุทธศาสนา
7. พระสิทธัตถะเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ทรงรับข้าวมธุปายาสจากนางสุชาดา	8. พระสิทธัตถะรับหญ้าकुสะจากพราหมณ์โสถถียะ มาปลูกเป็นอาสนะ ณ โคนต้นศรีมหาโพธิ์	9. พระพุทธเจ้าโปรดให้พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาและเบื้องซ้าย
10. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญตบะหรือทรมานตนหลายอย่าง	11. หลังจากพระพุทธเจ้าทรงแสดง “อนัตตลักขณสูตร” (ว่าด้วยไตรลักษณ์) ปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตผล	12. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา ด้วยการกัดฟันกลืนลมหายใจ อดอาหาร
13. โกณฑัญญะ หัวหน้าปัญจวัคคีย์ได้ “ดวงตาเห็นธรรม” ที่ที่พังปฐมเทศนาจบ	14. อัญญาโกณฑัญญะ เป็นพระสงฆ์สาวกรูปแรกของพระพุทธศาสนา	15. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดชฎิลสามพี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธประวัติ ตอน ฌณุมาร สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มารในที่นี้ คืออะไร

2. ข้อความที่กล่าวว่า “ขอให้สุนธรา (พระแม่ธรณี) จงเป็นพยาน” หมายความว่าอย่างไร

3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงมุ่งแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ แทนที่จะแสดงธรรมแก่อุपाชวกที่มีความเลื่อมใสพระพุทธองค์

4. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวก ทั้งที่เพิ่งอุปสมบทไม่นาน

ใบงานที่

2.1

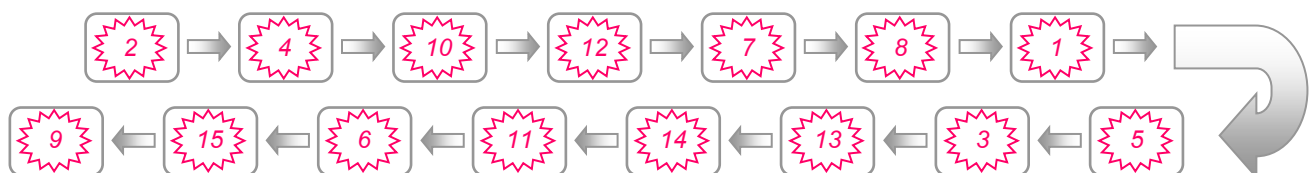
พุทธประวัติ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความไปเรียงลำดับตามเหตุการณ์พุทธประวัติในกรอบด้านล่าง

1. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรทางจิต	2. เมื่อพระสิทธัตถะผนวชแล้ว ได้พยายามศึกษาค้นคว้าทางพันธุศาสตร์	3. พระพุทธเจ้าเสด็จไปตรัสสอนธรรมจักรกัปปวัตตนสูตรว่าด้วย อริยสัจ 4 ประการ แก่ปัญจวัคคีย์
4. พระสิทธัตถะทรงฝึกปฏิบัติโยคะกับอาจารย์ดาบสกาลามโคตร และอุททกดาบส รมบุตร	5. พระสิทธัตถะปฏิบัติสมาธิ ได้ต้นศรัทธาโพธิ์จนสามารถรู้แจ้งหรือตรัสรู้ อริยสัจ 4	6. พระพุทธเจ้าประทานอุปสมบทให้แก่สกุमारและสหายอีก 54 คน ส่งให้ไปประกาศพระพุทธศาสนา
7. พระสิทธัตถะเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ทรงรับข้าวมธุปายาสจากนางสุชาดา	8. พระสิทธัตถะรับหย้ากุ่มะจากพราหมณ์โสถถียะ มาปลาดเป็นอาสนะ ณ โคนต้นศรัทธาโพธิ์	9. พระพุทธเจ้าโปรดให้พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาและเบื้องซ้าย
10. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญตบะหรือทรมานตนหลายอย่าง	11. หลังจากพระพุทธเจ้าทรงแสดง “อนัตตลักขณสูตร” (ว่าด้วยไตรลักษณ์) ปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตผล	12. พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา ด้วยการกัดฟันกลืนลมหายใจ อดอาหาร
13. โกณฑัญญะ หัวหน้าปัญจวัคคีย์ได้ “ดวงตาเห็นธรรม” ที่ที่พึ่งปฐมเทศนาจบ	14. อัญญาโกณฑัญญะ เป็นพระสงฆ์สาวกรูปแรกของพระพุทธศาสนา	15. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดชฎิลสามพี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มารในที่นี้ คืออะไร

มาร ก็คือ กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ ที่มารบกวนพระทัยพระพุทธองค์ในขณะที่นั่งสมาธิ

2. ข้อความที่กล่าวว่า “ขอให้สุนธรา (พระแม่ธรณี) จงเป็นพยาน” หมายความว่าอย่างไร

พระแม่ธรณี คือ บารมีทั้ง 10 ที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญมา เป็นกำลังใจให้ต่อสู้กับอำนาจของกิเลส พระองค์จึงสามารถเอาชนะอำนาจของกิเลสทั้งปวง และตรัสรู้ในที่สุด

3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงมุ่งแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ แทนที่จะแสดงธรรมแก่อุปกาสิกที่มีความเลื่อมใสพระพุทธองค์

เพราะทรงพิจารณาเห็นว่าปัญจวัคคีย์สามารถบรรลุธรรมได้ และต้องการให้เข้าใจพระพุทธองค์ในทางที่ถูกต้อง เนื่องจากเหล่าปัญจวัคคีย์เข้าใจว่าพระพุทธองค์เลิกลำเพ็ญทุกกรกิริยา เพราะเห็นแก่กิน คลายความเพียร ไม่มีทางตรัสรู้ได้ และต้องการให้ปัญจวัคคีย์เป็นสักขีพยานการตรัสรู้ของพระพุทธองค์

4. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวก ทั้งที่เพิ่งอุปสมบทไม่นาน

เพราะต้องการให้การประกาศพระพุทธศาสนาเป็นที่ยอมรับของชนชาวชมพูทวีป เพราะทั้งสองท่านเคยอยู่ในวรรณะพราหมณ์ ซึ่งเป็นวรรณะที่คนทั่วไปนับถือ เพื่อให้ทั้งสองเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ย่อมทำให้ได้ข้อคิดและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/6

วิเคราะห์และประพจน์ตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายประวัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางขุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้
- 2) วิเคราะห์ข้อคิดจากการศึกษาประวัติพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางขุชชุตตรา และพระเจ้าพิมพิสารได้
- 3) นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระสารีบุตร
 - พระโมคคัลลานะ
 - นางขุชชุตตรา
 - พระเจ้าพิมพิสาร

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการตีความ
- 2) ทักษะการแปลความ
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีความกตัญญู

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสาภิจา

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันยกตัวอย่างพุทธสาวก พุทธสาวิกา ที่นักเรียนแต่ละคนประทับใจ และให้อภิปรายร่วมกัน ในประเด็นต่อไปนี้
 - เพราะเหตุใด นักเรียนจึงประทับใจพุทธสาวก พุทธสาวิกา ท่านดังกล่าว
 - คุณธรรมที่เป็นแบบอย่างของท่าน คืออะไรบ้าง
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า พุทธสาวก พุทธสาวิกา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่ละท่านล้วนมีคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างที่ยุทธศาสนิกชนทุกคนได้นำไปเป็นแบบอย่าง และประยุกต์ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ซึ่งนักเรียนควรศึกษาประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกาอยู่เสมอ

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 2.2-2.7
4. ห้องสมุด
5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสาวกผู้ตรัสรู้เรื่องใดที่นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้ (เป็นผู้มีปัญญา และมีความกตัญญูกตเวที)
2. ถ้านักเรียนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับจะเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. แสวงหาความรู้

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) กลุ่มละ 8 คน จับคู่กันเป็น 4 คู่ แล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- คู่มือ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระสารีบุตร
 - คู่มือ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระโมคคัลลานะ
 - คู่มือ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัตินางชุชชุตตรา
 - คู่มือ 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติพระเจ้าพิมพิสาร
- แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

1. นักเรียนแต่ละคู่สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ตามหัวข้อที่คู่ของตนรับผิดชอบในการศึกษาและช่วยกันทำใบงาน ดังนี้
 - คู่มือ 1 ทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง พระสารีบุตร
 - คู่มือ 2 ทำใบงานที่ 2.3 เรื่อง พระโมคคัลลานะ
 - คู่มือ 3 ทำใบงานที่ 2.4 เรื่อง นางชุชชุตตรา
 - คู่มือ 4 ทำใบงานที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร
2. สมาชิกแต่ละคู่ผลิตกันเล่าผลงานในใบงานที่ 2.2-2.5 ให้เพื่อนคู่กันภายในกลุ่มฟัง ตามใบงานที่ตนรับผิดชอบ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
3. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.2-2.5

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้ที่กลุ่มได้จากการศึกษาเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ตามกรอบหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงานที่ 2.6 เรื่อง การวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญที่ได้รับ
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปปฏิบัติ โดยร่วมมือกันคิดตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงานที่ 2.7 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา แล้วให้แต่ละคนนำไปปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม และรายงานผลการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างนักเรียนกับครู
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 3

3. นักเรียนมีวิธีการเสนอแนะผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้อย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับประวัติ และ
คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.2	ใบงานที่ 2.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.3	ใบงานที่ 2.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.4	ใบงานที่ 2.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.5	ใบงานที่ 2.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.6	ใบงานที่ 2.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.7	ใบงานที่ 2.7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีความกตัญญู	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2542. **ประวัติพระสาวก เล่ม 1-2.** กรุงเทพมหานคร : องค์การคำของคุรุสภา.
- 3) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง พระสารีบุตร
- 4) ใบงานที่ 2.3 เรื่อง พระโมคคัลลานะ
- 5) ใบงานที่ 2.4 เรื่อง นางขุชชุตตรา
- 6) ใบงานที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าพิมพิสาร
- 7) ใบงานที่ 2.6 เรื่อง การวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้
- 8) ใบงานที่ 2.7 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก
พุทธสาวิกา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/05>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/06>

ใบงานที่

2.2

พระสารีบุตร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร

พระสารีบุตร	➡	บิดาชื่อ	➡	มารดาชื่อ	➡	มีสหายนิกชื่อ
						⬇
อุปติสสะได้ดวงตา เห็นธรรม หมายถึง	←	ได้รับฟังธรรมจาก พระเถระ ในเรื่อง	←	พบพระสาวกของ พระพุทธเจ้า ผู้มี อิริยาบถสำรวม น่าเลื่อมใสชื่อ	←	เป็นศิษย์ของ
						⬇
อุปติสสะไปชวน อาจารย์ของตน ไปบวช และได้รับ คำตอบ คือ	➡	อุปติสสะชวน เพื่อนสนิทไปบวช ที่วัด	➡	อุปติสสะฟังธรรม เรื่อง	➡	ผลจากการฟังธรรม ทำให้ท่านอุปติสสะ บรรลุ
						⬇
		คุณธรรมที่ควร ถือเป็นแบบอย่าง				
.....						
.....						

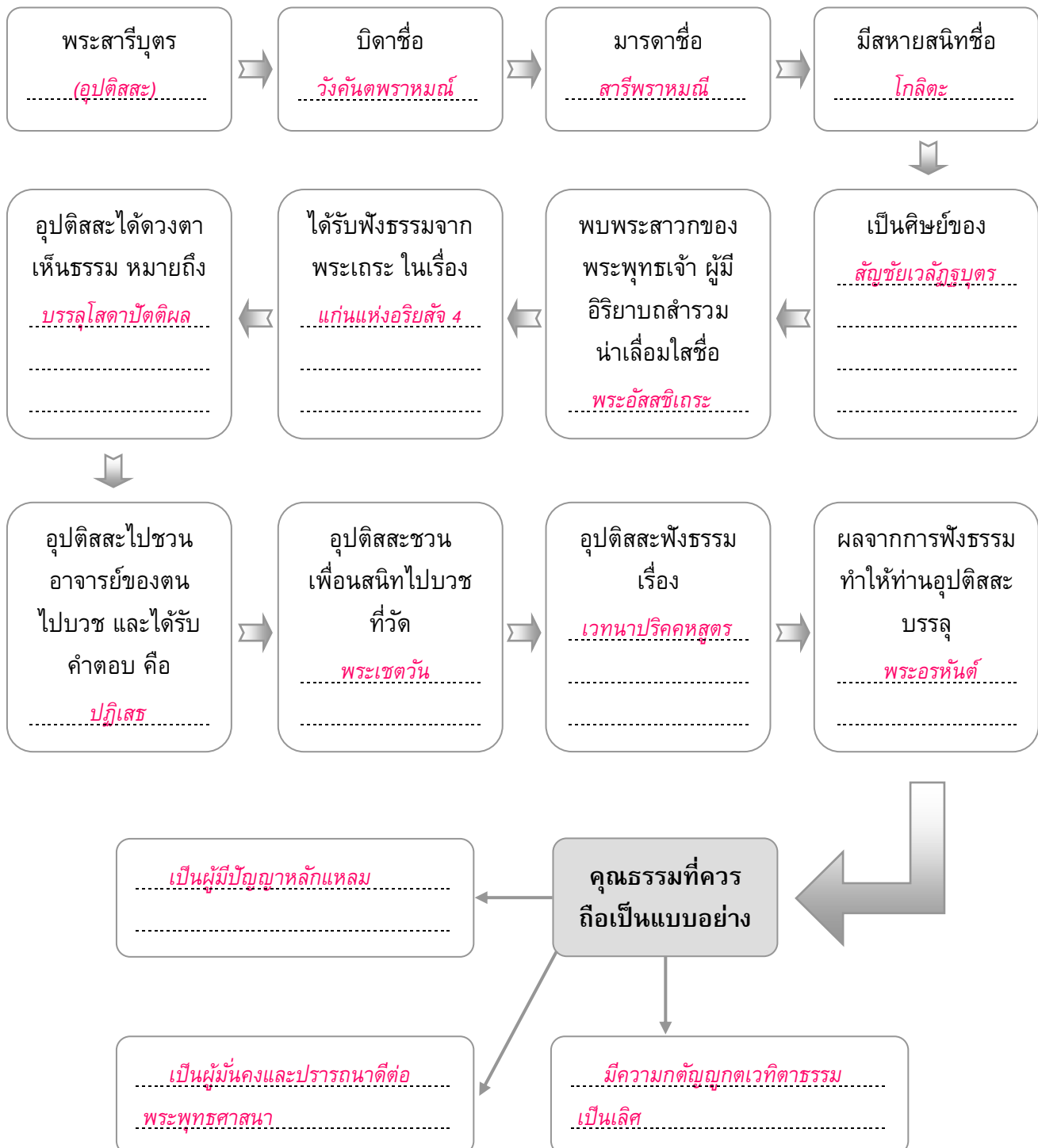
ใบงานที่

2.2

พระสารีบุตร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความเกี่ยวกับประวัติของพระสารีบุตร

ใบงานที่

2.3

พระโมคคัลลานะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือเติมข้อความสั้นๆ เกี่ยวกับประวัติของพระโมคคัลลานะ

พระโมคคัลลานะ	➡	เป็นบุตรของ ตระกูลพราหมณ์ หัวหน้าหมู่บ้าน	➡	มีเพื่อนสนิทชื่อ	➡	เป็นศิษย์ของ พระอาจารย์ชื่อ
⬇						
ผลจากการ บำเพ็ญเพียร	⬅	เมื่อบวชแล้วได้ บำเพ็ญเพียรทางจิต ที่หมู่บ้าน	⬅	โกสิตะ บรรลุธรรม ชั้น	⬅	ฟังธรรมของ พระอัสสชิ ผ่านทางใคร
⬇						
พระพุทธเจ้าประทาน โอวาท บอกวิธีแก้ง่วง ก็ประการ	➡	พระพุทธเจ้าตรัสว่า ถ้าปฏิบัติ ตามพระโอวาทแล้วไม่ หายง่วง ให้ทำอะไร	➡	พระโมคคัลลานะ มีความสามารถพิเศษในด้านใด		
⬇						
			คุณธรรมที่ควร ถือเป็นแบบอย่าง			
			⬇			
						

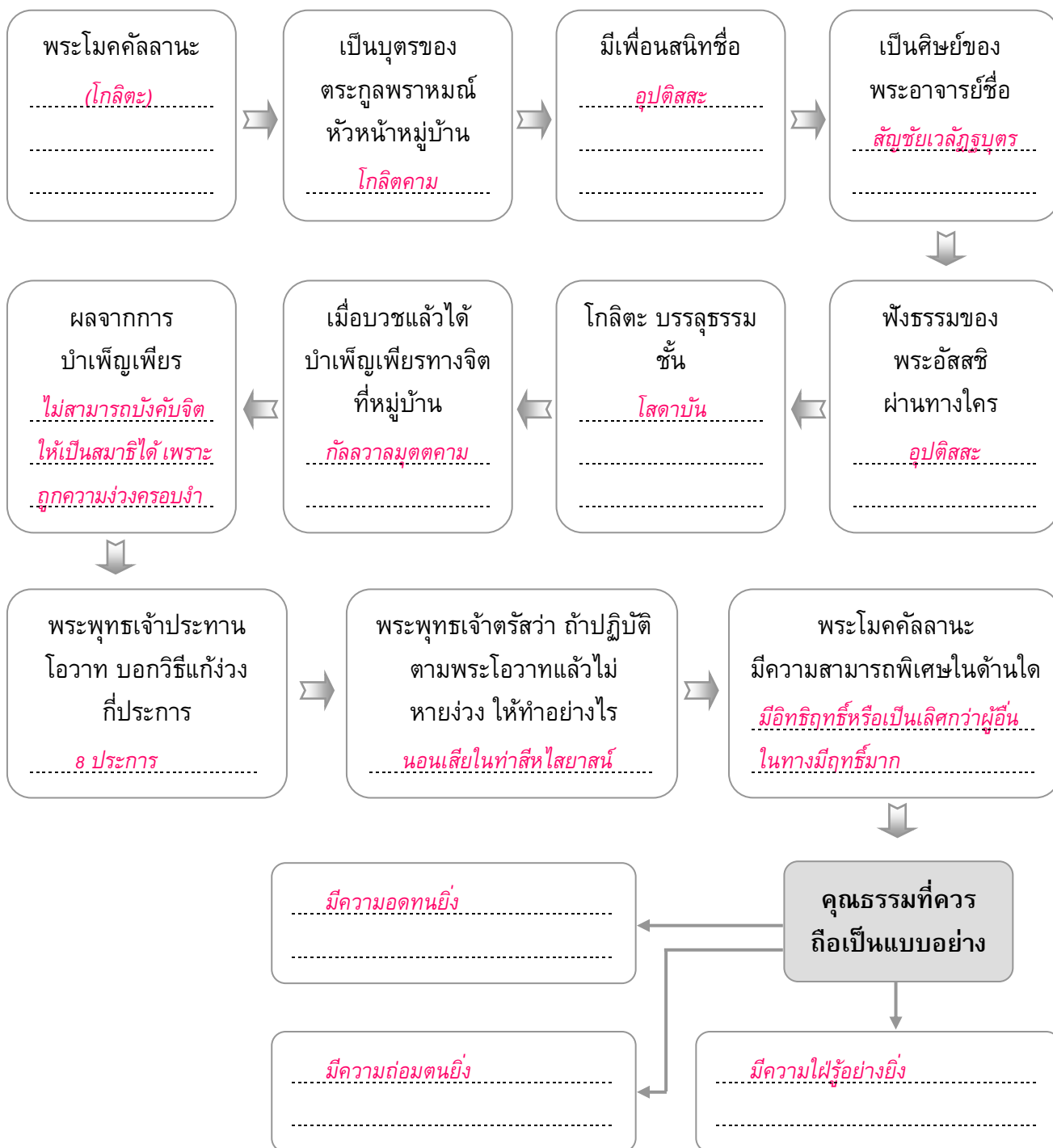
ใบงานที่

2.3

พระโมคคัลลานะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือเติมข้อความสั้นๆ เกี่ยวกับประวัติของพระโมคคัลลานะ

ใบงานที่

2.4

นางขุชชุตตรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางขุชชุตตรา มีหน้าที่อย่างไรในบ้านของโฆชะกเศรษฐี

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใด นางขุชชุตตราจึงซื้อดอกไม้ถวายพระนางสามาวดีมากกว่าปกติ

.....

.....

.....

3. พระนางสามาวดีมอบหมายหน้าที่พิเศษแก่นางขุชชุตตราด้านการฟังธรรมอย่างไร มีผลดีต่อนางอย่างไร

.....

.....

.....

4. พระพุทธเจ้ายกย่องนางขุชชุตตราในเรื่องใด

.....

.....

.....

5. นางขุชชุตตรามีคุณธรรมอันควรถือเป็นแบบอย่างในด้านใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

ใบงานที่

2.4

นางขุชชุตตรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางขุชชุตตรา มีหน้าที่อย่างไรในบ้านของโฆษกเศรษฐี

เป็นสาวใช้ในบ้านของโฆษกเศรษฐี มีหน้าที่ซื้อดอกไม้ถวายแก่พระนางสามาวดี

2. เพราะเหตุใด นางขุชชุตตราจึงซื้อดอกไม้ถวายพระนางสามาวดีมากกว่าปกติ

เพราะนางได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าในงานทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ซึ่งมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เมื่อนางได้ฟังธรรมแล้วได้บรรลุโสดาปัตติผล จึงทำให้ไม่ยากได้ทรัพย์ของคนอื่น

3. พระนางสามาวดีมอบหมายหน้าที่พิเศษแก่นางขุชชุตตราด้านการฟังธรรมอย่างไร มีผลดีต่อนางอย่างไร

ให้นางขุชชุตตราไปฟังธรรมแล้วนำมาแสดงให้พระนางสามาวดี พร้อมด้วยบริวารฟังเป็นประจำ มีผลดีทำให้นางขุชชุตตรามีความแตกฉานในธรรม

4. พระพุทธเจ้ายกย่องนางขุชชุตตราในเรื่องใด

เป็นเลิศกว่าอุบาสิกทั้งหลาย ในทางเป็นธรรมกถึก

5. นางขุชชุตตรามีคุณธรรมอันควรถือเป็นแบบอย่างในด้านใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

1) เป็นผู้ฝึกตนเองเสมอ ตัวอย่างเช่น ฝึกตนจากความไม่ซื่อสัตย์ในการแอบขโมยเงินค่าซื้อดอกไม้ แล้วกลับตนเป็นคนซื่อสัตย์

2) เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการฟังธรรมแล้วนำมาถ่ายทอดแก่พระนางสามาวดี และบริวารเป็นประจำด้วยความเอาใจใส่ จนนางมีความแตกฉานในธรรมยิ่งขึ้นตามลำดับ

ใบงานที่

2.5

พระเจ้าพิมพิสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระเจ้าพิมพิสารจึงมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

2. การกระทำใดที่แสดงว่า พระเจ้าพิมพิสารมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

3. พระเจ้าพิมพิสารมีความเกี่ยวข้องกับการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลอย่างไร

4. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ อะไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง

ใบงานที่

2.5

พระเจ้าพิมพิสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระเจ้าพิมพิสารจึงมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

เพราะมีความเลื่อมใสตามอาจารย์ชฎิลสามพี่น้องดังที่ปุณณาสกะได้กล่าวตอบพระพุทธเจ้าว่า
“ใจของข้าพระองค์ยินดีในการสัจนอปริ (กิเลส) ทั้งหมด ไม่เวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป”

2. การกระทำใดที่แสดงว่า พระเจ้าพิมพิสารมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้า

ถวายสวนไผ่นอกเมืองให้เป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา เรียกว่า เวฬุวัน

3. พระเจ้าพิมพิสารมีความเกี่ยวข้องกับการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลอย่างไร

พระเจ้าพิมพิสารทรงฝันร้ายเห็นเปรตมาร้องขอส่วนบุญ พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ทำบุญแล้วกรวดน้ำอุทิศ
ส่วนกุศลให้เปรต ซึ่งเป็นญาติมิตรในอดีต และเมื่อทำแล้วกลายเป็นฝันดี คือ พวกบรรดาญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว
มาปรากฏด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ขอบพระทัยที่แบ่งส่วนบุญให้

4. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ อะไรบ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง

1) เป็นพ่อที่ดี เมื่อพระมเหสีแพ้อภัยอยากเสวยพระโลหิตจากพระองค์ ก็กรีดพระโลหิตจากพระพาหาให้พระมเหสี
ดื่ม และเมื่อพระราชโอรสต้องการราชสมบัติก็ยกให้ แม้พระราชโอรสจับขังคุกและทรมานก็ไม่โกรธเคือง
2) ทรงมั่นคงในพระรัตนตรัย คือ สร้างวัดแห่งแรกถวายไว้ในพระพุทธศาสนา เมื่อถูกพระราชโอรสจับขังและ
ทรมานก็ยังมั่นในพระธรรม เจริญพุทธธานุสสติธัมมานุสสติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
3) ทรงเป็นผู้นำที่ดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน และนำประชาชนเข้าหาพระพุทธศาสนา

ใบงานที่

2.6

การวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และประเมินค่าคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ตามหัวข้อที่กำหนด

พุทธสาวก พุทธสาวิกา	คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง	ผลดีของการนำไปปฏิบัติ
พระสารีบุตร		
		
		
		
		
		
พระโมคคัลลานะ		
		
		
		
		
		

พุทธสาวก พุทธสาวิกา	คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง	ผลดีของการนำไปปฏิบัติ
นางชุชชุตตรา		
พระเจ้าพิมพิสาร		

ใบงานที่

2.6

การวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และประเมินค่าคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา
ตามหัวข้อที่กำหนด

(ตัวอย่าง)

พุทธสาวก พุทธสาวิกา	คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง	ผลดีของการนำไปปฏิบัติ
พระสารีบุตร	มีปัญญาหลักแหลม	
พระโมคคัลลานะ	มีความกตัญญูตเวที	
พระโมคคัลลานะ	มีความมั่นคงและปรารถนาดี ต่อพระพุทธศาสนา	
พระโมคคัลลานะ	มีความอดทนยิ่ง	
พระโมคคัลลานะ	มีความถ่อมตนยิ่ง	
พระโมคคัลลานะ	มีความใฝ่รู้อย่างยิ่ง	

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

พุทธสาวก พุทธสาวิกา	คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง	ผลดีของการนำไปปฏิบัติ
นางชัชชุตตรา	ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ	
	เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	
พระเจ้าพิมพิสาร	เป็นพ่อที่ดี	
	มั่นคงในพระรัตนตรัย	
	เป็นผู้นำที่ดี	

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

อันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา

1. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของ พุทธสาวก พุทธสาวิกา
2. ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติจริง แล้วรายงานผลต่อครูภายในเวลาที่กำหนดร่วมกัน

[illegible]

2.7

อันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของ พุทธสาวก พุทธสาวิกา
2. ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติจริง แล้วรายงานผลต่อครูภายในเวลาที่กำหนดร่วมกัน

(ตัวอย่าง)

[illegible]

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ศาสนิกชนตัวอย่าง

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง ย่อมทำให้ได้ข้อคิดและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างในการนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/6 วิเคราะห์และประพัตินตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายประวัติของพระมหาธรรมราชาลิไทย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้
- 2) วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติของพระมหาธรรมราชา (ลิไทย) และสมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้
- 3) นำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากการศึกษาศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ศาสนิกชนตัวอย่าง
 - พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)
 - สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการตีความ
- 2) ทักษะการแปลความ
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีความกตัญญู
5. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสากัจฉา

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าการกระทำของนักเรียนที่ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกานักเรียนได้ศึกษาไป (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) ซึ่งนักเรียนแต่ละคนอาจปฏิบัติแตกต่างกันไปตามแนวคิดของแต่ละกลุ่ม และให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงผลของการกระทำดังกล่าว
2. ครูชมเชยนักเรียนที่ได้ปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจให้ไปพัฒนาตนเองต่อไป และเป็นการกระตุ้นหรือปลุกเร้าคุณธรรมให้นักเรียนคนอื่นๆ คิดอยากจะปฏิบัติตามต่อไป

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 2.8-2.9
4. ห้องสมุด
5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

1. แสวงหาความรู้

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มย่อยช่วยกันทำใบงาน ดังนี้

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนสามารถนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ไปปฏิบัติในเรื่องใดได้บ้าง (ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา อ่อนน้อมถ่อมตน มีหิริโอตตปละ เป็นต้น)
2. เพราะเหตุใด พุทธศาสนิกชนทุกคนจึงต้องศึกษาเกี่ยวกับประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการศึกษาประวัติของศาสนิกชนตัวอย่างในเรื่องใดบ้าง อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- กลุ่มย่อยที่ 1 ทำใบงานที่ 2.8 เรื่อง พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)
- กลุ่มย่อยที่ 2 ทำใบงานที่ 2.9 เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

2. ค้นพบความรู้/สันทนาแลกเปลี่ยนความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มย่อยช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่กลุ่มรับผิดชอบ แล้วให้กลุ่มย่อยรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ 8 คน จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มย่อยอธิบายความรู้จากใบงานที่กลุ่มตนรับผิดชอบให้สมาชิกกลุ่มย่อยอีกกลุ่มหนึ่งฟัง
2. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.8-2.9 หน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1-2 หัวข้อ ตามความเหมาะสม แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีคำตอบที่แตกต่างกันได้เสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้อง
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

ชั่วโมงที่ 2

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก พร้อมกับแนวทางการนำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านไปประยุกต์ปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 3

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก (ชิ้นงานที่ 1) โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนดดังนี้
 - 1) การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ
 - 2) การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - 3) การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติศาสนิกชนตัวอย่าง
 - 4) การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก ไปเป็นแนวทางหรือหลักการปฏิบัติตน ตามข้อตกลงกันระหว่างครูและนักเรียน อย่างน้อย 5 คุณธรรม แล้วรายงานผลการปฏิบัติในระยะเวลาตามข้อตกลงของครูและนักเรียน (ชิ้นงานที่ 2) โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง
 - 2) การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง
 - 3) หลักฐานการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก พร้อมกับแนวทางการนำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านไปประยุกต์ปฏิบัติ และผลที่ได้รับ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - ถ้านักเรียนปฏิบัติตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของศาสนิกชนตัวอย่าง คาดว่าจะเกิดผลดีอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.8	ใบงานที่ 2.8	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.9	ใบงานที่ 2.9	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีความกตัญญู และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิดจาก พุทธประวัติ ประวัติพระสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิด จากพุทธประวัติ ประวัติพระสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจบันทึกการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพระสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก	แบบประเมินบันทึกการปฏิบัติตนตาม คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ดนัย ไชยโยธา. 2551. **พุทธธรรม พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- 3) ใบงานที่ 2.8 เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทย
- 4) ใบงานที่ 2.9 เรื่อง สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/07>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง ข้อคิดจากพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

(ชิ้นงานที่ 1)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ				
2	การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา				
3	การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากประวัติ ศาสนิกชนตัวอย่าง				
4	การวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีมาก
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบันทึกการปฏิบัติตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก
พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

(ชิ้นงานที่ 2)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การปฏิบัติตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง				
2	การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง				
3	หลักฐานการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

ใบงานที่

2.8

พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระราชประวัติ
 - เป็นพระราชโอรสของใคร
 - ศึกษาวิชาชั้นต้นจากใคร
 - เมื่อขึ้นครองราชย์ได้กี่ปี
ก็ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ
- ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย)
ด้านศาสนา มีอะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย)
ด้านการปกครอง ได้ทำอะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย)
ด้านอักษรศาสตร์ ได้ทำอะไรบ้าง
ยกตัวอย่างสั้นๆ
- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
ได้ทำอะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

ใบงานที่

2.8

พระมหาธรรมราชา (ลิไทย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

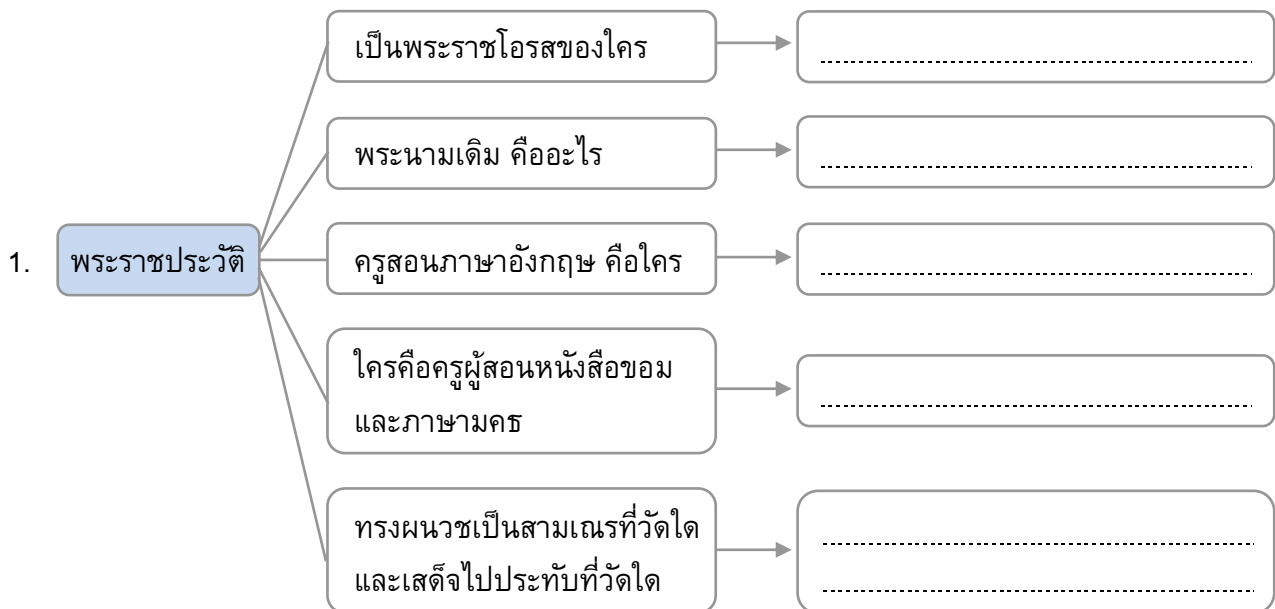
1. พระราชประวัติ
 - เป็นพระราชโอรสของใคร พระยาเลอไทย
 - ศึกษาวิชาชั้นต้นจากใคร พระเถระชาวลังกา
 - เมื่อขึ้นครองราชย์ได้กี่ปี 5 ปี
 - ก็ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ
2. ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย) ด้านศาสนา มีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ
 - 1) เชี่ยวชาญด้านพระไตรปิฎก
 - 2) ทรงส่งเสริมอุปถัมภ์ด้านการศึกษาพระพุทธศาสนา
 - 3) ทรงขอพระบรมสารีริกธาตุจากลังกาทวีป มาบรรจุไว้ในพระมหาธาตุ เมืองนครชุม
 - 4) ทรงผนวชในพระพุทธศาสนา และทรงสร้างพระพุทธรูปไว้หลายองค์
3. ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย) ด้านการปกครอง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ
 - 1) โปรดให้สร้างประสาทราชมณเฑียร
 - 2) โปรดให้ยกผนังกันน้ำตั้งแต่สองแคว จนถึงสุโขทัย
 - 3) ทรงปกครองด้วยทศพิธราชธรรม
4. ผลงานของพระมหาธรรมราชา(ลิไทย) ด้านอักษรศาสตร์ ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ
 - 1) ทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง
 - 2) โปรดให้มีการสร้างศิลาจารึกไว้หลายหลัก
5. คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ
 - 1) ทรงมีความกตัญญูต่อพระมารดา
 - 2) ทรงมีความสามารถในการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เช่น เรื่องไตรภูมิพระร่วง
 - 3) ทรงมีความคิดริเริ่มเป็นยอด เช่น แนวคิดใหม่ๆ ในการบรรยายธรรมในไตรภูมิพระร่วง

ใบงานที่

2.9

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

2. สาเหตุสำคัญที่ทำให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสผนวชเป็นภิกษุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. งานด้านจัดการทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

4. งานพระนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง

5. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างได้แก่อะไรบ้าง

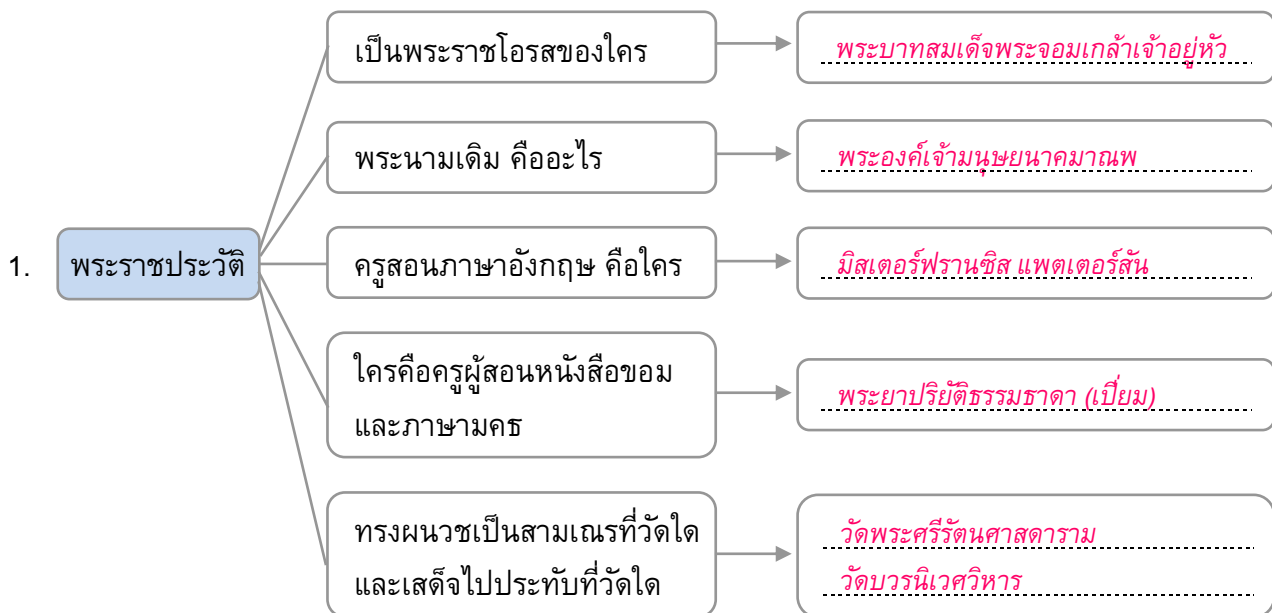
ใบงานที่

2.9

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

2. สาเหตุสำคัญที่ทำให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสผนวชเป็นภิกษุ

1) ได้กัลยาณมิตรผู้แนะนำในทางที่ดี คือ หมอปีเตอร์ เควน จึงทำให้สนใจศึกษาธรรมในพระพุทธศาสนา

2) มีพระอาจารย์ดี เช่น พระจันทร์โคจรคุณ พระธรรมรักขิต และพระอุปัชฌายาจารย์ค้อยดักเตือน

3) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีกระแสพระราชดำรัสชักชวนให้ผนวช

3. งานด้านจัดการทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างสั้นๆ

- 1) ทรงจัดสอนภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ให้เรียนพระธรรมวินัย
- 2) ทรงจัดให้สวดมนต์ในพรรษาทุกวัน และออกเสียดิฉันท์
- 3) ทรงจัดให้ภิกษุที่พรรษาต่ำกว่า 5 ที่จบนักธรรมมาเรียนบาลีทั้งหมด
- 4) ทรงจัดตั้งมหาจุฬาราชวิทยาลัย
- 5) ทรงจัดการเรียนการสอนทั้งหนังสือไทยและความรู้ในศาสตร์อื่นควบคู่กันไป
- 6) ทรงฝึกพระธรรมภิกษุ จนสามารถแสดงธรรมปาฐกถาได้
- 7) ทรงจัดตั้งการฟังธรรมสำหรับเด็กวัดในวันธรรมสวนะ

4. งานพระนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง

- นวโกวาท
- ธรรมวิจารณ์
- พุทธประวัติ
- วินัยมุข เล่ม 1-3
- ธรรมวิภาค
- แบบเรียนบาลีไวยากรณ์

5. คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างได้แก่อะไรบ้าง

- 1) ทรงมีความใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา พยายามเอาแบบอย่างที่ดีจากผู้ที่ประทับใจ
- 2) ทรงมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ทรงกราบไหว้พระภิกษุที่อายุพรรษามากกว่าสมัยเป็นคฤหัสถ์ทำความเคารพครูอาจารย์ผู้ถวายความรู้
- 3) ทรงมีหิริโอตตปละ สมัยยังเป็นคฤหัสถ์เคยประพฤติดนสุรุยสุราย ไม่เหมาะสม แต่ต่อมาละอายก็ปรับปรุงตน

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พระรัตนตรัย

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระรัตนตรัยมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนและชาวโลก ดังนั้นทุกคนจึงควรแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยอย่างเหมาะสม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัยได้
- 2) ปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยได้อย่างเหมาะสม

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พระรัตนตรัย
 - ธรรมคุณ 6

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

- ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้สึกขณะสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้หลากหลายตามความรู้สึกของแต่ละคน เช่น
 - รู้สึกว่า จิตใจแน่วแน่อยู่กับการสวดมนต์
 - ศรัทธาในพระพุทธศาสนา
 - พระพุทธเจ้ามีพระคุณต่อมวลมนุษย์
 - จิตใจสงบไม่ว้าวุ่น
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของพระรัตนตรัย ซึ่งล้วนมีพระคุณต่อชาวโลก ดังนั้นชาวพุทธทุกคนควรรำลึกถึงพระคุณของพระรัตนตรัยอยู่เสมอ และประพฤติตนอย่างเหมาะสมเป็นการตอบแทนคุณูปการ ซึ่งนักเรียนควรทำความเข้าใจกับพระธรรมคุณ คือ คุณธรรมของพระธรรม มี 6 ประการ

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	3. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 8 คน ตามความสนใจ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ธรรมคุณ หรือคุณของพระธรรม 6 ประการ ดังนี้
 - 1) สวากขาโต ภคเวตา ธัมโม
 - 2) สันติภูมิโก
 - 3) อกาลิโก
 - 4) เอหิภัสสิโก
 - 5) โอปนยิโก
 - 6) ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า จึงยังสามารถนำไปปฏิบัติได้จนถึงปัจจุบัน (เพราะเป็นสิ่งที่จริงตลอดเวลา ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย)

- สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.1

- สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายความรู้เรื่อง ธรรมคุณหรือคุณของพระธรรม 6 ประการ พร้อมยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย แล้วช่วยกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ) ตอนที่ 1
- ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.1 ตอนที่ 1 โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.1

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นว่า จะปฏิบัติตนตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างไรบ้าง ซึ่งนักเรียนแต่ละคนสามารถตอบได้อย่างหลากหลายตามประสบการณ์ของนักเรียน
 - สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.1 ตอนที่ 2
 - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- พระธรรมมีคุณต่อทุกคนหรือไม่ อธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.1

- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานจากใบงานที่ 3.1 ตอนที่ 2 หน้าชั้นเรียน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ครูตรวจสอบผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.1
- นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของพระธรรมคุณ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 3.1	ใบงานที่ 3.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพิริก.
 - (2) วติน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).
- 3) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://www.bp-smakon.org/BP_School/Social/Tam-ma.htm

ใบงานที่

3.1

พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายข้อความคุณของพระธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อความ	ความหมาย
1. สวากขาโต ภควตา ธัมโม	
2. สันติภูมิโก	
3. อกาลิโก	
4. เอหิภัสสโก	
5. โอปนยิโก	
6. ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ	

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนได้ปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติเป็นอย่างไร

2. นักเรียนคิดว่า จะช่วยให้ผู้อื่นปฏิบัติธรรมได้อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

ใบงานที่

3.1

พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ)

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายข้อความคุณของพระธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อความ	ความหมาย
1. สวากขาโต ภควตา ธัมโม	พระธรรม ซึ่งเป็นคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นหลักความจริงอันประเสริฐ
2. สันทิภูฏิกโก	พระธรรมนี้ ผู้ปฏิบัติย่อมจะเห็นได้ด้วยตนเอง
3. อกาลิกโก	พระธรรมเป็นจริงอยู่เสมอ ไม่เกี่ยวกับเวลา ปฏิบัติตามเมื่อใดก็ย่อมเห็นผลเมื่อนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
4. เอหิปัสสิโก	พระธรรม เป็นคำสอนที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ เพราะเป็นจริงตลอดเวลา
5. โอปนยิโก	ควรน้อมพระธรรมเข้ามาไว้ยัดถือ เป็นหลักปฏิบัติในชีวิต จะได้รับบรรลุถึงความหลุดพ้น
6. ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ	การรู้พระธรรมนั้น เป็นของเฉพาะตนที่ปฏิบัติตามเท่านั้น ทำแทนกันไม่ได้ แบ่งปันกันไม่ได้ ต้องรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนได้ปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าในเรื่องใดบ้าง และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติเป็นอย่างไร

2. นักเรียนคิดว่า จะช่วยให้ผู้อื่นปฏิบัติธรรมได้อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชั้น 5 (อายตนะ)

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชั้น 5 (อายตนะ) เป็นธรรมที่ควรรู้ (ทุกข์) และนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักชั้น 5 (อายตนะ) และนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4
 - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
 - : ชั้น 5 > อายตนะ

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ บรรยาย

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

ครูนำภาพของคนในวัยต่างๆ และมีริยาบถหลากหลาย มาให้นักเรียนดู ตัวอย่างเช่น

- ภาพดาราสาว
- ภาพนักกีฬาหนุ่ม
- ภาพเด็กชายและเด็กหญิง วัยประมาณ 2-3 ปี
- ภาพคนชราชาย-หญิง
- ภาพผู้ป่วย

ขั้นสอน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของชีวิต มี 5 ประการ เรียกว่า ชั้น 5 คือ “รูป” ส่วนที่เป็นร่างกาย “เวทนา” ได้แก่ความรู้สึก เช่น
 - มองเห็นภาพดาราสาวสวย มองดูแล้วรู้สึกสบายใจ เรียกว่า สุขเวทนา
 - มองดูภาพนักกีฬาหนุ่ม ดูแล้วรู้สึกเฉยๆ เรียกว่า อุเบกขาเวทนา
 - มองดูภาพคนป่วยแล้วมีความรู้สึกไม่สบายใจ เรียกว่า ทุกขเวทนาจากนั้นสามารถแยกแยะได้ จัดว่าเป็น “สัญญา” เช่น ดูภาพดาราสาวก็แยกแยะได้ว่า ดาราสาวนั้นมีส่วนประกอบของร่างกายอะไรบ้าง “สังขาร” คือ สิ่งที่ปรุงแต่ง คือ มองภาพดาราสาว ยอยากเอามือไปสัมผัส “วิญญาณ” คือ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และใจ
- ครูนำภาพเด็ก ผู้ป่วย แพทย์ และนักธุรกิจมาให้นักเรียนลองยกตัวอย่างให้สอดคล้องกับชั้น 5 ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- การที่คนเรามีความรู้สึกสบายใจหรือทุกข์ใจนั้น สอดคล้องกับชั้น 5 อย่างไร
(เป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของชั้น 5 ในเรื่อง เวทนา เป็นความรู้สึกต่อสิ่งที่รับรู้)
- “ถ้าเห็นภาพเด็กน่ารัก จึงเอื้อมมือไปหยิบภาพนั้น” ข้อความนี้สอดคล้องกับชั้น 5 อย่างไร
(1. รูป ส่วนที่เป็นภาพเด็ก
2. เวทนา รู้สึกว่าสบายใจ เมื่อดูภาพ
3. สัญญา แยกแยะได้ว่าเป็นภาพเด็กน่ารัก
4. สังขาร แรงจูงใจให้เอื้อมไปหยิบรูปภาพเด็ก
5. วิญญาณ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5)

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า อายตนะ คือ จุดเชื่อมต่อระหว่างชั้นที่ 5 กับสิ่งที่อยู่ภายนอกตัวเรา อายตนะจัดเป็นองค์ประกอบของวิญญาณ คือ การรับรู้ ในการรับรู้จะต้องมีผู้รู้ และสิ่งที่ถูกรู้ ชั้นที่ 5 คือ ผู้รู้ ซึ่งรับรู้ผ่านอายตนะภายใน ได้แก่ หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ส่วนสิ่งที่ถูกรู้ คือ รูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัส และการนึกคิด (ธรรมารมณ์) เรียกว่า อายตนะภายนอก อายตนะภายในเป็นเครื่องเชื่อมต่อใจกับโลกภายนอก
4. ครูและนักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการรับรู้ ซึ่งประกอบด้วยผู้รู้ และสิ่งที่ถูกรู้
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของชั้นที่ 5 เกี่ยวกับอายตนะ

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

บัตรภาพ

ภาพดาราสาว

ภาพนักกีฬาหนุ่ม

ภาพเด็กหญิงและเด็กชาย

ภาพคนชราชาย-หญิง

ภาพคนไข้

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.dodeden.com/fkikwmp-20-อันดับ-สุดฮอตในเว็บบอร์ดจีน/>

ภาพที่ 2 <http://www.tlcthai.com/sports/clip-vdo/906/danai-udomchoke.html>

ภาพที่ 3 <http://fwmail.teenee.com/cute/34056.html>

ภาพที่ 4 <http://www.obtongkung.net/main/หน้าแรก/เบ๊ยย้งชีฟผู้สูงอายุ.aspx>

ภาพที่ 5 http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1282869571&grpid=03&catid=

ภาพเด็ก

ภาพผู้ป่วย

ภาพแพทย์

ภาพนักธุรกิจ

ที่มา : ภาพที่ 6 <http://world.kapook.com/pin/500e992e38217a420a000000>

ภาพที่ 7 <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=lovetheory&month=10-05-2007&group=8&gblog=20>

ภาพที่ 8 <http://campus.sanook.com/938299/นักศึกษาแพทย์-สุดหล่อ-แห่งวงการบันเทิง/>

ภาพที่ 9 <http://www.mxphone.net/4638-E-Commerce/>

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สมบัติ 4 และวิบัติ 4

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมบัติ 4 เป็นหลักธรรมที่สนับสนุนกรรมดีให้เกิดผล ส่วนวิบัติ 4 เป็นสิ่งสนับสนุนให้กรรมชั่วให้ผล ซึ่งบุคคลควรหลีกเลี่ยง เพราะจะนำไปสู่ความทุกข์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักสมบัติ 4 และวิบัติ 4 พร้อมกับหลีกเลี่ยงการปฏิบัติได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4
 - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
 - : หลักกรรม > สมบัติ 4 > วิบัติ 4

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 สังเกต

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างบทกลอน

- ครูนำบทกลอนมาแจกให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน ซึ่งเป็นบทกลอนที่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำความดี กรรมชั่ว 3 บท คือ
 - บุญกรรม - ทำความดี - ทำการใหญ่
- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงข้อคิดที่ได้จากบทกลอน ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลาย เช่น
 - คนทำดีย่อมได้ดี
 - การทำความดีย่อมได้ผลที่เป็นกุศล
 - จะทำอะไรก็ให้ยึดหลักธรรมเป็นที่พึ่ง
 - ธรรมะเป็นอาวุธที่สามารถปราบศัตรูได้
 - ให้ทุกข์แก่ผู้อื่น ทุกข์ย่อมตอบสนองตนเอง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์วิจารณ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบงานที่ 3.2
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์นั้นมีหลายประการ ซึ่งจัดอยู่ในหลักธรรมที่ควรละ เพื่อไม่ให้เกิดทุกข์ได้แก่ หลักกรรม (สมบัติ 4 และวิบัติ 4) แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมถึงความหมายของหลักกรรม ผลของกรรม ซึ่งมีทั้งผลชั้นในและผลชั้นนอก

คำถามกระตุ้นความคิด

- “เดชาชาติเป็นดารารูปหล่อ มีการศึกษาดี ได้รับความนิยมจากคนทั้งประเทศเป็นเวลานาน” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับสมบัติ 4 อย่างไร
(1. อุปริสมบัติ มีร่างกายสง่างาม
2. คติสมบัติ อยู่ในถิ่นที่เจริญ เพราะมีเทคโนโลยีในการสื่อสารได้ทั่วประเทศ และเขาได้รับการศึกษาดี
3. กาลสมบัติ สังคมมีความสงบ
4. ปโยคสมบัติ เขาปฏิบัติตนดีสม่ำเสมอจึงได้รับความนิยมเป็นเวลานาน)

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง หลักกรรม (สมบัติ 4 และวิบัติ 4) จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน เพื่อเป็นความรู้ประกอบการวิเคราะห์กรณีศึกษาในใบงานที่ 3.2 เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4 แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.2
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 3 สรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปโดยหาเหตุผลประกอบผลของการปฏิบัติตนตามสมบัติ 4 และวิบัติ 4

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.2	ใบงานที่ 3.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศปริก.
 - (2) ราชวรมณี, พระ (ประยูร ฐมฺมจิตโต). 2539. **อนุทินธรรมะ ธรรมะสำหรับ 365 วัน**. กรุงเทพมหานคร : พุทธธรรม.
- 3) ตัวอย่างบทกลอน
- 4) ใบงานที่ 3.2 เรื่อง สมบัติ 4 วิบัติ 4

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://www.84000.org/tipitaka/dicid_item.php?i=176
 - http://www.84000.org/tipitaka/dicid_item.php?i=177

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างบทกลอน

บุญกรรม

บุญเฮ้ย บุญกรรม
ใครทำย่อมดลผลสนอง
ให้ทุกข์แก่ท่านเวรจอง
ทุกขนั้นคงต้องถึงตน
ให้สุขแก่ท่านหมั่นกอบ
สุขตอบดีเด่นเป็นผล
กฎกรรมธรรมชาติสากล
พึงยลยังคิดเตือนจิตเอย.

ทำความดี

ทำความดีพาลแก้งแสงสว่างหา
ปราชญ์ไม่นึกนำพาหรือแยแส
ด้วยความดีโชติช่วงในดวงแด
เกิดผลแก่สังคมนิยมธรรม
ดุจหิ่งห้อยนินทาดวงอาทิตย์
หากลองคิดก็จะแลเห็นเงา
ไม่สะท้อนผู้เป็นปราชญ์ฉลาดล้ำ
ซึ่งจะนำแต่ประโยชน์สุขไสถ์เอย.

ทำการใหญ่

ทำการใหญ่แม้ชื่อถือสัจจะ
มีธรรมะเป็นอาวุธสุดแข็งแกร่ง
ย่อมสามารถปราบไฟริที่ประจัน
ให้หวาดหวั่นแพ้ไปไม่รอร่า
อันกรรมดีทำไว้อย่อมให้ผล
สร้างกุศลธรรมจักแผ่รักษา
เกิดชาติหนึ่งถึงจะตายวายชีวา
ให้ลือช่าว่าชื่อถือสัตย์เอย.

ที่มา : ฐาปะนีย์ นาครทรรพ. 2534. ศักยภาพชีวิตและร้อยกรอง. กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์.

ใบงานที่

3.2

สมบัติ 4 วิบัติ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

ดนัยเป็นบุตรชายคนเดียวของพ่อแม่ ซึ่งเป็นนักธุรกิจชั้นนำของประเทศไทย พ่อบอกกับดนัยว่า ดนัยโชคดีที่เกิดมาในยุคที่เมืองไทยมีความเจริญรุ่งเรือง ไม่เหมือนสมัยที่พ่อยังเป็นเด็ก บ้านเมืองเพิ่งมีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นระบอบประชาธิปไตยไม่นาน ตอนนั้นประเทศกำลังพัฒนา ประชาชนก็ยังมีวิถีชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนปัจจุบัน

เมื่อดนัยเรียนจบปริญญาเอก เขาได้ทำงานที่เขาชอบ โดยเข้ารับราชการในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เขามีผลงานการค้นคว้าทดลอง การนำพืชสมุนไพรไทยไปทำยารักษาโรค จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย หัวหน้างานของดนัยสนับสนุนงานของเขาทุกด้าน ดนัยจึงมีกำลังใจทำงานและอุทิศเวลาให้กับการพัฒนาคุณภาพสมุนไพรไทย และทดลองนำพืชสมุนไพรไปใช้รักษาโรคได้หลายโรค จากนั้นเขามีโอกาสไปศึกษาดูงานต่างประเทศหลายประเทศ เนื่องจากเขาเป็นคนที่รูปร่างหน้าตาสูงใหญ่ บุคลิกดี ทำให้เขาสามารถเข้าสังคมกับคนได้ทุกชาติทุกชนชั้น และได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานทุกคน ปัจจุบันนี้เขาได้รับรางวัลดีเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์หลายรางวัล ซึ่งเป็นรางวัลระดับประเทศ เป็นส่วนใหญ่ และยังได้รับรางวัลระดับนานาชาติอีกด้วย

คำถาม

- ดนัยประสบความสำเร็จในชีวิตเนื่องจากมีหลักกรรมในข้อใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

กรณีศึกษาที่ 2

นพเป็นชายหนุ่มที่มีอาชีพการสืบไป 1 ข้าง เขาต้องเดินลากขาตุ๋แล้วนำส่งสาร เขาอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ ไกลจากเส้นทางการคมนาคม ทางเข้าหมู่บ้านเป็นถนนดิน เขาขี่จักรยานไปโรงเรียน บางวันฝนตกดินเปียกและไม่สามารถขี่จักรยานได้ เขาต้องแบกจักรยานข้ามทางดินที่เปียกและลื่น ถึงจะลำบากอย่างไรนพก็ไม่ท้อถอย

เมื่อครั้งที่นพเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้น เขาจัดได้ว่า เป็นนักเรียนที่เรียนเก่งมาก เขาสอบได้ที่ 1 เป็นประจำ เขามีความสามารถพิเศษทางด้านการวาดภาพ เมื่อเขาเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย เขาก็สามารถร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนนักศึกษาอยู่เสมอ เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเขา

เมื่อเขาเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้ว เขาก็ไปสมัครงานตามบริษัทต่างๆ เกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งภายในอาคารตามที่เขาค้นหา แต่ปรากฏว่าเมื่อฝ่ายรับสมัครงานเห็นบุคลิกรูปร่างหน้าตาของเขาแล้วต่างก็ปฏิเสธที่จะรับเขาเข้าทำงาน โดยมากบริษัทเหล่านั้นจะรับพนักงานที่มีผู้ใหญ่ฝากเข้าทำงาน แต่ในที่สุดนพก็ได้เข้าทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งที่เขาขาดพนักงานฝ่ายธุรการทำหน้าที่รับ-ส่งหนังสือ ลงทะเบียนหนังสือ

นพไม่มีโอกาสทำงานด้านการออกแบบที่เขาถนัดและมีความสามารถเป็นพิเศษ เพื่อนๆ ของนพที่เรียนมาด้วยกัน ทางด้านการออกแบบต่างก็ได้งานตามที่ตนเองถนัด จึงมีผลงานและความก้าวหน้าในการทำงานซึ่งตรงข้ามกับนพ

คำถาม

- นพไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานและการดำเนินชีวิต เนื่องจากขาดสิ่งสนับสนุนซึ่งสอดคล้องกับหลักกรรมในเรื่องใด

ใบงานที่

3.2

สมบัติ 4 วิบัติ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

ดนัยเป็นบุตรชายคนเดียวของพ่อแม่ ซึ่งเป็นนักธุรกิจชั้นนำของประเทศไทย พ่อบอกกับดนัยว่า ดนัยโชคดีที่เกิดมาในยุคที่เมืองไทยมีความเจริญรุ่งเรือง ไม่เหมือนสมัยที่พ่อยังเป็นเด็ก บ้านเมืองเพิ่งมีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นระบอบประชาธิปไตยไม่นาน ตอนนั้นประเทศกำลังพัฒนา ประชาชนก็ยังมีวิถีชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนปัจจุบัน

เมื่อดนัยเรียนจบปริญญาเอก เขาได้ทำงานที่เขาชอบ โดยเข้ารับราชการในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เขามีผลงานการค้นคว้าทดลอง การนำพืชสมุนไพรไทยไปทำยารักษาโรค จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย หัวหน้างานของดนัยสนับสนุนงานของเขาทุกด้าน ดนัยจึงมีกำลังใจทำงานและอุทิศเวลาให้กับการพัฒนาคุณภาพสมุนไพรไทย และทดลองนำพืชสมุนไพรไปใช้รักษาโรคได้หลายโรค จากนั้นเขามีโอกาสไปศึกษาดูงานต่างประเทศหลายประเทศ เนื่องจากเขาเป็นคนที่รูปร่างหน้าตาสูงใหญ่ บุคลิกดี ทำให้เขาสามารถเข้าสังคมกับคนได้ทุกชาติทุกชนชั้น และได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานทุกคน ปัจจุบันเขาได้รับรางวัลดีเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์หลายรางวัล ซึ่งเป็นรางวัลระดับประเทศ เป็นส่วนใหญ่ และยังได้รับรางวัลระดับนานาชาติอีกด้วย

คำถาม

- ดนัยประสบความสำเร็จในชีวิตเนื่องจากมีหลักกรรมในข้อใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ดนัยมีหลักกรรมในเรื่อง สมบัติ 4 คือ

1. คติสมบัติ ดนัยเกิดในประเทศที่เจริญ

2. อปรีสมบัติ ดนัยเป็นผู้มีรูปร่างสง่างาม บุคลิกดี เป็นที่ชื่นชมของคนที่คบหาสมาคมด้วย

3. กาลสมบัติ ดนัยอยู่ในสมัยที่ประเทศไทยมีความเจริญ และสังคมยกย่องคนดี มีผู้ปกครองดี คือ หัวหน้างานของเขาสนับสนุนดนัยในการค้นคว้าทดลองการนำพืชสมุนไพรไปใช้ในการทำยารักษาโรค จนกระทั่งมีผลงานออกมาหลายอย่าง

4. ปโยคสมบัติ ดนัยมีความตั้งใจจริงในการทดลองนำพืชสมุนไพรไทยไปใช้ในการทำยารักษาโรคได้หลายชนิด จนกระทั่งผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ทำให้เขาได้รับรางวัลดีเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์หลายรางวัล

กรณีศึกษาที่ 2

นพเป็นชายหนุ่มที่มีอาชีพการสืบไป 1 ข้าง เขาต้องเดินลากขาตุ๋นแล้วนำส่งสาร เขาอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ ไกลจากเส้นทางการคมนาคม ทางเข้าหมู่บ้านเป็นถนนดิน เขาขี่จักรยานไปโรงเรียน บางวันฝนตกดินเปียกและไม่สามารถขี่จักรยานได้ เขาต้องแบกจักรยานข้ามทางดินที่เปียกและลื่น ถึงจะลำบากอย่างไรนพก็ไม่ท้อถอย

เมื่อครั้งที่นพเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้น เขาจัดได้ว่า เป็นนักเรียนที่เรียนเก่งมาก เขาสอบได้ที่ 1 เป็นประจำ เขามีความสามารถพิเศษทางด้านการวาดภาพ เมื่อเขาเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย เขาก็สามารถร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนนักศึกษาอยู่เสมอ เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเขา

เมื่อเขาเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้ว เขาก็ไปสมัครงานตามบริษัทต่างๆ เกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งภายในอาคารตามที่เขาค้นหา แต่ปรากฏว่าเมื่อฝ่ายรับสมัครงานเห็นบุคลิกรูปร่างหน้าตาของเขาแล้วต่างก็ปฏิเสธที่จะรับเขาเข้าทำงาน โดยมากบริษัทเหล่านั้นจะรับพนักงานที่มีผู้ใหญ่มากเข้าทำงาน แต่ในที่สุดนพก็ได้เข้าทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งที่เขาขาดพนักงานฝ่ายธุรการทำหน้าที่รับ-ส่งหนังสือ ลงทะเบียนหนังสือ

นพไม่มีโอกาสทำงานด้านการออกแบบที่เขาถนัดและมีความสามารถเป็นพิเศษ เพื่อนๆ ของนพที่เรียนมาด้วยกัน ทางด้านการออกแบบต่างก็ได้งานตามที่ตนเองถนัด จึงมีผลงานและมีความก้าวหน้าในการทำงานซึ่งตรงข้ามกับนพ

คำถาม

- นพไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานและการดำเนินชีวิต เนื่องจากขาดสิ่งสนับสนุนซึ่งสอดคล้องกับหลักกรรมในเรื่องใด

สอดคล้องกับหลักกรรมในเรื่อง วิบัติ 4 คือ

1. คติวิบัติ นพเกิดในดินแดนที่ไม่เจริญ การดำเนินชีวิตของเขาจึงค่อนข้างลำบาก ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวก

2. อุปริวิบัติ นพเกิดมารูปร่างพิการ ขาสั้น บุคลิกไม่สง่างาม ทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นมีความรังเกียจ เพื่อนชอบล้อเลียน เวลาสมัครงานบริษัทต่างๆ ก็มักปฏิเสธ

3. กาลวิบัติ สภาพสังคมที่เขาย้ายมาอยู่นั้นขาดคุณธรรม โดยเฉพาะบริษัทที่เขาสมัครงานก็ไม่รับเขา ไม่ได้ดูคนที่ผลงานหรือความสามารถ

4. ปโยควิบัติ นพไม่ได้ทำงานตามความสามารถของเขา หรือไม่ได้ทำงานตามความถนัดจึงขาดโอกาสที่จะแสดงฝีมือหรือความสามารถให้เป็นที่ปรากฏ

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

4

อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 เป็นธรรมที่ควรละ (สมุทัย) ซึ่งบุคคลควรหลีกเลี่ยง เพราะเป็นทางนำไปสู่ความทุกข์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8

อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักอกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 และบอกวิธีการหลีกเลี่ยงการกระทำอันเป็นหนทางไปสู่ความทุกข์ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4
 - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
 - : อกุศลกรรมบถ 10 : อบายมุข 6

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูนำภาพบุคคลที่กระทำความชั่ว หรือประพฤติดันไปสู่ทางแห่งความชั่ว มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามว่า ภาพดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำในภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูนั้น จัดว่าเป็นกรรมชั่ว เป็นทางแห่งความชั่ว แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักธรรมอกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ห้องสมุด
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ศึกษาความรู้เรื่อง อกุศลกรรมบถ 10 และอบายมุข 6 จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยวางแผนสืบค้นกันเป็นคู่ คู่ละ 1 หัวข้อ ตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ห้องสมุด
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มลงมือศึกษาความรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 2 แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน จากนั้นนำความรู้ที่ได้ศึกษามาเล่าสู่กันฟัง โดยผลัดกันเล่าทีละคน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนเคยอ่านข่าวหรือฟังข่าวการกระทำของบุคคลที่กระทำความผิด สอดคล้องกับอบายมุข 6 ในเรื่องใดบ้าง และผลของการกระทำเป็นอย่างไรร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.3

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง ทางแห่งความชั่วและทางแห่งความเสื่อม แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
2. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่ม 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันนำเสนอเพิ่มเติม
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนคบกับเพื่อนที่ชอบพูดจาโกหก จะมีผลเสียอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 สรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับอภิสกกรรมบท 10 และอบายมุข 6 แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงแนวทางการหลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นทางแห่งความชั่วและทางแห่งความเสื่อม

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.3	ใบงานที่ 3.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรายพริก.
 - (2) ราชวรณีน, พระ (ประยูร ฐมฺมจิตโต). 2539. **อนุทินธรรมะ ธรรมะสำหรับ 365 วัน**. กรุงเทพมหานคร : พุทธธรรม.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 3.3 เรื่อง ทางแห่งความชั่วและทางแห่งความเสื่อม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/09>

บัตรภาพ

ภาพคนยิงนก

ภาพคนถูกตำรวจจับ

ภาพคนเมาสุรา

ภาพคนทะเลาะกัน

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.siamfishing.com/board/view.php?tid=635708>

ภาพที่ 2 <http://www.rd1677.com/branch.php?id=58975>

ภาพที่ 3 <http://board.postjung.com/634777.html>

ภาพที่ 4 <http://www.talkystory.com/?p=30427>

3.3

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

- [illegible]

กรณีศึกษาที่ 2

ในอดีตโสภณเคยเป็นผู้จัดการบริษัทขายรถจักรยานยนต์ เขามีภรรยาและลูกชายคนหนึ่ง ชีวิตครอบครัวของเขามีความสุขมาก ต่อมาเขาติดต่อกับลูกค้าหลายคนที่เขาไปดื่มเหล้าอยู่เสมอ ทำให้เขาเริ่มติดเหล้า บางครั้งเพื่อนบางคนก็พาเขาไปนั่งดื่มเหล้าที่ไนต์คลับบ้าง ไปชมคอนเสิร์ตบ้าง อยู่มาวันหนึ่งเกริกซึ่งเป็นเพื่อนสมัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา มาหาเขาและชวนไปธุระแถวๆ บ่อนการพนัน และให้โสภณลองเล่นบ้าง ระยะแรกๆ โสภณไม่ค่อยสนใจสักเท่าไรนัก แต่เมื่อเล่นแล้วได้เงินมากมายอย่างรวดเร็วก็เลยทำให้เขาติดใจ

วันต่อๆ มา โสภณก็ไปเล่นการพนันจนติดเสมอ โสภณเสียการพนันมากมาย ทำให้เขาต้องเอาทรัพย์สินเงินทองที่สะสมไว้ไปใช้หนี้การพนัน การที่เขาอดนอนจนติดอยู่เสมอก็เลยทำให้เขาไม่อยากไปทำงาน ผลงานการขายรถจักรยานยนต์มียอดขายต่ำลงทุกเดือน

นอกจากนั้นเขายังเอาเงินของบริษัทมาใช้จ่ายในการเล่นการพนันด้วย ในที่สุดเมื่อความจริงถูกเปิดเผยทำให้เขาต้องถูกไล่ออกจากงาน และถูกดำเนินคดีฐานยักยอกทรัพย์สินของบริษัทอีกด้วย ภรรยาและลูกชายของเขาเสียใจมาก ฐานะของครอบครัวก็ทรุดลง ภรรยาของโสภณต้องรับภาระหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวตามลำพัง ซึ่งทำให้สภาพการดำเนินชีวิตของภรรยาและลูกค่อนข้างลำบากมาก

คำถาม

1. เพราะเหตุใด โสภณจึงมีฐานะยากจน และมีการดำเนินชีวิตลำบากกว่าเดิม

2. การปฏิบัติตนของโสภณในข้อ 1 นั้น มีผลต่อตนเอง และครอบครัวอย่างไร

ใบงานที่

3.3

ทางแห่งความชั่วและทางแห่งความเสื่อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

จ๋อน เตี่ยว และตัน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง พวกเขาเป็นเพื่อนสนิทกัน ชอบไปเที่ยวด้วยกันเสมอ ทั้งสามคนพากันไปยิงนกด้วยหนังสติ๊ก และตกปลา เป็นประจำในวันเสาร์-อาทิตย์ และกลับถึงบ้านมืดค่ำ เมื่อพ่อแม่ถามเหตุผลของการกลับบ้านมืดก็บอกกับพ่อแม่ว่าชวนกันไปทำการบ้านที่บ้านเพื่อน แต่เมื่อไปโรงเรียนทั้งสามคนก็ไม่ได้กลับบ้านไปส่งครู มีเพื่อนบางคนไปเล่าให้ครูฟังถึงพฤติกรรมของทั้งสามคน

เมื่อทั้งสามคนรู้เข้าก็พูดจากระทบกระทั่งเพื่อนคนนั้น บางครั้งก็พูดคำหยาบคาย สำหรับจ๋อน นั้นมักจะมีอาการปวดศีรษะต่อเพื่อนที่ไปบอกความจริงแก่คุณครู และคิดจะขโมยเงินของเพื่อน เป็นการแก้แค้นด้วย จ๋อน เตี่ยว และตัน จะพูดจาล้อเลียนพวกเพื่อนอย่างหยาบคายเสมอ

จนในที่สุดก็ไม่มีใครคบกับจ๋อน เตี่ยว และตัน ครูทุกคนก็เบื่อ ระบายความประพฤติของทั้งสามคน ต่อมาทั้งสามคนคบคิดกันขโมยโทรศัพท์มือถือของแก้วตา เมื่อฝ่ายปกครองของโรงเรียนทราบเรื่อง จึงเรียกทั้งสามคนพร้อมพ่อแม่ไปทำทัณฑ์บน และตัดคะแนนความประพฤติ

คำถาม

- จ๋อน เตี่ยว และตัน ทำกรรมชั่วในเรื่องใด และผลที่ได้รับคืออะไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

จ๋อน เตี่ยว และตัน ทำกรรมชั่วดังต่อไปนี้

1) ทำกรรมชั่วทางกาย ในเรื่อง ปาณาติบาต คือฆ่าสัตว์ได้แก่ ยิงนก ตกปลา และทำชั่วในเรื่องอทินนาทาน คือไปขโมยโทรศัพท์มือถือของแก้วตา

2) ทำกรรมชั่วทางวาจา ในเรื่อง มุสาวาท การพูดเท็จ คือโกหกพ่อแม่ว่าไปทำการบ้านที่บ้านเพื่อน และปิสถวาจา คือพูดจาล้อเลียน กระทบกระทั่งเพื่อนที่ไปบอกความจริงในความประพฤติที่ไม่ดีของตนให้ครูฟัง นอกจากนั้นยังพูดจามุสาวาท คือพูดคำหยาบ คำเพื่อน

3) ทำกรรมชั่วทางใจ คือ อภิชฌา จ๋อนมีความคิดขโมยเงินเพื่อนที่ไปฟ้องครู และมีความพยาบาท คือคิดร้ายต่อเพื่อน

ผลของการประพฤติกกรรมชั่วทางกาย วาจา และใจทำให้เพื่อนไม่คบค้าด้วย และทางฝ่ายปกครองทำโทษด้วยการเรียกทั้งสามคน พร้อมพ่อแม่ไปทำทัณฑ์บน และตัดคะแนนความประพฤติ

กรณีศึกษาที่ 2

ในอดีตโสภณเคยเป็นผู้จัดการบริษัทขายรถจักรยานยนต์ เขามีภรรยาและลูกชายคนหนึ่ง ชีวิตครอบครัวของเขามีความสุขมาก ต่อมาเขาติดต่อกับลูกค้าหลายคนที่เขาไปดื่มเหล้าอยู่เสมอ ทำให้เขาเริ่มติดเหล้า บางครั้งเพื่อนบางคนก็พาเขาไปนั่งดื่มเหล้าที่ไนต์คลับบ้าง ไปชมคอนเสิร์ตบ้าง อยู่มาวันหนึ่งเกริกซึ่งเป็นเพื่อนสมัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา มาหาเขาและชวนไปธุระแถวๆ บ่อนการพนัน และให้โสภณลองเล่นบ้าง ระยะแรกๆ โสภณไม่ค่อยสนใจสักเท่าไรนัก แต่เมื่อเล่นแล้วได้เงินมากมายอย่างรวดเร็วก็เลยทำให้เขาติดใจ

วันต่อๆ มา โสภณก็ไปเล่นการพนันจนติดเสมอ โสภณเสียการพนันมากมาย ทำให้เขาต้องเอาทรัพย์สินเงินทองที่สะสมไว้ไปใช้หนี้การพนัน การที่เขาอดนอนจนติดอยู่เสมอก็เลยทำให้เขาไม่อยากไปทำงาน ผลงานการขายรถจักรยานยนต์มียอดขายต่ำลงทุกเดือน

นอกจากนั้นเขายังเอาเงินของบริษัทมาใช้จ่ายในการเล่นการพนันด้วย ในที่สุดเมื่อความจริงถูกเปิดเผยทำให้เขาต้องถูกไล่ออกจากงาน และถูกดำเนินคดีฐานยักยอกทรัพย์สินของบริษัทอีกด้วย ภรรยาและลูกชายของเขาเสียใจมาก ฐานะของครอบครัวก็ทรุดลง ภรรยาของโสภณต้องรับภาระหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวตามลำพัง ซึ่งทำให้สภาพการดำเนินชีวิตของภรรยาและลูกค่อนข้างลำบากมาก

คำถาม

1. เพราะเหตุใด โสภณจึงมีฐานะยากจน และมีการดำเนินชีวิตลำบากกว่าเดิม

เพราะโสภณติดอบายมุข 6 คือ

1. ดื่มสุรา โสภณดื่มสุรากับเพื่อนเป็นประจำ

2. ชอบเที่ยวกลางคืน คือ เที่ยวตามไนต์คลับ

3. ชอบไปเที่ยวดูคอนเสิร์ตอยู่เสมอ

4. ติดการพนัน โสภณติดการพนันทำให้ต้องเสียทรัพย์สินเงินทองจำนวนมาก และยังยักยอกเงินของบริษัทมาใช้หนี้การพนัน เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาต้องถูกไล่ออกจากงาน

5. คบคนชั่วเป็นมิตร เขามีเพื่อนและลูกค้า ซึ่งเป็นคนไม่ดีชวนเขาไปเที่ยวเตร่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน

6. เกียจคร้านในการทำงาน ทำให้ผลงานตกต่ำในที่สุดต้องถูกไล่ออกจากงาน

2. การปฏิบัติตนของโสภณในข้อ 1 นั้น มีผลต่อตนเอง และครอบครัวอย่างไร

มีผลเสียต่อตนเอง คือ ทำให้ถูกไล่ออกจากงาน และถูกดำเนินคดีฐานยักยอกทรัพย์สินของบริษัท และมีผลเสียต่อ

ครอบครัว คือ ทำให้ครอบครัวมีฐานะยากจน ภรรยาและลูกได้รับความทุกข์ยาก

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 สุข 2 (สามีสสุข และนิรามีสสุข)

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุข 2 ซึ่งประกอบด้วย สามีสสุข นิรามีสสุข เป็นธรรมที่อยู่ในหมวดนิโรธ เป็นข้อธรรมที่เราควรบรรลุ เพื่อเป็นการดับทุกข์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายและการกระทำตามหลักสามีสสุข และนิรามีสสุขได้
- 2) ปฏิบัติตนตามหลักธรรมสามีสสุข และนิรามีสสุขได้อย่างเหมาะสม

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4
 - นิโรธ (ธรรมที่เราควรบรรลุ) : สุข 2 (สามีส นิรามีส)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างเจตคติ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นที่ 1 สังเกต	
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —	คำถามกระตุ้นความคิด
- ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าว่า นักเรียนเคยมีความสุขในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใดจึงมีความสุข ซึ่งนักเรียนจะตอบต่างกัน เช่น - กินอาหารอร่อย - ใส่เสื้อผ้าสวยๆ - ได้เงินรางวัลจากพ่อแม่ - ได้ของขวัญวันเกิดมากมาย - ได้ไปเที่ยวดูหนัง ฟังเพลง ฯลฯ - ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ตัวอย่างที่นักเรียนนำเสนอในข้อ 1 ว่าการกระทำใดที่จัดว่าเป็นความสุขตลอดไป พร้อมอธิบายเหตุผล - ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การแบ่งประเภทของความสุขนั้นแบ่งได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งอาจแบ่งออกเป็น สามีสสุข คือ ความสุขทางวัตถุ กับ นิรามิสสุข คือ ความสุขทางใจ สามีสสุขหรือกามสุข เป็นความสุขที่เป็นของธรรมดาสำหรับคนทั่วไป และคิหิสุข เป็นความสุขของชาวบ้าน - ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่สอดคล้องกับหลักธรรมสามีสสุข และนิรามิสสุข - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	• การที่นักเรียนไปเดินซื้อสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ กับเพื่อนอย่างมีความสุขนั้น สอดคล้องกับสามีสสุขอย่างไร (ความสุขที่เกิดจากการมีทรัพย์ ความสุขที่เกิดจากการใช้ทรัพย์)

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์	
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :	คำถามกระตุ้นความคิด
- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2 - หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม - ใบงานที่ 3.4 - ห้องสมุด - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ	• นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้มีความสุขทางใจ (นิรามิสสุข) ได้อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง สามีสสุข และนิรามิสสุข จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วนำมาเป็นพื้นฐานความรู้ในการวิเคราะห์ตามหัวข้อในใบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสุข	

- ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.4 สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันตรวจผลงานของตนเอง
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 3 สรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของ การปฏิบัติตามสามีสสุขและนิรามีสสุข และผลที่ได้รับ
- นักเรียนช่วยกันเสนอแนวทางการปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความสุขทั้งทางกาย และทางใจอย่างถูกต้องและเหมาะสม กับวัยของนักเรียน

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.4	ใบงานที่ 3.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริ้ง.
 - วสิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).
- ใบงานที่ 3.4 เรื่อง สุข

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/10>

ใบงานที่

3.4

ความสุข

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขได้ภาพมาใส่ในกรอบข้อความเกี่ยวกับ สุข 2

อิตติสุข	โมกษสุข	อนนสุข	อนวัชชสุข	นิรามิสสุข
.....				

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากภาพในตอนที่ 1

1. ความสุขในภาพใด จัดว่าเป็นความสุขของคนธรรมดาทั่วไป พร้อมอธิบายเหตุผล

2. ภาพใดเป็นความสุขทางใจ พร้อมอธิบายเหตุผล

ใบงานที่

3.4

ความสุข

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขใต้ภาพมาใส่ในกรอบข้อความเกี่ยวกับ สุข 2

อิตติสุข	โภคสุข	อนณสุข	อนวัชชสุข	นิรามิสสุข
1, 6, 8	2, 4	3	5	7, 9

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากภาพในตอนที่ 1

1. ความสุขในภาพใด จัดว่าเป็นความสุขของคนธรรมดาทั่วไป พร้อมอธิบายเหตุผล

ภาพที่ 2, 3, 4, 5, 6, 8 จัดว่าเป็นความสุขของคนทั่วไป เพราะเป็นความสุขทางวัตถุ เรียกว่า กามสุข เป็นความสุข
ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย

2. ภาพใดเป็นความสุขทางใจ พร้อมอธิบายเหตุผล

ภาพที่ 7, 9 จัดว่าเป็นความสุขทางใจ เพราะเป็นการปฏิบัติให้จิตใจมีความสงบ เป็นหนทางนำไปสู่ความสุขสูงสุด
คือ นิพพาน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

6

ดุณธรรม 6

กุลจิรัฏฐิติธรรม 4

และกุศลกรรมบถ 10

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่บุคคลปฏิบัติตนตามหลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฎิปปา ดุณธรรม 6 กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 และ กุศลกรรมบถ 10 ย่อมเป็นทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8

อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฎิปปา และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- 2) อธิบายความหมาย วิเคราะห์การกระทำของดุณธรรม 6 กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10 และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฎิปปา
: ดุณธรรม 6 : กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 : กุศลกรรมบถ 10

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการคิดตามแนวพุทธธรรม
- 3) ทักษะการสร้างความรู้
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสภาจจา

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างข่าว

1. ครูนำตัวอย่างข่าวหรือเหตุการณ์มาให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ เช่น
 - การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือได้รับความเดือดร้อน
 - การแนะนำด้านการประกอบอาชีพต่างๆ
 - การทำกิจกรรมของเยาวชนในทางที่ดีงาม
 - ครอบครัวตัวอย่าง
 - คนดีศรีสังคม
 - ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลดังกล่าวหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความประพฤติอันเป็นแบบอย่างในทางที่ดีอย่างไรบ้าง พร้อมให้เหตุผล
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางการดำเนินชีวิตในเรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ซึ่งประกอบด้วย บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ศรัทธาธรรม 6 กุศลจิต 4 และกุศลกรรมบถ 10 จากนั้นครูอธิบายสาระสำคัญเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของหลักธรรมดังกล่าวให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	4. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. ใบงานที่ 3.5-3.8	

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ สอบเข้าเรียนต่อในระดับต่าง ๆ ได้นั้น แสดงถึงการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมอย่างไร
(รักษาสภาพดี มีวินัย ปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี ตั้งใจเรียน ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ขยันหมั่นเพียร)
- ในชีวิตประจำวันนักเรียนได้ปฏิบัติตามหลัก กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
- ถ้านักเรียนปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ 10 ได้ครบถ้วน จะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร
จงอธิบาย
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. แสวงหาความรู้

- ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) จับคู่กันเป็น 4 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องหลักธรรมที่ควรเจริญ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ คู่ละ 1 หัวข้อ ดังนี้
 - บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา
 - ดรุณธรรม 6
 - กุลจิรัฏฐิติธรรม 4
 - กุศลกรรมบถ 10
- สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่กำหนด แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

- สมาชิกแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้จากเรื่องที่ตนศึกษา ในประเด็นต่อไปนี้
 - ความหมาย และหัวข้อธรรมสำคัญ
 - ตัวอย่างการกระทำตามหลักธรรม
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

- สมาชิกแต่ละกลุ่มจับสลาก เพื่อทำใบงาน กลุ่มละ 1 ใบงาน ดังนี้
 - ใบงานที่ 3.5 เรื่อง คิดถูก ทำถูก
 - ใบงานที่ 3.6 เรื่อง อนาคตสดใส
 - ใบงานที่ 3.7 เรื่อง ครอบครัวตัวอย่าง
 - ใบงานที่ 3.8 เรื่อง คนดีศรีห้องเรียน
- ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 ใบงาน และให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันได้เสนอผลงานเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและคอยอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ 2

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรมมรรค เกี่ยวกับการเป็นกัลยาณมิตร โยนิโส-มนสิการ ครุฑธรรม กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 และกุศลกรรมบถ 10
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอข้อเสนอนั้นในข้อ 1 ไปเป็นแนวทางการวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป และให้นักเรียนทุกคนได้นำไปปฏิบัติจริงในการดำเนินชีวิต
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการประพฤติธรรม เว้นความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มาร่วมกันอภิปรายในบทเรียนในชั่วโมงเรียนต่อไป

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ควรเจริญ และแนวทางการปฏิบัติ

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.5	ใบงานที่ 3.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.6	ใบงานที่ 3.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.7	ใบงานที่ 3.7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.8	ใบงานที่ 3.8	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรายพริก.
 - (2) วสิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือน้ำทอง).
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) ใบงานที่ 3.5 เรื่อง คิดถูก ทำถูก
- 5) ใบงานที่ 3.6 เรื่อง อนาคตสดใส
- 6) ใบงานที่ 3.7 เรื่อง ครอบครัวตัวอย่าง
- 7) ใบงานที่ 3.8 เรื่อง คนดีศรีห้องเรียน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/11>

ตัวอย่างข่าว

ทหารลงพื้นที่ช่วยชาวบ้านรื้อवास หลังน้ำท่วมสูง 2-3 เมตร

จ.นราธิวาส มีรายงานว่า เมื่อช่วงเช้าวานนี้ พ.อ.เฉลิมชัย สุทธินิวล ผบ.กรมทหารพรานที่ 45 ได้ระดมกำลังเจ้าหน้าที่ทหารนำเรือพายให้การช่วยเหลือครูโรงเรียนบ้านกอแนะเหนือ ม.6 ต.ตันหยงมัส อ.ระแงง ที่ถูกน้ำท่วมจับปล้นในช่วงคืนที่ผ่านมา (25 กุมภาพันธ์) ในการขนย้ายวัสดุเพื่อการเรียนการสอนหนีระดับน้ำที่ท่วมขังสูง 2-3 เมตร ไปไว้ในอาคารเรียนของชั้น 2 รวมไปถึงการขนย้ายเครื่องครัวที่ใช้สำหรับปรุงอาหารให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารในมือเที่ยงหนีระดับน้ำท่วมในครั้งนี้ด้วย ซึ่งทางโรงเรียนได้ประกาศหยุดการเรียนการสอนไม่มีกำหนด เนื่องจากระดับน้ำท่วมยังคงสูงอย่างต่อเนื่อง จากอิทธิพลของแม่น้ำตันหยงมัส ที่รับปริมาณน้ำป่าและปริมาณน้ำจากพื้นที่เขตเทศบาลไหลลงสู่ที่ราบลุ่ม ซึ่งโรงเรียนกอแนะเหนือ ตั้งอยู่ด้านหน้าของแหล่งน้ำซึ่งเป็นแก้มลิงในการรองรับปริมาณน้ำที่ท่วมขังจากเขตเทศบาล จึงเป็นผลพวงของน้ำท่วมขังในครั้งนี้

นอกจากนี้สภาวะฝนที่ตกลงมาอย่างหนักและต่อเนื่อง ยังส่งผลทำให้ปริมาณน้ำของแม่น้ำสุโงโก-ลก ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ของแม่น้ำสายหลัก มีปริมาณสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและอาจจะล้นตลิ่งเข้าท่วมในหลายพื้นที่ หากฝนยังไม่หยุดตกในช่วง 1-2 วันนี้ สอดคล้องกับที่ ศูนย์เตือนภัยฯ แจ้งว่า ระหว่างวันที่ 26-28 กุมภาพันธ์นี้ สภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มต่ำ เช่น จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงขอให้เจ้าหน้าที่ แจ้งเตือนประชาชนให้เตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

ที่มา : “ภาคใต้ท่วม! สงขลา พัทลุง นราธิวาส ท่วมหนัก หวั่นน้ำป่าไหลหลากซ้ำ.” [2556]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://thaiflood.kapook.com/view57348.html> สืบค้น 7 มีนาคม 2556.

เด็กไทยเจ๋ง คว่า 27 รางวัลแข่งคณิต-วิทยโอลิมปิก

วันนี้ (2 พ.ย. 56) นายชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(กพฐ.) เปิดเผยว่าจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ได้คัดเลือกและส่งผู้แทนนักเรียนไทยระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 24 คน เข้าร่วมการแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ระดับประถมศึกษา International Mathematics and Science Olympiad for Primary School (IMSO 2012) โดยมีนักเรียนจาก 12 ประเทศ จำนวน 235 คน เข้าร่วม ได้แก่ประเทศเนปาล แอฟริกาใต้ จีน ไนจีเรีย ศรีลังกา อินโดนีเซีย ใต้หวัน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินเดีย และประเทศไทย ระหว่างวันที่ 25 ต.ค. - 2 พ.ย. 2555 ณ เมืองลักซ์เนา สาธารณรัฐอินเดีย ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 24 คน สามารถคว้ารางวัลมาได้รวม 27 รางวัล แบ่งเป็นรางวัลจากการแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิก 14 รางวัล ประกอบด้วย รางวัล 6 เหรียญทอง ได้แก่ ด.ญ.กมลลักษณ์ วัฒนาพิทักษ์กุล โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ได้ 2 เหรียญทอง และคว้าถ้วยรางวัลคะแนนรวมสูงสุด Overall ด.ช.มัตตัญญู ตั้งเจ็กี่ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ได้ 2 เหรียญทอง และคว้าถ้วยรางวัลคะแนนปฏิบัติสูงสุด Best Exploration ส่วน ด.ญ.พลอยประกาย ภูศรี โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ด.ช.พลิชฐ์ จินดานุวัฒน์ โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม ได้คนละ 1 เหรียญทอง สำหรับรางวัลเหรียญเงิน จำนวน 5 รางวัล ได้แก่ ด.ช.ธนา สมศิริวัฒนา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด.ญ.มัญชุสา อารยะถาวร โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด.ญ.สลิล อำพนนวรรณ์ โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ ด.ช.สิรภพ ลือพัฒนสุข โรงเรียนราชวินิต ด.ช.อรุณชัย วงศ์พร้อมมูล โรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ สีม และรางวัลเหรียญทองแดง 1 รางวัล ได้แก่ ด.ช.ธีรเมธ กันต์พิทยา โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี

นอกจากนี้ในการแข่งขันวิทยาศาสตร์โอลิมปิก นักเรียนไทยสามารถคว้า 13 รางวัล ได้แก่ รางวัล 6 เหรียญทอง ประกอบด้วย ด.ช.กรรชธรณ์ หอพัตราภรณ์ โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม ด.ญ.ณดา นนทปัทมะดุลย์ โรงเรียนราชวินิต ด.ช.ทนต์ ภาณุจนะวสิต โรงเรียนจิตรลดา ด.ช.นนทพัทธ์ พงศ์บุรณะนันท์ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ด.ญ.พิม เสริมศักดิ์ศิริร โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วน ด.ช.อัศววิศว์ นาคประเสริฐ กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย นอกจากจะได้เหรียญทองแล้วยังสามารถคว้าถ้วยรางวัลคะแนนรวมทฤษฎีสูงสุดอีกด้วย สำหรับรางวัลเหรียญเงิน 6 รางวัล ได้แก่ ด.ญ.กานต์พิชชา สีวาทิภรณ์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ด.ช.ชาลี โลหะรุ่งโรจน์ โรงเรียนราชวินิต ด.ช.จิรเมธ กล่อมสิงห์ โรงเรียนสารสาสน์วิเทศรังสิต ด.ช.ชัยภัทร ประสารอริคม โรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด.ช.ปรรพากร ศิริพานิช โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช และ ด.ช.สาริต ธนาโสภณ โรงเรียนอนุบาลชลบุรี

“นับว่าปีนี้เราประสบความสำเร็จเกินกว่าที่คาดการณ์ไว้ นักเรียนไทยสามารถคว้ารางวัลพิเศษคะแนนรวมสูงสุดได้ถึง 3 รางวัล ซึ่ง สพฐ.ก็จะจัดโครงการโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถแข่งขันในเวทีนานาชาติ พร้อมพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป สำหรับกลุ่มนักเรียนคนเก่งทั้งหมดจะเดินทางกลับประเทศไทยในเที่ยวบิน AI 332 เวลา 19.20 น.วันที่ 2 พ.ย.นี้” นายชินภัทร กล่าว

ที่มา : เดลินิวส์. “เด็กไทยเจ๋ง คว่า 27 รางวัลแข่งคณิต-วิทยโอลิมปิก.” [2555]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dailynews.co.th/education/164440> สืบค้น 7 มีนาคม 2556.

ความสำเร็จของเจ้าพ่อเพลงรัก บอย โกสิยพงษ์

บอย โกสิยพงษ์ หรือชื่อจริง ชีวิน โกสิยพงษ์ เกิดเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2511 เป็นลูกคนกลางของครอบครัว โกสิยพงษ์ แต่งงานกับ คุณวรัญญา โกสิยพงษ์ มีลูกสาวสองคนคือ ด.ญ.ดีใจ และ ด.ญ.ใจดี โกสิยพงษ์

บอยเริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุ 4 ขวบ ด้วยพื้นฐานความรัก ความชอบในด้านการ์ตูน และเสียงดนตรีตั้งแต่เด็ก บอยเลือกศึกษาในด้าน song writing, electronic music และ music business จาก UCLA (University of California at Los Angeles) สหรัฐอเมริกา

ในช่วงเริ่มต้นของการทำงาน บอยเป็นนักแต่งเพลงอิสระที่ทำงานให้ทั้งศิลปินเพลง และเพลงประกอบโฆษณา บอยก่อตั้งบริษัท เบเกอร์รี่ มิวสิค ขึ้นมาในปี พ.ศ. 2537 ร่วมกับพันธมิตรด้านดนตรีอีกสามคน คือ กมล สุโกศล แคลปป์, สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์ และ สาลินี ปันยารชุน โดย เบเกอร์รี่ มิวสิค คือค่ายเพลงที่เน้นงานเพลงทำเอง ศิลปินเบอร์แรกของค่าย คือ โมเดิร์น ด็อก ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างสูง สามารถแจ้งเกิดจนกลายมาเป็นหนึ่งศิลปินไอดอลของคนรุ่นใหม่ในเวลาต่อมา

เพลงของเบเกอร์รี่ที่ผ่านจากปลายปากกาของบอย เน้นไปในทางเพลงรัก โรแมนติก ที่ทั้งอบอุ่นและมองโลกอย่างเข้าใจ เพลงส่วนมากของบอยจะเป็นเพลงในมุมมองและแฝงไว้ด้วยความเป็นปรัชญาให้แง่คิด เพลงที่โด่งดังและสร้างชื่อให้กับบอย คือเพลงให้กำลังใจและแง่คิดดีๆ อย่าง ฤดูที่แตกต่าง นั่นเอง

หลังจากที่ บริษัท เบเกอร์รี่ มิวสิค ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว บอยก็เริ่มขยายกิจการงานในบริษัทไปสู่สิ่งที่เขารักและชอบด้านอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องของการ์ตูนซึ่งเป็นหนึ่งความรัก ความชอบของเขาตั้งแต่เด็กๆ นั้น บอยเริ่มก่อตั้งบริษัท BeBoyd ขึ้นมาสร้างงานการ์ตูนอนิเมชันและคอมมิคส์โดยเฉพาะ

การประสบความสำเร็จที่ส่งผลให้เกิดการเติบโตแบบก้าวกระโดด บวกกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจทำให้บริษัท เบเกอร์รี่ มิวสิค จำต้องควบรวมกิจการเข้ากับบริษัท บีเอ็มจี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ ในปีพ.ศ. 2543 หลังจากนั้นทางบริษัท บีเอ็มจี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ ต้องรวมกิจการเข้ากับบริษัท โซนี่ มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนต์ ไทยแลนด์ จนเกิดเป็นบริษัท โซนี่บีเอ็มจี มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด และ เบเกอร์รี่ มิวสิค ก็กลายเป็นค่ายย่อยของบริษัทดังกล่าวในที่สุด

หลังการควบรวมของกิจการ บอย โกสิยพงษ์ ก็เปิดค่ายเพลงเล็กๆ ที่เขาภาคภูมิใจที่จะเรียกว่า สหกรณ์ทางดนตรี ที่ชื่อ Love Is (เลิฟ อีส) ในปี พ.ศ. 2547 ร่วมกับ สุกี้ กมล สุโกศล แคลปป์ ต่อมาสุกี้ขอแยกตัวออกไปทำงานด้านวงการโทรทัศน์และธุรกิจส่วนตัวอย่างอื่น บอยจึงลดขนาดองค์กรจนกระทั่งปัจจุบัน เลิฟ อีส จึงเป็นบริษัท โปรดัคชั่น เฮาส์ ที่ยังคงผลิตผลงานเพลงออกมาอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : “บอย โกสิยพงษ์” [2555]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.dontreeza.com/history/data/00004-1-1.html>
สืบค้น 7 มีนาคม 2556.

ใบงานที่

3.5

คิดถูก ทำถูก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ก้องและกานต์ เป็นเพื่อนสนิทกัน ทั้งสองเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก้องเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน พ่อและแม่มีอาชีพรับจ้าง แต่กานต์อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อแม่ของกานต์เป็นคุณครู ทั้งก้องและกานต์ก็เรียนอยู่เกณฑ์ปานกลาง ก้องมักจะไปโรงเรียนสายเสมอ เพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน กานต์จะคอยเตือน ก้องว่าก้องไปสาย 3 ครั้งแล้ว ถ้าสายถึง 5 ครั้ง จะถูกตัดคะแนนความประพฤติ ก้องจึงต้องปรับปรุงตนเองให้ตื่นเช้ากว่าเดิมเพื่อทำงานบ้านให้เสร็จก่อนไปโรงเรียน

ในช่วงเวลาปิดภาคเรียนฤดูร้อน กานต์ชวนก้องไปบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ตามที่โรงเรียนประกาศรับสมัคร กานต์บอกกับก้องว่า “เรามีเวลาว่างเพราะโรงเรียนปิดเทอม น่าจะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ พวกเรามีโอกาสดีก็ควรรับฉวยโอกาสนี้เสีย พวกนักเรียนหญิงบางคนเขาไปบวชชีพรหมณ์ บางคนก็ไปเข้าค่ายพักแรมส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะ กีฬา ดนตรี หรือวิชาการ” ก้องตัดสินใจไปบวชสามเณรกับกานต์ เพราะเขาคิดว่าเป็นโอกาสในช่วงเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตที่ดี เพราะถ้าเรียนในชั้นสูงขึ้นไปอาจจะไม่มีกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนมากขึ้น จะปลื้มเวลาไปบรรพชาได้ยากขึ้น

คำถาม

1. กานต์เป็นกัลยาณมิตรของก้อง ในเรื่องใด

2. ก้องมีความคิดที่จัดเป็นโยนิโสมนสิการอย่างไร

ใบงานที่

3.5

คิดถูก ทำถูก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ก้องและกานต์ เป็นเพื่อนสนิทกัน ทั้งสองเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก้องเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน พ่อและแม่มีอาชีพรับจ้าง แต่กานต์อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อแม่ของกานต์เป็นคุณครู ทั้งก้องและกานต์ก็เรียนอยู่เกณฑ์ปานกลาง ก้องมักจะไปโรงเรียนสายเสมอ เพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน กานต์จะคอยเตือน ก้องว่าก้องไปสาย 3 ครั้งแล้ว ถ้าสายถึง 5 ครั้ง จะถูกตัดคะแนนความประพฤติ ก้องจึงต้องปรับปรุงตนเองให้ตื่นเช้ากว่าเดิมเพื่อทำงานบ้านให้เสร็จก่อนไปโรงเรียน

ในช่วงเวลาปิดภาคเรียนฤดูร้อน กานต์ชวนก้องไปบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ตามที่โรงเรียนประกาศรับสมัคร กานต์บอกกับก้องว่า “เรามีเวลาว่างเพราะโรงเรียนปิดเทอม น่าจะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ พวกเรามีโอกาสดีก็ควรรับฉวยโอกาสนี้เสีย พวกนักเรียนหญิงบางคนเขาไปบวชชีพรหมณ์ บางคนก็ไปเข้าค่ายพักแรมส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะ กีฬา ดนตรี หรือวิชาการ” ก้องตัดสินใจไปบวชสามเณรกับกานต์ เพราะเขาคิดว่าเป็นโอกาสในช่วงเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตที่ดี เพราะถ้าเรียนในชั้นสูงขึ้นไปอาจจะมีกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนมากขึ้น จะปลื้มเวลาไปบรรพชาได้ยากขึ้น

คำถาม

1. กานต์เป็นกัลยาณมิตรของก้อง ในเรื่องใด

..... กานต์ แนะนำก้องในทางที่ดี เช่น แนะนำให้ไปโรงเรียนแต่เช้า เพื่อเป็นการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยที่ดีของโรงเรียน

..... ชวนก้องไปบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาปัญญาที่จะทำให้เห็นสวรรค์ จัดเป็นบุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ

2. ก้องมีความคิดที่จัดเป็นโยนิโสมนสิการอย่างไร

..... ก้องคิดถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบ เป็นการคิดที่เกิดจากตนเอง เป็นปัจจัยภายในที่ทำให้เขาตัดสินใจในสิ่งที่ดี เช่น ปรับปรุงตนเองให้ตื่นตั้งแต่เช้าเพื่อทำงานบ้านให้เสร็จ ไปโรงเรียนทันเวลา ตัดสินใจบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เพื่อเป็นการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ได้รับสิ่งที่ได้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาปัญญา

3.6

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

พี่ชายญูท์เล่าว่าเขามีกุมเพื่อนที่ตั้งใจเรียนเหมือนกันชวนกันศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และขยันเรียนอย่างสม่ำเสมอ เวลาทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ก็จะเลือกกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชมรมศิลปวัฒนธรรม และถ้าเพื่อนคนไหนไปแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎจราจรก็จะไม่ทำ เพื่อนบางคนชวนไปหารายได้พิเศษ รับจ้างทำงานเป็นพนักงานขายของตามห้างร้านเพื่อหารายได้ภาคฤดูร้อนก็จะไป เพราะเป็นการช่วยหารายได้ให้แก่ครอบครัว และนำมาใช้จ่ายในการเรียนในภาคเรียนต่อไป กลุ่มเพื่อนของพี่ชายญูท์ต่างก็ประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ทุกคน ได้เรียนในคณะที่ต้องการตรงตามความสามารถของตน

คำถาม

- **ชาญยุทธ์ มีความเจริญก้าวหน้าในการเรียน เพราะปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ**

ใบงานที่

3.6

อนาคตสดใส

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

วันนี้เป็นวันไหว้ครูของโรงเรียน หลังจากทำพิธีไหว้ครูแล้ว พวกนักเรียนรุ่นพี่ที่เรียนจบแล้วสอบเข้ามหาวิทยาลัยต่างก็มาเล่าประสบการณ์ชีวิตให้กับรุ่นน้องฟังในห้องประชุม พี่ชาญยุทธ์ซึ่งเป็นรุ่นพี่ได้เล่าว่า เมื่อครั้งเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา นั้นเขาเป็นคนที่มีความสุข เพราะเขาออกกำลังกายสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ จึงไม่มีโรคภัยมาเบียดเบียน ที่จะทำให้เกิดปัญหาขาดเรียน ปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ทำความเดือดร้อนกับใครๆ เพราะได้แบบอย่างจากประธานนักเรียนที่เขาชื่นชอบเป็นแบบอย่าง

พี่ชาญยุทธ์เล่าว่า เขามีกลุ่มเพื่อนที่ตั้งใจเรียนเหมือนกันชวนกันศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และขยันเรียนอย่างสม่ำเสมอ เวลาทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ก็จะเลือกกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชมรมศิลปวัฒนธรรม และถ้าเพื่อนคนไหนไปแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎจราจรก็绝不会ทำ เพื่อนบางคนชวนไปหารายได้พิเศษรับจ้างทำงานเป็นพนักงานขายของตามห้างร้านเพื่อหารายได้ภาคฤดูร้อนก็จะไป เพราะเป็นการช่วยหารายได้ให้แก่ครอบครัว และนำมาใช้จ่ายในการเรียนในภาคเรียนต่อไป กลุ่มเพื่อนของพี่ชาญยุทธ์ต่างก็ประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ทุกคน ได้เรียนในคณะที่ต้องการตรงตามความสามารถของตน

คำถาม

- ชาญยุทธ์ มีความเจริญก้าวหน้าในการเรียน เพราะปฏิบัติตามหลักธรรมใด จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ชาญยุทธ์ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 6 ดังนี้

1. รักษาสุขภาพ เขาออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ทำให้ไม่มีโรคเบียดเบียน จึงไม่เป็นปัญหาขาดเรียน
2. มีระเบียบวินัย เขาปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่ทำความเดือดร้อนใดๆ ให้แก่ผู้อื่น
3. ได้คนดีเป็นแบบอย่าง เขาได้แบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามจากประธานนักเรียน
4. ตั้งใจเรียน ชาญยุทธ์และเพื่อนๆ ตั้งใจเรียนศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ
5. ทำแต่สิ่งถูกต้องดีงาม ชาญยุทธ์เลือกทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น กิจกรรมหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชมรมศิลปวัฒนธรรม
6. มีความขยันหมั่นเพียร ชาญยุทธ์ตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ ร่วมกับเพื่อนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

ใบงานที่

3.7

ครอบครัวตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ครอบครัวของซัดได้รับการคัดเลือกจากทางจังหวัดว่า เป็นครอบครัวตัวอย่างครอบครัวหนึ่งที่มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย มีความพอเพียง ซัด ภรรยา ลูกๆ ได้ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์หลายฉบับ

- ซัด :** ครอบครัวของเรามีอาชีพทำสวนผักหลายชนิด ผมและภรรยาจะช่วยกันทำมาหากินด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ผมไม่เก็บผักที่ได้ฉีดยาฆ่าแมลงเอาไว้ก่อนกำหนด เพราะต้องคำนึงถึงอันตรายของผู้บริโภค แต่ส่วนใหญ่แล้วผมจะไม่ใช้ยาฆ่าแมลง
- ภรรยา :** เราพอมีรายได้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว แล้วให้ลูกไว้ใช้เป็นค่าอุปกรณ์การเรียน และยังแบ่งเก็บเงินออมฝากธนาคารไว้ด้วย ซัดซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวก็ไม่เที่ยวเตร่ ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ และไม่เล่นการพนัน
- ลูกชาย :** พ่อของผมจะซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ด้วยตนเองด้วยครับ เช่น ซ่อมโต๊ะ เก้าอี้ ท่อน้ำหลังคาบ้าน พ่อบอกว่าเป็นการประหยัดเงินและเป็นการรักษาของใช้ต่างๆ ให้อยู่คงทนไปนานๆ ไม่ต้องซื้อใหม่
- ลูกสาว :** แม่จะสอนหนูและพี่ชายให้รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ขาด กระดุมที่หลุดด้วยตะปู ไม่ต้องเสียเงินค่าซ่อมแซมให้ช่างซ่อมเสื้อผ้า
- ลูกชาย :** แม่ของผมจะจัดหาของกินของใช้ไว้ให้พวกเราไม่ต้องลำบาก เช่น ข้าว น้ำปลา ของสด ของแห้ง เพื่อเอาไว้ทำกับข้าวให้พวกเรากิน พวกของใช้ที่จำเป็นแม่ก็จะซื้อให้ เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋านักเรียน โคมไฟสำหรับไว้อ่านหนังสือ
- ลูกสาว :** พวกเราทุกคนใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดนะค่ะ เพราะฐานะของเราไม่ได้ร่ำรวยจึงต้องช่วยกันเก็บออมเงินทอง สิ่งของชนิดใดไม่จำเป็นก็ไม่ซื้อ ถึงแม้จะเห็นเพื่อนเขามีโทรศัพท์มือถือก็ทน พวกเราสองคนพี่น้องไม่ได้ร้องขอให้พ่อแม่ซื้อให้เพราะเราไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้
- พ่อ :** ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผมก็จะพาลูกไปร่วมพิธีกรรมทุกครั้ง แต่โดยปกติแล้วทุกวันอาทิตย์ครอบครัวของผมก็ไปทำบุญและฟังธรรมกันเป็นประจำอยู่แล้ว
- แม่ :** ครอบครัวเราก็มีชีวิตที่เรียบง่ายอย่างนี้ตลอดเวลา แต่เนื่องจากปีนี้ทางจังหวัดเขาต้องการณรงค์ให้ทุกครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสมตามแนวทางของความพอเพียง ครอบครัวของเราก็เลยได้รับการคัดเลือกเป็นครอบครัวตัวอย่าง ซึ่งมีครอบครัวอื่นอีกหลายครอบครัวก็ได้รับการคัดเลือกเช่นกัน แต่วิถีการดำเนินชีวิตอาจแตกต่างกันไป

- ครอบครัวของชาติปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด จึงทำให้ครอบครัวอยู่ด้วยความสงบสุข จงยกตัวอย่าง

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ใบงานที่

3.7

ครอบครัวตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ครอบครัวของชัตได้รับการคัดเลือกจากทางจังหวัดว่า เป็นครอบครัวตัวอย่างครอบครัวหนึ่งที่มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย มีความพอเพียง ชัต ภรรยา ลูก ๆ ได้ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์หลายฉบับ

- ชัต** : ครอบครัวของเรามีอาชีพทำสวนผักหลายชนิด ผมและภรรยาจะช่วยกันทำมาหากินด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ผมไม่เก็บผักที่ได้ฉีดยาฆ่าแมลงเอาไว้ก่อนกำหนด เพราะต้องคำนึงถึงอันตรายของผู้บริโภค แต่ส่วนใหญ่แล้วผมจะไม่ใช้ยาฆ่าแมลง
- ภรรยา** : เราพอมีรายได้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว แล้วให้ลูกไว้ใช้เป็นค่าอุปกรณ์การเรียน และยังแบ่งเก็บเงินออมฝากธนาคารไว้ด้วย ชัตซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวก็ไม่เที่ยวเตร่ ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ และไม่เล่นการพนัน
- ลูกชาย** : พ่อของผมจะซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วยตนเองด้วยครับ เช่น ซ่อมโต๊ะ เก้าอี้ ท่อน้ำหลังคาบ้าน พ่อบอกว่าเป็นการประหยัดเงินและเป็นการรักษาของใช้ต่าง ๆ ให้อยู่คงทนไปนาน ๆ ไม่ต้องซื้อใหม่
- ลูกสาว** : แม่จะสอนหนูและพี่ชายให้รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ขาด กระดุมที่หลุดด้วยตะปู ไม่ต้องเสียเงินค่าซ่อมแซมให้ช่างซ่อมเสื้อผ้า
- ลูกชาย** : แม่ของผมจะจัดหาของกินของใช้ไว้ให้พวกเราไม่ต้องลำบาก เช่น ข้าว น้ำปลา ของสด ของแห้ง เพื่อเอาไว้ทำกับข้าวให้พวกเรากิน พวกของใช้ที่จำเป็นแม่ก็จะซื้อให้ เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋านักเรียน โคมไฟสำหรับไว้อ่านหนังสือ
- ลูกสาว** : พวกเราทุกคนใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดนะค่ะ เพราะฐานะของเราไม่ได้ร่ำรวยจึงต้องช่วยกันเก็บออมเงินทอง สิ่งของชนิดใดไม่จำเป็นก็ไม่ซื้อ ถึงแม้จะเห็นเพื่อนเขามีโทรศัพท์มือถือถือกัน พวกเราสองคนพี่น้องไม่ได้ร้องขอให้พ่อแม่ซื้อให้เพราะเราไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้
- พ่อ** : ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผมก็จะพาลูกไปร่วมพิธีกรรมทุกครั้ง แต่โดยปกติแล้วทุกวันอาทิตย์ครอบครัวของผมก็ไปทำบุญและฟังธรรมกันเป็นประจำอยู่แล้ว
- แม่** : ครอบครัวเราก็มีชีวิตที่เรียบง่ายอย่างนี้ตลอดเวลา แต่เนื่องจากปีนี้ทางจังหวัดเขาต้องการณรงค์ให้ทุกครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสมตามแนวทางของความพอเพียง ครอบครัวของเราก็เลยได้รับการคัดเลือกเป็นครอบครัวตัวอย่าง ซึ่งมีครอบครัวอื่นอีกหลายครอบครัวก็ได้รับการคัดเลือกเช่นกัน แต่วิถีการดำเนินชีวิตอาจแตกต่างกันไป

คำถาม

- ครอบครัวของชาติปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด จึงทำให้ครอบครัวอยู่ด้วยความสงบสุข จงยกตัวอย่าง

1) การรู้จักจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค แม่เป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดหาของกินของใช้มาบริการสมาชิกในครอบครัว
อย่างเหมาะสม

2) การซ่อมแซมสิ่งของที่เก่าและชำรุดเสียหาย พ่อจะเป็นผู้ซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ภายในบ้าน เป็นการ
ประหยัดเงิน แม่จะสอนลูกให้ช่วยกันซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุด เป็นการถนอมสิ่งของเสื้อผ้าให้ใช้ได้อีก
และประหยัดเงิน

3) ประมาทตนในการอุปโภคบริโภค สมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างก็ใช้จ่ายอย่างประหยัดและสามารถเก็บออม
เงินไว้ใช้

4) พ่อบ้านแม่เรือนเป็นผู้มีศีลธรรม ทั้งพ่อและแม่เป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ไม่หลง
อบายมุข พ่อไม่เล่นการพนัน ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวเตร่ พ่อแม่พาลูกไปวัดทำบุญและฟังธรรม
อย่างสม่ำเสมอ

ใบงานที่

3.8

คนดีศรีห้องเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ในการประชุมของคณะกรรมการห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 เพื่อคัดเลือก “คนดีศรีห้องเรียน” ตามนโยบายของโรงเรียนที่ให้นักเรียนแต่ละห้องเสนอชื่อ “คนดีศรีห้องเรียน” เพื่อให้ทางโรงเรียนประกาศยกย่อง คุณครูดวงแก้วผู้เป็นที่ปรึกษาของห้องได้เป็นสักขีพยานในการคัดเลือกครั้งนี้ กรรมการส่วนใหญ่ลงมติว่า ควรเสนอ ไตร ให้เป็น “คนดีศรีห้องเรียน ม.2/3” ตามความเห็นของคนส่วนใหญ่

- ก้าน : ผมรู้จักไตรมาตั้งแต่ชั้นประถม เขาเป็นคนพูดจาสุภาพ ไม่เคยโกหกใครเลย ทุกคนจะเชื่อคำพูดของไตรเสมอ
- แก้ว : ฉันขอสนับสนุนกันว่า ไตรเป็นคนที่มีเหตุผล มีสาระ ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่เคยไต่ยินเขา พูดจาสุ่อเสียคนอื่นเลย
- จอม : ผมก็เห็นด้วยว่าไตรเป็นคนพูดจาสุภาพ เรียบร้อย มีเหตุผล นอกจากนั้นเขายังเป็นคนมีจิตใจดีด้วย เขาเคยเป็นคนเก็บเงินของห้องจำนวนมาก แต่เขาไม่เคยเบียดเบียนเอาไปใช้ส่วนตัวเลย
- มิ่ง : ไตรเป็นคนที่มีความสามารถในการวาดภาพ เขาเคยส่งภาพเข้าประกวดกับทางโรงเรียน แต่ได้ลำดับที่สอง แพ้คนที่ได้ทีหนึ่งเพียง 1 คะแนน แต่ไตรก็ไม่แสดงความอิจฉาผู้ชนะ เขาบอกกับฉันว่า เราต้องยอมรับในความสามารถของผู้อื่น เขาได้ดีเราก็แสดงความยินดีกับเขา
- กิ้ง : ฉันเคยเห็นไตรถูกชายแกล้งเอากระเป๋าสตางค์ของไตรไปทิ้งกองขยะ เพราะชายไม่ชอบไตรที่ใครๆ ก็พากันยกย่องไตร แต่ไตรก็ไม่แสดงอาการโกรธเคือง เขาบอกกับฉันว่า ฉันไม่คิดพยายาและแกล้งชายเพราะจะทำให้ใจไม่สบายเปล่าๆ และถ้ามองแกล้งเขา เขาก็ต้องเจ็บใจหรือเดือดร้อนถ้าของเขาเสียหาย
- โสณ : ไตรเคยคุยให้เราฟังและคอยเตือนสติเราเสมอว่า จะทำอะไรหรือตัดสินใจอะไรนั้นให้คิดเหตุผลว่า ถ้าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีจึงทำ แต่ถ้าทำแล้วจะเกิดผลร้ายแรงแก่ตัวเองก็อย่าทำ
- คราม : การที่ไตรเป็นคนคิดดี พูดดีนั้น ส่งผลต่อความประพฤติของเขาที่แสดงออกมาด้วย คือ ไตรไม่เคยมีประวัติว่าลักขโมยของผู้อื่น และเป็นคนที่มีความเมตตา ใครเดือดร้อนก็ช่วยเหลือทั้งร่างกาย และทรัพย์สินของเครื่องใช้ ไม่เคยมีเรื่องชกต่อยทำร้ายคนอื่นเลย
- ฝน : นอกจากไตรจะไม่ทำร้ายใครแล้ว เขายังเป็นคนรักสัตว์ด้วย เขาชอบเอาอาหารไปเลี้ยงสุนัขและแมวที่บ้านคนรักสัตว์หรือสถานที่เลี้ยงสัตว์จรรจัดอยู่เสมอ ไตรเคยเอาลูกหมาที่ถูกรถทับไปส่งโรงพยาบาลสัตว์ด้วย
- ก้าน : พวกเราเป็นพวกวัยรุ่น บางคนมีแฟนแล้ว แต่ไตรเขายังไม่สนใจเรื่องแฟนเลย เขาบอกเราว่า “ในวัยเรียนอย่าเพียรเรียนรัก”
- คุณครูดวงแก้ว : สรุปแล้วพวกกรรมการห้องเรียนมีความเห็นกันเป็นเอกฉันท์แล้วนะ ว่าเสนอชื่อ ไตร เป็น “คนดีศรีห้องเรียน ม.2/3”
- นักเรียนทุกคน : ครับ / ค่ะ

- ใครได้รับเลือกเป็นคนดีศรีห้องเรียนนั้น เขามีคุณลักษณะตามหลักธรรมในเรื่องใด

[illegible]

ใบงานที่

3.8

คนดีศรีห้องเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ในการประชุมของคณะกรรมการห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 เพื่อคัดเลือก “คนดีศรีห้องเรียน” ตามนโยบายของโรงเรียนที่ให้นักเรียนแต่ละห้องเสนอชื่อ “คนดีศรีห้องเรียน” เพื่อให้ทางโรงเรียนประกาศยกย่อง คุณครูดวงแก้ว ผู้เป็นที่ปรึกษาของห้องได้เป็นสักขีพยานในการคัดเลือกครั้งนี้ กรรมการส่วนใหญ่ลงมติว่า ควรเสนอ ไตร ให้เป็น “คนดีศรีห้องเรียน ม.2/3” ตามความเห็นของคนส่วนใหญ่

- ก้าน** : ผมรู้จักไตรมาตั้งแต่ชั้นประถม เขาเป็นคนพูดจาสุภาพ ไม่เคยโกหกใครเลย ทุกคนจะเชื่อคำพูดของไตรเสมอ
- แก้ว** : ฉันขอสนับสนุนกันว่า ไตรเป็นคนที่มีเหตุผล มีสาระ ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่เคยไต่ย่นเขาพูดจาสะอาดคนอื่นเลย
- จอม** : ผมก็เห็นด้วยว่าไตรเป็นคนพูดจาสุภาพ เรียบร้อย มีเหตุผล นอกจากนั้นเขายังเป็นคนมีจิตใจดีด้วย เขาเคยเป็นคนเก็บเงินของห้องจำนวนมาก แต่เขาไม่เคยเบียดเบียนเอาไปใช้ส่วนตัวเลย
- มิ่ง** : ไตรเป็นคนที่มีความสามารถในการวาดภาพ เขาเคยส่งภาพเข้าประกวดกับทางโรงเรียน แต่ได้ลำดับที่สอง แพ้คนที่ได้ที่หนึ่งเพียง 1 คะแนน แต่ไตรก็ไม่แสดงความอิจฉาผู้ชนะ เขาบอกกับฉันว่า เราต้องยอมรับในความสามารถของผู้อื่น เขาได้ดีเราก็แสดงความยินดีกับเขา
- กิ้ง** : ฉันเคยเห็นไตรถูกชายแกล้งเอากระเป๋าสตางค์ของไตรไปทิ้งกองขยะ เพราะชายไม่ชอบไตรที่ใครๆ ก็พากันยกย่องไตร แต่ไตรก็ไม่แสดงอาการโกรธเคือง เขาบอกกับฉันว่า ฉันไม่คิดพยายาและแกล้งชายเพราะจะทำให้ใจไม่สบายเปล่าๆ และถ้าคิดแกล้งเขา เขาก็ต้องเจ็บใจหรือเดือดร้อนถ้าของเขาเสียหาย
- โสณ** : ไตรเคยคุยให้เราฟังและคอยเตือนสติเราเสมอว่า จะทำอะไรหรือตัดสินใจอะไรนั้นให้ยั้งเหตุผลว่า ถ้าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีจึงทำ แต่ถ้าทำแล้วจะเกิดผลร้ายแรงแก่ตัวเองก็อย่าทำ
- คราม** : การที่ไตรเป็นคนคิดดี พูดดีนั้น ส่งผลต่อความประพฤติของเขาที่แสดงออกมาด้วย คือ ไตรไม่เคยมีประวัติว่าลักขโมยของผู้อื่น และเป็นคนที่มีความเมตตา ใครเดือดร้อนก็ช่วยเหลือทั้งร่างกาย และทรัพย์สินของเครื่องใช้ ไม่เคยมีเรื่องชกต่อยทำร้ายคนอื่นเลย
- ฝน** : นอกจากไตรจะไม่ทำร้ายใครแล้ว เขายังเป็นคนรักสัตว์ด้วย เขาชอบเอาอาหารไปเลี้ยงสุนัขและแมวที่บ้านคนรักสัตว์หรือสถานที่เลี้ยงสัตว์จรรจัดอยู่เสมอ ไตรเคยเอาลูกหมาที่ถูกรถทับไปส่งโรงพยาบาลสัตว์ด้วย
- ก้าน** : พวกเราเป็นพวกวัยรุ่น บางคนมีแฟนแล้ว แต่ไตรเขายังไม่สนใจเรื่องแฟนเลย เขาบอกเราว่า “ในวัยเรียนอย่าเพียรเรียนรัก”
- คุณครูดวงแก้ว** : สรุปแล้วพวกกรรมการห้องเรียนมีความเห็นกันเป็นเอกฉันท์แล้วนะ ว่าเสนอชื่อ ไตร เป็น “คนดีศรีห้องเรียน ม.2/3”
- นักเรียนทุกคน** : ครับ / ค่ะ

คำถาม

- ไตรได้รับเลือกเป็นคนดีศรีห้องเรียนนั้น เขามีคุณลักษณะตามหลักธรรมในเรื่องใด

ไตรมีหลักการปฏิบัติตนตามหลักกุศลกรรมบถ 10 คือ

1) ความประพฤติทางกาย ไตรเว้นจากการทำลายชีวิตสัตว์ ไม่รังแกสัตว์ แต่มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ช่วยเหลือสัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บ และให้อาหารสัตว์ เขาไม่มีเรื่องทำร้ายร่างกายผู้อื่น ไตรเว้นจากการขโมยของผู้อื่น และไม่คิดริมีแฟนหรือรักในวัยเรียน

2) ความประพฤติทางวาจา ไตรเป็นคนพูดความจริง ไม่โกหก ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดจากระทบกระเทียบ

พูดส่อเสียดผู้อื่น และไม่พูดเพ้อเจ้อ แต่พูดจาได้สาระ

3) ความประพฤติทางใจ ไตรไม่โลภถึงแม้ว่าเขาจะเป็นคนเก็บเงินของห้องเรียนก็ไม่คิดเอาเงินของส่วนรวมไปใช้

ไม่คิดพยายาบบุผู้อื่น ถึงแม้ว่าเพื่อนจะกลั่นแกล้งเอากระเป๋านังสือไปทิ้งก็ไม่คิดแก้แค้น เป็นผู้ที่มีความ

เห็นชอบ คิดว่า ทำดีได้ดี เขาจึงคอยเตือนสติเพื่อนให้กระทำการใดๆ อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง
ดีงาม

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

7

สติปัฏฐาน 4 และมงคล 38

(ประเพณีธรรม เว้นจาก

ความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่บุคคลปฏิบัติตามหลักธรรม สติปัฏฐาน 4 และมงคลในหัวข้อ ประเพณีธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา ย่อมเป็นทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8

อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมาย วิเคราะห์การกระทำตามหลักธรรมสติปัฏฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อ ประเพณีธรรม เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อริยสัจ 4

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

: สติปัฏฐาน 4

: มงคล 38

➢ ประเพณีธรรม

➢ เว้นจากความชั่ว

➢ เว้นจากการดื่มน้ำเมา

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการวิเคราะห์

2) ทักษะการคิดตามแนวพุทธธรรม

3) ทักษะการสร้างความรู้

4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสภาจจา

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูนำภาพมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และตอบคำถามว่า ภาพดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร และเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร เช่น
 - ภาพคนตกปลา
 - ภาพคนค้ายาเสพติด
 - ภาพคนเมาสุรา
 - ภาพคนทะเลาะกัน
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำในภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูนั้น จัดว่าเป็นกรรมชั่ว เป็นทางแห่งความชั่ว

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 3.9-3.12
4. ห้องสมุด

1. แสวงหาความรู้

1. สมาชิกกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง สติปัฏฐาน 4 และมงคล 38 จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และห้องสมุด แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่ศึกษา ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) ความหมาย ความสำคัญ
 - 2) ตัวอย่างการปฏิบัติตามหลักธรรม

คำถามกระตุ้นความคิด

1. “เมื่อมีผู้มาชวนเราให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่เรารู้จักยับยั้งใจไม่ทำตาม” สอดคล้องกับสติปัฏฐาน 4 อย่างไร
(มีสัมมาสติ (สติที่ชอบ) คอยเตือนตนเองไม่ให้หลงไปในทางที่ผิด)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมงคล 38 ในเรื่องประเพณีธรรมได้อย่างไรบ้าง และผลที่คาดว่าจะได้คืออะไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.9 เรื่อง

สติปัฏฐาน 4

- ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.9 นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องตามที่ครูเฉลย

ชั่วโมงที่ 2

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

- สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้ที่ได้ศึกษา โดยนำข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่เตรียมมาล่วงหน้า มาเป็นข้อมูลในการทำใบงาน โดยเลือกทำกลุ่มละ 1 ใบงาน ดังนี้
 - ใบงานที่ 3.10 เรื่อง ประเพณีธรรม
 - ใบงานที่ 3.11 เรื่อง เว้นความชั่ว
 - ใบงานที่ 3.12 เรื่อง เว้นจากการดื่มน้ำเมา
- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูเสนอแนะเพิ่มเติม
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรม สติปัฏฐาน 4 และมงคล 38 ในหัวข้อ ประเพณีธรรม เว้นความชั่ว และเว้นจากการดื่มน้ำเมา
- สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติตนตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนด และรายงานผลต่อครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และแนวทางการปฏิบัติตนตามมงคล 38 ในเรื่อง ประเพณีธรรม เว้นความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนตามข้อธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ตามที่กำหนด เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มนำไปปฏิบัติ แล้วรายงานผลการปฏิบัติตนตามแบบบันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การปฏิบัติตนตามหลักอริยสัจธรรม 4
 - 2) การปฏิบัติตนตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 4
 - 3) การปฏิบัติตนตามหลักกุศลกรรมบถ 10
 - 4) การปฏิบัติตนตามหลักสติปัฏฐาน 4
 - 5) การปฏิบัติตนตามหลักประเพณีธรรม เว้นจากความชั่ว

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.9	ใบงานที่ 3.9	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.10	ใบงานที่ 3.10	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.11	ใบงานที่ 3.11	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.12	ใบงานที่ 3.12	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจรายงานการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรายกพรัก.

(2) วสิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.ไอ.เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).

- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 3.9 เรื่อง สติปัฏฐาน 4
- 5) ใบงานที่ 3.10 เรื่อง ประเพณีธรรม
- 6) ใบงานที่ 3.11 เรื่อง เว้นความชั่ว
- 7) ใบงานที่ 3.12 เรื่อง เว้นจากการดื่มน้ำเมา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

บันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการปฏิบัติตนตามข้อธรรมในกรอบปริยัติ 4 ตามที่กำหนด เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มนำไปปฏิบัติ แล้วรายงานผลการปฏิบัติตนตามแบบบันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ข้อหลักธรรม	ตัวอย่างการกระทำ/พฤติกรรม
1. ดุริยธรรม 6	ตัวอย่าง 1. ตั้งใจเรียนและทำการบ้านส่งตรงเวลา 2. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ฯลฯ
2. กุลจิรัฏฐิติธรรม 4	ตัวอย่าง 1. ซ่อมแซมเสื้อผ้า เครื่องใช้ 2. ใช้จ่ายพอสมควรแก่ฐานะ ไม่ฟุ่มเฟือย ฯลฯ
3. กุศลกรรมบถ 10	ตัวอย่าง 1. พูดจาตามความจริง ไม่พูดปด 2. ไม่รังแกผู้อื่น ไม่รังแกสัตว์ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ฯลฯ
4. สติปัฏฐาน 4	ตัวอย่าง 1. ฝึกจิตใจให้สงบ 2. ฝึกจิตใจให้มั่นคง ไม่เผลอเผลอ ฯลฯ
5. ประพาศธรรม เว้นจากความชั่ว	ตัวอย่าง 1. หลีกเลี้ยงยาเสพติด บุหรี่ 2. ไม่แสดงอาการโกรธ แม้มีผู้ว่าร้ายเรา ฯลฯ

หมายเหตุ นักเรียนแต่ละกลุ่มอาจจะวางแผนปฏิบัติตนนอกเหนือจากตัวอย่างที่ได้รับ ตามความเหมาะสม ให้ครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจก่อนนำไปปฏิบัติจริง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม 6				
2	การปฏิบัติตนตามหลักกุศลจริยวัตรธรรม 4				
3	การปฏิบัติตนตามหลักกุศลกรรมบถ 10				
4	การปฏิบัติตนตามหลักสติปัฏฐาน 4				
5	การปฏิบัติตนตามหลักประเพณีธรรม เว้นจากความชั่ว				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพคนตกปลา

ภาพคนค้ายาเสพติด

ภาพคนเมาสุรา

ภาพคนทะเลาะกัน

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.pla-game.com/pla/index.php?topic=4090.0>

1 2 ภาพที่ 2 http://www.matchon.co.th/news_detail.php?newsid=1329466064

3 4 ภาพที่ 3 <http://www.banmuang.co.th/2012/05/ความหวังจัดระเบียบพื้นที่/>

ภาพที่ 4 <http://construction-site-accident.blogspot.com/2009/01/2-1.html>

ใบงานที่

3.9

สติปัฏฐาน 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างการพิจารณาตามหลักสติปัฏฐาน 4

สติปัฏฐาน 4			
พิจารณาเห็น ภายในกาย	พิจารณาเห็น เวทนาในเวทนา	พิจารณาเห็น ในจิต	พิจารณาเห็น ธรรมในธรรม

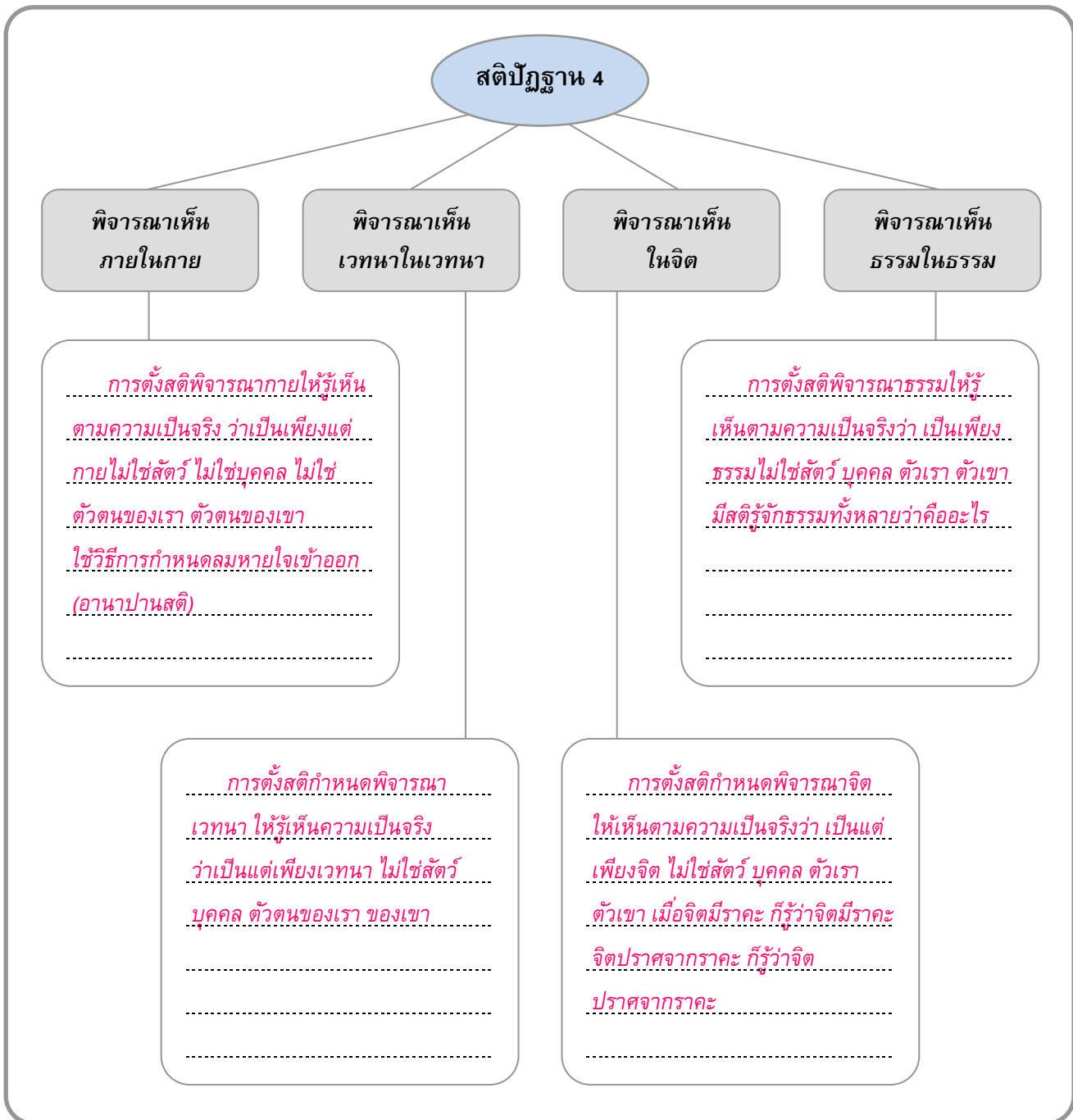
ใบงานที่

3.9

สติปัฏฐาน 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างการพิจารณาตามหลักสติปัฏฐาน 4

ใบงานที่

3.10

ประพัตติธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการประพัตติธรรม นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดเป็นผู้ประพัตติธรรม

.....
.....

2. การกระทำที่แสดงว่า ประพัตติธรรมของเขา คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำส่วนที่ดีของบุคคลในเรื่องนี้ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....

ใบงานที่

3.10

ประพฤติกุศล

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการประพฤติกุศล นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดเป็นผู้ประพฤติกุศล

.....

.....

2. การกระทำที่แสดงว่า ประพฤติกุศลของเขา คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร

.....

.....

4. นักเรียนสามารถนำส่วนที่ดีของบุคคลในเรื่องนี้ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

3.11 เว้นความชั่ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการละเว้นความชั่วแล้วได้รับผลดีตอบแทน นำมาวิเคราะห์แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดประพฤติดนที่แสดงว่า เว้นจากความชั่ว

.....
.....

2. การกระทำของบุคคลในข้อ 1 ที่แสดงว่า เว้นจากความชั่ว คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำส่วนที่ดีของบุคคลในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....

ใบงานที่

3.11

เว้นความชั่ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการละเว้นความชั่วแล้วได้รับผลดีตอบแทน
นำมาวิเคราะห์แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดประพฤติดนที่แสดงว่า เว้นจากความชั่ว

.....
.....

2. การกระทำของบุคคลในข้อ 1 ที่แสดงว่า เว้นจากความชั่ว คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำส่วนที่ดีของบุคคลในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

3.12 เว้นจากการดื่มน้ำเมา

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการเว้นจากการดื่มน้ำเมา นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดเป็นผู้ที่เว้นจากการดื่มน้ำเมา

.....
.....

2. การกระทำของบุคคลในข้อ 1 ที่แสดงว่า เว้นจากการดื่มน้ำเมา คืออะไร

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไ

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำแบบอย่างที่ดีของบุคคลในข้อ 1 ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....

ใบงานที่

3.12

เว้นจากการดื่มน้ำเมา

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานที่แสดงถึงการเว้นจากการดื่มน้ำเมา นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทาน เรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. บุคคลใดเป็นผู้ที่เว้นจากการดื่มน้ำเมา

.....
.....

2. การกระทำของบุคคลในข้อ 1 ที่แสดงว่า เว้นจากการดื่มน้ำเมา คืออะไร

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำแบบอย่างที่ดีของบุคคลในข้อ 1 ไปประยุกต์ปฏิบัติตนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พระไตรปิฎก

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระไตรปิฎก เป็นคัมภีร์ที่บรรจุหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งประกอบด้วย พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/7 อธิบายโครงสร้างและสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้
- 2) อธิบายโครงสร้างของพระไตรปิฎกได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสรุปย่อ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างข้อความ

- ครูอ่านข้อความในพระไตรปิฎกให้นักเรียนฟัง ประมาณ 2-3 ข้อความ ซึ่งมีความยาวตามความเหมาะสม แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) ความหมาย
 - 2) ข้อคิดสำคัญ
 - 3) การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ข้อความดังกล่าวนั้นเป็นส่วนหนึ่งของพระไตรปิฎก แล้วครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ และโครงสร้างของพระไตรปิฎก

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	3. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระไตรปิฎก จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และ แหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้
 - 1) พระวินัยปิฎก
 - 2) พระสุตตันตปิฎก
 - 3) พระอภิธรรมปิฎกแล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนจะค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมของสงฆ์ จะต้องไปเปิดดูในพระไตรปิฎกหมวดใด (พระวินัยปิฎก หมวดชั้นระกะ)
- นักเรียนคิดว่า การศึกษาพระไตรปิฎก จาก CD-ROM นั้น มีผลดีหรือไม่ อธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.1

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายประเด็นสำคัญของพระวินัย-ปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ความหมาย ความสำคัญ
 - 2) หมวดยอยของพระไตรปิฎกแต่ละประเภท
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง พระไตรปิฎก
3. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1 และช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากการเรียนเรื่อง พระไตรปิฎก

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ :

1. ตัวอย่างข้อความ
2. ใบงานที่ 4.2

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาข้อความนำรู้จักพระไตรปิฎก แล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเลือกข้อความที่สมาชิกส่วนใหญ่มีความสนใจ มาประมาณ 5-15 บรรทัด
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อความในพระไตรปิฎกที่กลุ่มของตนเลือกมา แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 4.2 เรื่อง **แสวงหาธรรมะในพระไตรปิฎก** จากนั้นช่วยกันทบทวนความถูกต้องของใบงาน
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการอ่านข้อความในพระไตรปิฎก
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.2

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.2 และให้นักเรียนกลุ่มอื่นที่เป็นผู้ฟังช่วยกันเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม
2. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการฟังข้อความในพระไตรปิฎก และแนวทางการนำข้อคิดไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ครูตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 4.1	ใบงานที่ 4.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.2	ใบงานที่ 4.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2542. ความรู้เรื่องพระไตรปิฎก. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- 3) ตัวอย่างข้อความในพระไตรปิฎก
- 4) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง พระไตรปิฎก
- 5) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง แสวงหาธรรมะในพระไตรปิฎก

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พระไตรปิฎก>
 - <http://www.larndham.net/tipitaka.html>

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างข้อความในพระไตรปิฎก

สตรีที่บุรุษไม่ชอบใจเลย

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! สตรี (มาตุคาม) ที่ประกอบด้วยองค์ 5 ย่อมไม่เป็นที่พอใจ โดยส่วนตัวของบุรุษ องค์ 5 คือ

1. ไม่มีรูป (รูปไม่งาม)
2. ไม่มีทรัพย์
3. ไม่มีศีล
4. เกียจคร้าน
5. ไม่มีบุตรกับบุรุษนั้น

สตรีผู้ประกอบด้วยองค์ 5 เหล่านี้แลย่อมไม่เป็นที่พอใจโดยส่วนตัวของบุรุษ”

สตรีที่บุรุษชอบใจแท้

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! สตรีที่ประกอบด้วยองค์ 5 ย่อมเป็นที่พอใจ โดยส่วนตัวของบุรุษ องค์ 5 คือ

1. มีรูป (รูปงาม)
2. มีทรัพย์
3. มีศีล
4. ขยัน ไม่เกียจคร้าน
5. มีบุตรกับบุรุษนั้น

สตรีผู้ประกอบด้วยองค์ 5 เหล่านี้แลย่อมไม่เป็นที่พอใจโดยส่วนตัวของบุรุษ”

สังยุตตนิกาย สพายตนวรรค 18/296

บุรุษที่สตรีไม่ชอบใจเลย

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บุรุษที่ประกอบด้วยองค์ 5 ย่อมไม่เป็นที่พอใจ โดยส่วนตัวของสตรี องค์ 5 คือ

1. ไม่มีรูป (รูปไม่งาม)
2. ไม่มีทรัพย์
3. ไม่มีศีล
4. เกียจคร้าน
5. ไม่มีบุตรกับสตรีนั้น

บุรุษผู้ประกอบด้วยองค์ 5 เหล่านี้แลย่อมไม่เป็นที่พอใจโดยส่วนตัวของสตรี”

บุรุษที่สตรีชอบใจแท้

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บุรุษที่ประกอบด้วยองค์ 5 ย่อมเป็นที่พอใจ โดยส่วนตัวของสตรี องค์ 5 คือ

1. มีรูป (รูปงาม)
2. มีทรัพย์
3. มีศีล
4. ขยัน ไม่เกียจคร้าน
5. มีบุตรกับสตรีนั้น

บุรุษผู้ประกอบด้วยองค์ 5 เหล่านี้แลย่อมเป็นที่พอใจโดยส่วนตัวของสตรี”

สังยุตตนิกาย สพายตนวรรค 18/296

ที่มา : การศาสนา, กรม. 2548. พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร. กรุงเทพมหานคร :
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.

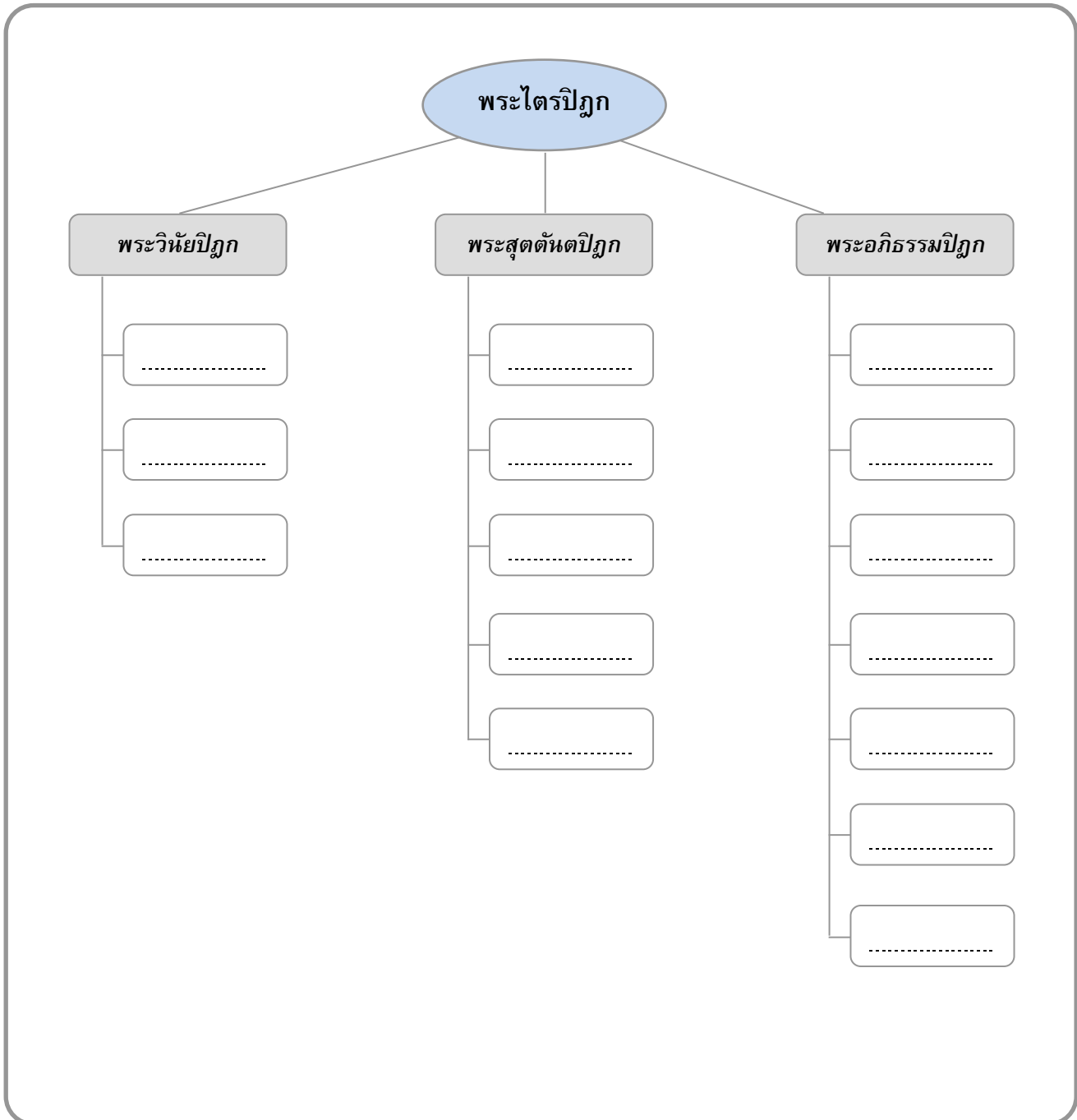
ใบงานที่

4.1

พระไตรปิฎก

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนโครงสร้างพระไตรปิฎกในกรอบที่เว้นว่างไว้

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษา

เก้ กลอย กุ้ง โก้ ได้รับงานจากกลุ่มให้ไปศึกษาข้อมูลความรู้ต่างๆ ในพระไตรปิฎก

เก้ : หาความรู้เกี่ยวกับพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าและพระสาวก

กลอย : หาความรู้เกี่ยวกับศีลสำคัญของภิกษุและภิกษุณี

กุ้ง : หาความรู้เกี่ยวกับสังฆกรรมของสงฆ์

โก้ : หาความรู้เกี่ยวกับชั้น 5 ธาตุ 4 และอายตนะ

คำถาม

- เก้ กลอย กุ้ง และโก้ ต้องไปศึกษาความรู้ในพระไตรปิฎก หมวดใดบ้าง

ใบงานที่

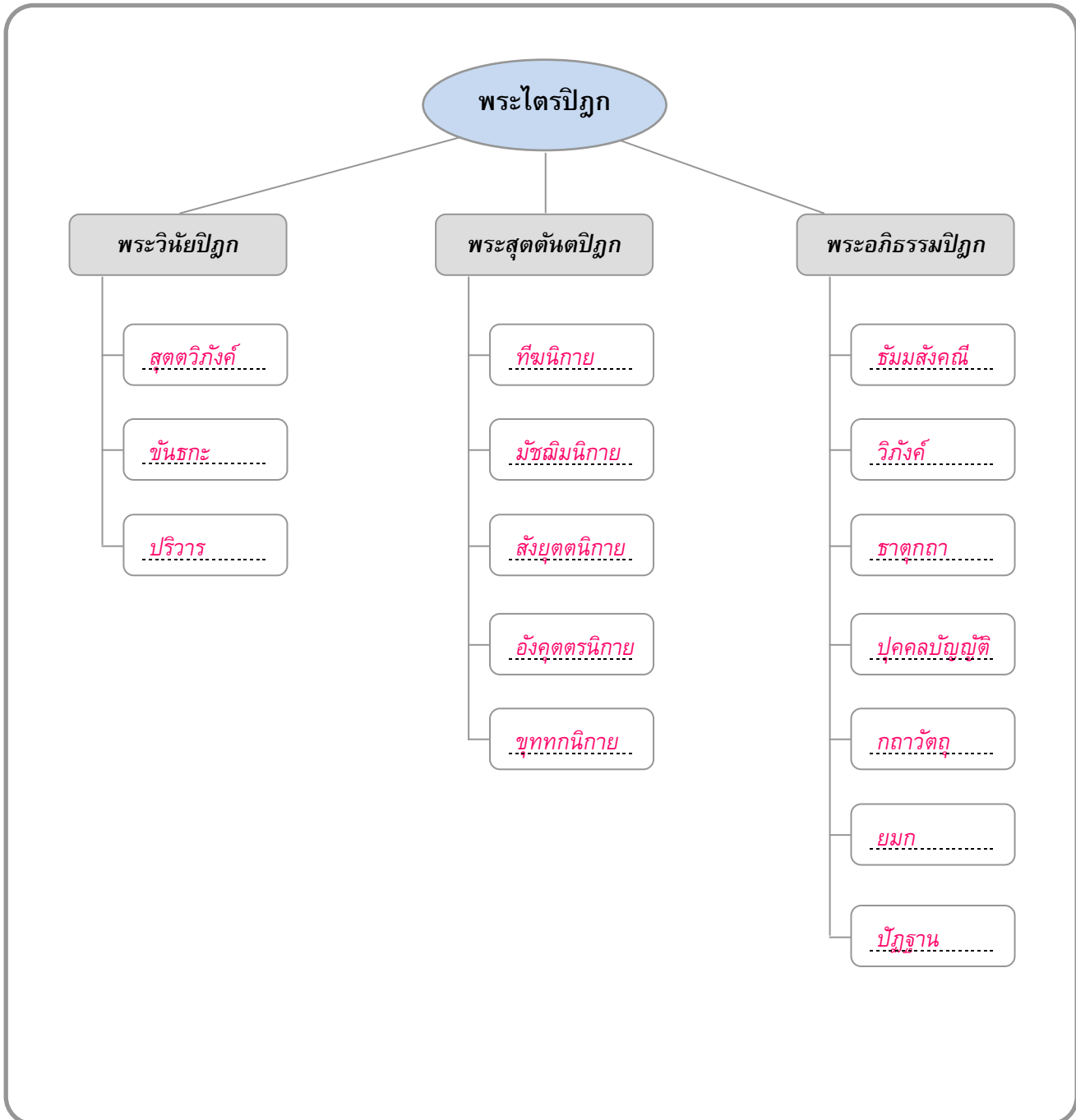
4.1

พระไตรปิฎก

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนโครงสร้างพระไตรปิฎกในกรอบที่เว้นว่างไว้

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษา

เก้ กลอย กุ้ง โกว์ ได้รับงานจากกลุ่มให้ไปศึกษาข้อมูลความรู้ต่างๆ ในพระไตรปิฎก

เก้ : หาความรู้เกี่ยวกับพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าและพระสาวก

กลอย : หาความรู้เกี่ยวกับศีลสำคัญของภิกษุและภิกษุณี

กุ้ง : หาความรู้เกี่ยวกับสังฆกรรมของสงฆ์

โกว์ : หาความรู้เกี่ยวกับชั้น 5 ธาตุ 4 และอายตนะ

คำถาม

- เก้ กลอย กุ้ง และโกว์ ต้องไปศึกษาความรู้ในพระไตรปิฎก หมวดใดบ้าง

1. เก้ ต้อง ไปหาความรู้ในพระสูตรปิฎก

2. กลอย ต้องไปหาความรู้ในพระวินยปิฎก ในหมวดย่อยสุตตวิภังค์

3. กุ้ง ต้องไปหาความรู้ในพระวินยปิฎก ในหมวดย่อยขันธกะ

4. โกว์ ต้องไปหาความรู้ในพระอภิธรรมปิฎก ในหมวดย่อยธาตุกถา

ใบงานที่

4.2

แสวงหาธรรมะในพระไตรปิฎก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อความในพระไตรปิฎกที่นักเรียนสนใจมา 1 ข้อความ โดยมีความยาวประมาณ 5-15 บรรทัด นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

(ข้อความในพระไตรปิฎก)

ที่มา :

คำถาม

1. ข้อความในพระไตรปิฎก มีประเด็นสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนได้ข้อคิดเตือนใจจากข้อความในพระไตรปิฎกอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่

4.2

แสวงหาธรรมะในพระไตรปิฎก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อความในพระไตรปิฎกที่นักเรียนสนใจมา 1 ข้อความ โดยมีความยาวประมาณ 5-15 บรรทัด นำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

(ข้อความในพระไตรปิฎก)

ที่มา :

คำถาม

1. ข้อความในพระไตรปิฎก มีประเด็นสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนได้ข้อคิดเตือนใจจากข้อความในพระไตรปิฎกอย่างไร

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พุทธศาสนสุภาษิต

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นข้อธรรมสำคัญที่มีข้อคิดเตือนใจบุคคลให้นำไปเป็นหลักในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายและวิเคราะห์ความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต กมฺมุนา วตฺตตี โลโก ได้
- 2) อธิบายความหมายและวิเคราะห์ความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ ได้
- 3) อธิบายความหมายและวิเคราะห์ความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต สุโข ปญฺญสฺส อจฺจโย ได้
- 4) อธิบายความหมายและวิเคราะห์ความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต ปุชฺโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฏฺวินฺทนํ ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธศาสนสุภาษิต
 - กมฺมุนา วตฺตตี โลโก : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
 - กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ : ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - สุโข ปญฺญสฺส อจฺจโย : การสั่งสมบุญนำสุขมาให้
 - ปุชฺโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฏฺวินฺทนํ : ผู้บูชาเขาย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขาย่อมได้รับการไหว้ตอบ

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสากัจฉา

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนในห้องแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วให้แต่ละฝ่ายเลือกตัวแทน มาฝ่ายละ 7 คน เป็นตัวแทนในการแข่งขันกันตอบปัญหาเกี่ยวกับความหมาย และตัวอย่างการกระทำตามแนวพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งนักเรียนเคยมีความรู้มาแล้ว เช่น
 - 1) อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ
 - 2) มาตา มิตฺตํ สเก ฆเร
 - 3) นิमितฺตํ สาธุรูปานํ กตญญู กตเวทิตา
 - 4) พุรุหมาดิ มาตาปิตโร
 - 5) ททมาโน ปิโย โหติ
 - 6) โมกฺโข กลฺยาณียา สาธุ
 - 7) สุขขา สงฺขมฺมสฺส สามคฺคี
 - 8) โลโกปตฺถมฺภิกขา เมตฺตตา
 - 9) วิริเยน ทุกขมจฺเจติ
 - 10) ปญฺญา โลกสฺมิ ปชฺโชโต
 - 11) สจฺเจน กิตฺติ ปปโปติ
 - 12) ยถาวาที ตถากาธี

- 13) ยัม เว เสวติ ตาทิโส
 - 14) อุตตนา โจทยุตตนา
 - 15) นิสมม กรณ เสโย
 - 16) ทูราวาสา ฆรา ทุกขา
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงการกระทำของนักเรียนที่ได้นำพุทธศาสนสุภาษิตที่เคยได้ศึกษาไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิต หรือนำไปปฏิบัติจริง พร้อมทั้งผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	4. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. ใบงานที่ 4.3-4.4	

คำถามกระตุ้นความคิด

1. “นภาเป็นนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียร ถึงแม้ว่าเธอจะมีสติปัญญาปานกลาง แต่เธอก็ได้รับการคัดเลือกเรียนต่อในสายอาชีพที่เธอต้องการ” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตใดบ้าง
(สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม คนเราจะมีชีวิตอย่างไรขึ้นอยู่กับ การกระทำของเรา)
2. “นกน้อยเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และมีจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงได้รับการยกย่องจากทางอำเภอว่า เป็นเยาวชนตัวอย่าง” การกระทำของนกน้อยสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ อย่างไรบ้าง
(ทำบุญด้วยการให้ ทำบุญด้วยการรับใช้ ทำบุญด้วยการรักษาศีล)

1. แสวงหาความรู้

1. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิตต่อไปนี้ ให้นักเรียนฟัง
 - กมฺมุนา วตฺตติ โลโก : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
 - กลฺยาณการิ กลฺยาณ ปาปการิ จ ปาปกั : ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - สุโข ปุญฺญสฺส อจฺจโย : การสั่งสมบุญนำสุขมาให้
 - ปุชฺโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฏฺวิวนฺทโน : ผู้บูชาเขาย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขาย่อมได้รับการไหว้ตอบ
2. นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

1. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ค้นพบมาในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ความหมาย
 - 2) ตัวอย่างการกระทำ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิตที่ได้ศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 4.3 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
3. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้อง

4. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูล ข่าวนิทาน บุคคลตัวอย่าง กรณีศึกษา ที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต โดยส่งตัวแทนออกมาจับสลากกลุ่มละ 1 พุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งบางกลุ่มอาจได้หัวข้อซ้ำกันขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในห้องเรียน

ชั่วโมงที่ 2

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความพร้อมในการหาข้อมูลตามที่ครูได้มอบหมาย
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 4.4 เรื่อง ผู้ปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ 4.4 ปรับปรุงแก้ไขและเตรียมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และให้กลุ่มอื่นซึ่งเป็นผู้ฟังช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 5 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตที่ได้ศึกษามา แล้วรายงานผลการปฏิบัติตนต่อครูผู้สอนตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการปฏิบัติตนตาม
พุทธศาสนสุภาษิต

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผ่นพับ เรื่อง พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต โดยให้
ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การอธิบายโครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก
 - 2) การอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต
 - 3) การวิเคราะห์การกระทำของบุคคลตามหลักพุทธศาสนสุภาษิต

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.3	ใบงานที่ 4.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.4	ใบงานที่ 4.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผ่นพับ เรื่อง พระไตรปิฎกและ พุทธศาสนสุภาษิต	แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง พระไตรปิฎก และพุทธศาสนสุภาษิต	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2552. **พจนานุกรมคำศัพท์พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
 - (2) พรหมคุณาภรณ์, พระ (ป.อ.ปยุตฺโต). 2551. **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- 3) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
- 4) ใบงานที่ 4.4 เรื่อง ผู้ปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/12>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การอธิบายโครงสร้างและสาระสำคัญของพระไตรปิฎก				
2	การอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต				
3	การวิเคราะห์การกระทำของบุคคลตามหลักพุทธศาสนสุภาษิต				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

ใบงานที่

4.3

พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความที่มีความสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตไปใส่ใต้กรอบ
พุทธศาสนสุภาษิต

กมฺมุหา วตฺตติ โลโก :
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม

กฺลฺยาณการี กฺลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ :
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

สุโข ปญฺญสฺส อจฺจโย :
การสั่งสมบุญนำสุขมาให้

ปฺชโก ลกฺเต ปฺชํ วนฺทโก ปฏฺวณฺทํ :
ผู้บูชาเขาย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ให้เขาย่อมได้รับการให้ตอบ

1. พวกเด็กๆ คุยกันว่า ลุงมันเป็นคนที่มีบุคลิกท่าทางใจดี แสดงว่าเป็นคนมีเมตตา
2. เมื่อโณมสุดาส่งบัตรอวยพรปีใหม่ไปให้ดาวใจ เธอก็รีบตอบกลับทันที
3. เพื่อนๆ ไม่ชอบท่าทางของจอนที่มองดูแล้วเป็นคนก้าวร้าว
4. อันชอบหยุดงานอยู่เสมอ เพราะเขาเกียจคร้าน นายจ้างจึงไล่เขาออกจากงาน
5. ต่อมอิจฉาดาวที่ได้รับรางวัลคนดีศรีห้องเรียน จึงมีอารมณ์หงุดหงิด
6. ชมช่วยเหลือน้องเด็กตกน้ำรอดชีวิตได้ เขามีความรู้สึกละอายใจและดีใจ
7. ถึงแม้ว่าครูจะไม่รู้ว่าแต้มโกหกคุณครูถึงเหตุผลที่เขาไม่ส่งการบ้าน เพราะเขาป่วย แต่แต้มก็ไม่สบายใจ
8. นักเรียนในห้องต่างก็ลงมติว่า มะลิเป็นคนดีในดวงใจ เพราะมะลิเป็นคนที่พูดจาไพเราะ สุภาพ
9. ผลจากความขยันหมั่นเพียรในการทำงานของสิงห์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เขาได้รับเงินเดือนเพิ่มมากกว่าคนอื่น ๆ
10. ชาวบ้านหนองสาหร่ายเคารพนับถือลุงม้วน เพราะตลอดชีวิตของเขาตั้งแต่หนุ่มจนแก่ ลุงม้วนทำประโยชน์ต่อสังคมอยู่เสมอ
11. เมื่อทะเลงชมเชยว่า กล้าเป็นคนที่มีสัมมาคารวะ กล้าก็ชมเชยว่า ทะเลงเป็นคนมีความซื่อสัตย์
12. ชีวินพึงเทพธรรมเป็นประจำ จึงทำให้เขามีสติ รู้จักตนเอง จิตใจผ่องใส
13. คุณครูผู้ทำหน้าที่เฝ้าประจำหน้าประตูโรงเรียน จะรับไหว้ให้นักเรียนทุกคน
14. อานพจะยิ้มทักทายเพื่อนๆ อยู่เสมอ ทำให้เพื่อนต้องยิ้มตอบอานพ
15. เอ๋รักชาติอยู่ตลอดเวลา ทำให้คนทั่วไปยอมรับว่า เขาเป็นคนดีมีศีลธรรม

ใบงานที่

4.3

พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความที่มีความสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตไปใส่ใต้กรอบ
พุทธศาสนสุภาษิต

กมฺมุนา วตฺตติ โลโก :
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม

4. 5

กฺลฺยาณการี กฺลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ :
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

1. 3. 6. 7. 8

สุโข ปุณฺณสฺส อจฺจโย :
การสั่งสมบุญนำสุขมาให้

9. 10. 12. 15

ปฺชโก ลกฺเต ปฺชํ วนฺทโก ปฏฺวณฺทํ :
ผู้บูชาเขาย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขาย่อมได้รับการไหว้ตอบ

2. 11. 13. 14

1. พวกเด็กๆ คุณกันว่า ลุงมันเป็นคนที่มีบุคลิกท่าทางใจดี แสดงว่าเป็นคนมีเมตตา
2. เมื่อโณมสุดาส่งบัตรอวยพรปีใหม่ไปให้ดาวใจ เธอก็รีบตอบกลับทันที
3. เพื่อนๆ ไม่ชอบท่าทางของจอนที่มองดูแล้วเป็นคนก้าวร้าว
4. อันชอบหยุดงานอยู่เสมอ เพราะเขาเกียจคร้าน นายจ้างจึงไล่เขาออกจากงาน
5. ต่อมอิจฉาดาวที่ได้รับรางวัลคนดีศรีห้องเรียน จึงมีอารมณ์หงุดหงิด
6. ชมช่วยเหลือน้องเด็กตกน้ำรอดชีวิตได้ เขามีความรู้สึกสบายใจและดีใจ
7. ถึงแม้ว่าครูจะไม่รู้ว่าแทมโกหกคุณครูถึงเหตุผลที่เขาไม่ส่งการบ้าน เพราะเขาป่วย แต่แทมก็ไม่สบายใจ
8. นักเรียนในห้องต่างก็ลงมติว่า มะลิเป็นคนดีในดวงใจ เพราะมะลิเป็นคนที่พูดจาไพเราะ สุภาพ
9. ผลจากความขยันหมั่นเพียรในการทำงานของสิงห์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เขาได้รับเงินเดือนเพิ่มมากกว่าคนอื่น ๆ
10. ชาวบ้านหนองสาหร่ายเคารพนับถือลุงม้วน เพราะตลอดชีวิตของเขาตั้งแต่หนุ่มจนแก่ ลุงม้วนทำประโยชน์ต่อสังคมอยู่เสมอ
11. เมื่อทะเลงชมเชยว่า กล้าเป็นคนที่มีสัจมาคารวะ กล้าก็ชมเชยว่า ทะเลงเป็นคนมีความซื่อสัตย์
12. ชีวินพึงเทพธรรมะเป็นประจำ จึงทำให้เขามีสติ รู้จักตนเอง จิตใจผ่องใส
13. คุณครูผู้ทำหน้าที่เฝ้าประจำหน้าประตูโรงเรียน จะรับไหว้ให้นักเรียนทุกคน
14. อานพจะยิ้มทักทายเพื่อนๆ อยู่เสมอ ทำให้เพื่อนต้องยิ้มตอบอานพ
15. เอ๋รักชาติอยู่ตลอดเวลา ทำให้คนทั่วไปยอมรับว่า เขาเป็นคนดีมีศีลธรรม

ใบงานที่

4.4

ผู้ปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำ ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือข่าวเกี่ยวกับการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต มาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

เรื่อง

(สาระสำคัญ)

ที่มา :

คำถาม

1. ข้อมูลที่น่าเสนอ คือเรื่องอะไร

.....
.....

2. บุคคลในข้อมูลมีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตเรื่องอะไร

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไร

.....
.....

ใบงานที่

4.4

ผู้ปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำ ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือข่าวเกี่ยวกับการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต มาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

เรื่อง

(สาระสำคัญ)

ที่มา :

คำถาม

1. ข้อมูลที่นำเสนอ คือเรื่องอะไร

.....
.....

2. บุคคลในข้อมูลมีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตเรื่องอะไร

.....
.....

3. ผลของการกระทำเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....

4. นักเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไร

.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน้าที่ชาวพุทธ

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชาวพุทธทุกคนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระสงฆ์ และเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส.1.2 ม.2/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์การกระทำที่แสดงว่าเป็นลูกที่ดีตามหลักทศเบื่องหน้าในทศ 6 และปฏิบัติได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเป็นลูกที่ดีตามหลักทศเบื่องต้นในทศ 6

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการทำให้กระจ่าง
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

- ครูนำภาพหรือภาพข่าวกิจกรรมต่างๆ ของชาวไทย มาเล่าให้นักเรียนฟัง ตัวอย่างเช่น
 - การเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ
 - การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 - การชุมนุมกันฟังปาฐกถา
 - การเข้าค่ายศีลปะ
 - นักเรียนร่วมมือกันทำกิจกรรมแสดงนิทรรศการวิชาการ ฯลฯ
- ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ภาพ หรือภาพข่าวในข้อ 1 ว่าภาพหรือภาพข่าวใดที่แสดงว่าเป็นหน้าที่ของชาวพุทธ พร้อมอธิบายเหตุผล
- นักเรียนแสดงความคิดเห็น หรือเล่าประสบการณ์ของตนเอง ที่แสดงว่า ได้ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี และผลที่ได้รับ
- ครูเชื่อมโยงความคิดของนักเรียนให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบงานที่ 6.1-6.3
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

- นักเรียนคิดว่า ผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สำคัญที่สุดคืออะไร อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
- นักเรียนได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีตามหลักทศ 6 อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้จากเรื่องที่ศึกษา โดยให้ครอบคลุมประเด็นที่กำหนดต่อไปนี้
 - 1) การเข้าใจบทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 - 2) การฝึกบทบาทของตนในการช่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 - 3) การเป็นลูกที่ดีตามหลักทศ 6 (ทิศเบื้องหน้า)
 - 4) การเข้าค่ายคุณธรรม
 - 5) การเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
 - 6) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ประเมินคุณค่าและประโยชน์

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าของความรู้ที่ได้รับ และทำใบงานตามที่กำหนด ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง เข้าวัดกันเถอะ
 - คู่ที่ 2 ทำใบงานที่ 5.2 เรื่อง ชาวพุทธที่ดี
 - คู่ที่ 3 ทำใบงานที่ 5.3 เรื่อง ชมรมยุวพุทธ
2. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันเล่าผลงานในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และช่วยกันสรุปสาระสำคัญและตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน
3. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่ม 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงาน กลุ่มละ 1 ใบงาน และให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันได้เสนอแนะเพิ่มเติม
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

3. ถ้าชาวพุทธทุกคนได้มีโอกาสร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ จะเกิดผลดีอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

3. เลือกและตัดสินใจ

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มตัดสินใจปฏิบัติตนตามแนวทางที่ตนเองสามารถปฏิบัติได้
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 3

ชั่วโมงที่ 2

4. ปฏิบัติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตนตามแนวทางการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี ที่เลือกไว้ในขั้นที่ 3 แล้วรายงานผลการปฏิบัติตนกับครู ตามแบบบันทึกการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ
 - 2) การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ
 - 3) การเสนอแนวทางการพัฒนาตนตามหน้าที่ชาวพุทธ

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 5.1	ใบงานที่ 5.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 5.2	ใบงานที่ 5.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 5.3	ใบงานที่ 5.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจรายงานการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ	แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) พระราชนิพนธ์ในวชิราวุธ. 2516. ระเบียบปฏิบัติของชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร : ส. สมบูรณ์การพิมพ์.
 - (2) สมทรง ปุณฺณฤทธิ. 2539. มารยาทชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง เข้าวัดกันเถอะ
- 5) ใบงานที่ 5.2 เรื่อง ชาวพุทธที่ดี
- 6) ใบงานที่ 5.3 เรื่อง ชมรมยุวพุทธ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/13>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/14>

ຂີ້ງານ/ກາຣະງານ (ຮວບຮວດ)

แบบบันทึกการปฏิบัติงานตามหน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ แล้วบันทึกผล

[illegible]

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
...../...../.....

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ

(ชั้นงานที่ 1)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ				
2	การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธของตนเอง				
3	การเสนอแนวทางการพัฒนาตนตามหน้าที่ชาวพุทธ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ

ภาพการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ภาพการฟังปาฐกถา

ภาพการเข้าค่ายศิลปะ

ภาพนักเรียนร่วมมือกันทำกิจกรรมการแสดงนิทรรศการวิชาการ

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=288026>

ภาพที่ 2 วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ภาพที่ 3 <http://www.mfuzone.com/news.php?id=321>

ภาพที่ 4 http://library4904.blogspot.com/2010_03_01_archive.html

ภาพที่ 5 http://www.sss.ac.th/activity54/53_english/index.php

ใบงานที่

5.1

เข้าวัดกันเถอะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

วันวิสาขบูชาปีนี้พ่อกับแม่พาอ้อมไปทำบุญที่วัดใกล้บ้าน เมื่อทำบุญเสร็จแล้วก็นั่งฟังเทศน์ อ้อมได้ข้อคิดจากการแสดงธรรมว่า สังคมที่มีแต่คนที่มีความโลภ มีการเอารัดเอาเปรียบนั้น ย่อมทำให้การอยู่ร่วมกันอย่างไม่ปกติสุข ระหว่างการเดินทางกลับบ้าน อ้อมกับพ่อ แม่ สนทนากัน

- อ้อม : หนูชอบมาฟังธรรมะที่วัดเพราะได้ข้อคิดที่ดีแล้วเอาไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง เพื่อนบางคนเขาไม่ค่อยได้ไปวัด หนูตั้งใจว่าตอนเย็นจะชวนส้มและสาว ไปเวียนเทียนที่วัดด้วยละ และจะได้ฟังธรรมด้วย
- แม่ : ดีมากที่หนูคิดจะชวนเพื่อนไปทำในสิ่งที่ดีงาม จัดได้ว่าเป็นกัลยาณมิตร
- อ้อม : หนูมีความชื่นชมและศรัทธาพระภิกษุสงฆ์ในวัดนี้ทุกรูป ท่านปฏิบัติตนน่าเลื่อมใส และเวลาท่านได้รับกิจนิมนต์ไปในพิธีทำบุญที่ไหนก็ตาม ท่านจะบรรยายธรรมะให้คนที่ไปในงานบุญนั้น ได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- พ่อ : พวกเราชาวพุทธทุกคนควรจะศึกษาหลักธรรม ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรม การฟังธรรมะจากพระสงฆ์ก็เป็นวิธีเข้าถึงธรรมะประการหนึ่ง
- อ้อม : แต่อ้อมก็คิดว่า เราก็ต้องเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาด้วยนะคะ
- แม่ : ถูกต้องจ๊ะ เพราะการเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้รู้จุดมุ่งหมายของพิธีกรรม รู้ในสิ่งที่ดี มีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

คำถาม

1. บุคคลใดปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี จงยกตัวอย่างการกระทำ

2. นักเรียนสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีในข้อ 1 ไปปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างประกอบ

ใบงานที่

5.1

เข้าวัดกันเถอะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

วันวิสาขบูชาปีนี้พ่อกับแม่พาอัมไปทำบุญที่วัดใกล้บ้าน เมื่อทำบุญเสร็จแล้วก็นั่งฟังเทศน์ อัมได้ข้อคิดจากการแสดงธรรมว่า สังคมที่มีแต่คนที่มีความโลภ มีการเอารัดเอาเปรียบนั้น ย่อมทำให้การอยู่ร่วมกันอย่างไม่ปกติสุข ระหว่างการเดินทางกลับบ้าน อัมกับพ่อ แม่ สนทนากัน

- อัม : หนูชอบมาฟังธรรมะที่วัดเพราะได้ข้อคิดที่ดีแล้วเอาไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง เพื่อนบางคนเขาไม่ค่อยได้ไปวัด หนูตั้งใจว่าตอนเย็นจะชวนส้มและสาว ไปเวียนเทียนที่วัดด้วยละ และจะได้ฟังธรรมด้วย
- แม่ : ดีมากที่หนูคิดจะชวนเพื่อนไปทำในสิ่งที่ดีงาม จัดได้ว่าเป็นกัลยาณมิตร
- อัม : หนูมีความชื่นชมและศรัทธาพระภิกษุสงฆ์ในวัดนี้ทุกรูป ท่านปฏิบัติตนน่าเลื่อมใส และเวลาท่านได้รับกิจนิมนต์ไปในพิธีทำบุญที่ไหนก็ตาม ท่านจะบรรยายธรรมะให้คนที่ไปในงานบุญนั้น ได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- พ่อ : พวกเราชาวพุทธทุกคนควรจะศึกษาหลักธรรม ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรม การฟังธรรมะจากพระสงฆ์ก็เป็นวิธีเข้าถึงธรรมะประการหนึ่ง
- อัม : แต่อัมก็คิดว่า เราก็ต้องเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาด้วยนะคะ
- แม่ : ถูกต้องจ๊ะ เพราะการเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้รู้จุดมุ่งหมายของพิธีกรรม รู้ในสิ่งที่ดี มีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

คำถาม

1. บุคคลใดปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี จงยกตัวอย่างการกระทำ

1) พ่อ แม่ อัม ฟังธรรมะจากพระสงฆ์และนำข้อคิดไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทาง

พระพุทธศาสนา อัมชวนเพื่อนไปร่วมพิธีเวียนเทียนและฟังธรรมะในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจัดเป็น

ส่วนหนึ่งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2) พระสงฆ์เป็นชาวพุทธที่ดี มีบทบาทสำคัญในการแสดงธรรมแก่พุทธศาสนิกชน เป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นอกจากนั้นยังประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสำรวม

2. นักเรียนสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีในข้อ 1 ไปปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง
จงยกตัวอย่างประกอบ

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

5.2

ชาวพุทธที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

เต้ ต้อง และเต๋อ เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนห้องในการเป็นผู้นำในการเตรียมงานการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยร่วมงานกับผู้แทนห้องอื่น ทั้งสามคนเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีเด่นในเรื่องความกตัญญูทวดเวทื่อพ่อแม่

เต้ ต้อง และเต๋อ ช่วยคุณครูฝึกซ้อมให้นักเรียนเตรียมปฏิบัติตนตั้งแต่เริ่มพิธีกรรม มีการกราบเบญจางคประดิษฐ์ สวดมนต์ กล่าวคำบูชา อธิมา สุกกาเรณ พุทธ ปุเชมิ... ผู้แทนแสดงตน ถวายเครื่องสักการะ กล่าว นโม ตสฺส ภควโต... 3 ครั้ง กล่าวคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ พระสงฆ์ให้อวาท ให้ศีล ทุกคนรับศีล ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์ พระสงฆ์สวด ยถา วาริวหา... ตัวแทนกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล พระสงฆ์สวด สัพพีติโย... รินน้ำลงภาชนะให้หมด พนมมือ รับพรจากพระสงฆ์ แล้วกราบเบญจางคประดิษฐ์

เมื่อสิ้นปีการศึกษา เต้ ต้อง และเต๋อ ชวนเพื่อนนักเรียนไปเข้าค่ายคุณธรรม ทำให้พวกเด็กๆ ได้รับประสบการณ์ชีวิตที่ดี คือ ธรรมะในระหว่างอยู่ค่ายคุณธรรม

คำถาม

1. ใครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธที่ดี จงยกตัวอย่างประกอบ

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ใบงานที่

5.2

ชาวพุทธที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

เต้ ต้อง และเต๋อ เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนห้องในการเป็นผู้นำในการเตรียมงานการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยร่วมงานกับผู้แทนห้องอื่น ทั้งสามคนเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีเด่นในเรื่องความกตัญญูทวดเวทิต่อพ่อแม่

เต้ ต้อง และเต๋อ ช่วยคุณครูฝึกซ้อมให้นักเรียนเตรียมปฏิบัติตนตั้งแต่เริ่มพิธีกรรม มีการกราบเบญจางคประดิษฐ์ สวดมนต์ กล่าวคำบูชา อธิมา สุกกาเรณ พุทธ ปุเชมิ... ผู้แทนแสดงตน ถวายเครื่องสักการะ กล่าว นโม ตสฺส ภควโต... 3 ครั้ง กล่าวคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ พระสงฆ์ให้อวาท ให้ศีล ทุกคนรับศีล ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์ พระสงฆ์สวด ยถา วาริวหา... ตัวแทนกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล พระสงฆ์สวด สัพพีติโย... รินน้ำลงภาชนะให้หมด พนมมือรับพรจากพระสงฆ์ แล้วกราบเบญจางคประดิษฐ์

เมื่อสิ้นปีการศึกษา เต้ ต้อง และเต๋อ ขวนเพื่อนนักเรียนไปเข้าค่ายคุณธรรม ทำให้พวกเด็กๆ ได้รับประสบการณ์ชีวิตที่ดี คือ ธรรมะในระหว่างอยู่ค่ายคุณธรรม

คำถาม

1. ใครเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธที่ดี จงยกตัวอย่างประกอบ

เต้ ต้อง และเต๋อ เป็นชาวพุทธที่ดี คือ ปฏิบัติหน้าที่เป็นลูกที่ดีตามหลักทศ 6 (ทศเบื่องหน้า) แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นผู้นำของเพื่อน และปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีกรรมการแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ถูกต้อง และไปเข้าค่ายคุณธรรม ทำให้ได้รับประสบการณ์ชีวิต คือ ธรรมะ

2. เดี๋ยวต้อง และเต๋อ ปฏิบัติตนตามขั้นตอนของพิธีกรรมแสดงตนเป็นพุทธมามกะอย่างไร

1) จตุรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง

2) ตัวแทนถวายเครื่องสักการะ ดอกไม้ รูปเทียน แด่พระสงฆ์ แล้วกราบ 3 ครั้ง

3) ทุกคนกล่าวมนัสการพระพุทธเจ้า 3 ครั้ง นโม ตสส ภควโต อรหโต... 3 ครั้ง

4) กล่าวคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ (ผู้ชาย) เอเต มยฺ (ผู้หญิง) เอตา มยฺ ...

5) พระเถระให้อโวาท และอาราธนาศีลพร้อมกัน พระให้ศีล และรับศีล จบแล้วกราบ 3 ครั้ง

6) ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์

7) พระสวด...ยถา วาริวหา...ตัวแทนกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

8) พระสวด...สพพิติโย...รินน้ำลงจากภาชนะให้หมด พนมมือรับพรจากพระ กราบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง

9) รับพุทธมามกะบัตรจากพระเถระ เสร็จพิธี

3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากข้อ 1-2 ไปปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีได้อย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

5.3

ชมรมยุวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ในวงสนทนาของสมาชิกชมรมยุวพุทธ เพื่อวางแผนทำกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งทุกคนต่างระดมความคิด

- เอก :** ปีนี่ผมคิดว่า พวกชมรมของเราควรจะเน้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเชิญทุกคนปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีอย่างสม่ำเสมอ
- ก้อย :** เราควรมาวางแผนกันว่า เราจะทำกิจกรรมอะไรกันบ้าง
- ขวัญ :** ฉันเคยไปฟังการบรรยายธรรมจากพระสงฆ์รูปหนึ่งทำให้ฉันได้ข้อคิดว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคน
- เจิม :** ชาวพุทธทุกคนสามารถทำหน้าที่ของชาวพุทธได้หลายอย่าง เช่น การปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์อย่างเหมาะสม และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในการแสดงธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ผูกตนเองในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในการบรรยายธรรม
- หวาน :** พวกเราชาวพุทธย่อมต้องปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีตามหลักทศ 6 (ทิศเบื้องหน้า) และหาโอกาสไปเข้าค่ายคุณธรรมเป็นการฝึกตนให้เป็นผู้รู้จักประพฤติดีทั้ง กาย วาจา ใจ นำหลักคุณธรรมไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
- ยุทธ :** ชาวพุทธที่ดีจะต้องรู้จักเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ทำให้ได้ข้อคิดและธรรมะเตือนใจจากพิธีกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- เอก :** การที่พวกเราเข้าร่วมพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในวันนั้น ทำให้เรามีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนเผยแผ่พระพุทธศาสนา

คำถาม

1. จากการสนทนาของสมาชิกชมรมยุวพุทธ ทำให้ทราบว่า ชาวพุทธที่ดีสามารถปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง

2. การปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร

3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากข้อ 1-2 ไปปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีได้อย่างไรบ้าง

ใบงานที่

5.3

ชมรมยุวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ในวงสนทนาของสมาชิกชมรมยุวพุทธ เพื่อวางแผนทำกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งทุกคนต่างระดมความคิด

- เอก :** ปีนี้อิฉันคิดว่า พวกชมรมของเราควรจะเน้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเชิญทุกคนปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีอย่างสม่ำเสมอ
- ก้อย :** เราควรมาวางแผนกันว่า เราจะทำกิจกรรมอะไรกันบ้าง
- ขวัญ :** ฉันเคยไปฟังการบรรยายธรรมจากพระสงฆ์รูปหนึ่งทำให้ฉันได้ข้อคิดว่าการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคน
- เจิม :** ชาวพุทธทุกคนสามารถทำหน้าที่ของชาวพุทธได้หลายอย่าง เช่น การปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์อย่างเหมาะสม และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในการแสดงธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ผูกตนเองในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในการบรรยายธรรม
- หวาน :** พวกเราชาวพุทธย่อมต้องปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีตามหลักทศ 6 (ทิศเบื้องหน้า) และหาโอกาสไปเข้าค่ายคุณธรรมเป็นการฝึกตนให้เป็นผู้รู้จักประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ นำหลักคุณธรรมไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
- ยุทธ :** ชาวพุทธที่ดีจะต้องรู้จักเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ทำให้ได้ข้อคิดและธรรมะเตือนใจจากพิธีกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- เอก :** การที่พวกเราเข้าร่วมพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในวันนั้น ทำให้เรามีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนเผยแผ่พระพุทธศาสนา

คำถาม

1. จากการสนทนาของสมาชิกชมรมยุวพุทธ ทำให้ทราบว่า ชาวพุทธที่ดีสามารถปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง

1) การศึกษาบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ และการปฏิบัติต่อพระสงฆ์อย่างเหมาะสม

2) ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ตามหลักทศ 6

3) การเข้าค่ายคุณธรรมเพื่อฝึกปฏิบัติตนเป็นคนดีทั้ง กาย วาจา ใจ

4) การเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

5) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

2. การปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร

1) สามารถฝึกปฏิบัติตนให้เป็นคนดีอย่างสม่ำเสมอทั้ง กาย วาจา ใจ

2) เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของการเข้าร่วมพิธีกรรม

3) มีความมั่นใจ และความภูมิใจในการทำดี และประกาศตนเป็นพุทธศาสนิกชนอย่างมั่นคง

3. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากข้อ 1-2 ไปปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีได้อย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ.....ชื่อผู้แต่ง.....นามปากกา.....
สำนักพิมพ์.....สถานที่พิมพ์.....ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า.....ราคา.....บาท.....อ่านวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

- ## 1. สารสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องทีอ่าน

.....

.....

.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

- #### 4. ข้อเสนอแนะของครู

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....นักเรียน.....
 (.....)

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
 (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มารยาทชาวพุทธ

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชาวพุทธทุกคนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามหลักมารยาทชาวพุทธในการต้อนรับ ปฏิบัติต่อพระภิกษุ และการแต่งกายในโอกาสต่างๆ

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.2/2 มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ปฏิบัติตนตามหลักมารยาทชาวพุทธในการต้อนรับ และการแต่งกายอย่างเหมาะสม
- 2) ปฏิบัติตนต่อพระภิกษุสงฆ์ในการยื่น การให้ที่นั้ง การเดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ ได้ถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- มารยาทของศาสนิกชน
 - การต้อนรับ (ปฏิสันถาร)
 - มารยาทของผู้เป็นแขก
 - ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การให้ที่นั้ง การเดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ
 - การแต่งกายไปวัด การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการทำให้กระจ่าง
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้การ แสดงบทบาทสมมติ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

สื่อการเรียนรู้ :

1. วิดีทัศน์
2. บัตรภาพ

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนได้ปฏิบัติตามมารยาทชาวพุทธอย่างสม่ำเสมอในเรื่องใดบ้าง จงยกตัวอย่าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเสนอชื่อเพื่อนในห้องเรียนที่มีมารยาทงาม ซึ่งนักเรียนผู้เสนอชื่อจะให้เหตุผลว่า เพราะเหตุใดจึงเสนอบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะมีทั้งความแตกต่างกัน และคล้ายกันส่วนที่คล้ายคลึงกัน เช่น
 - พุดจาสุภาพ ไพเราะ
 - ใฝ่สวด
 - แสดงกิริยานอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ฯลฯ
 2. ครูอธิบายให้นักเรียนทุกคนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลที่นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างว่ามีมารยาทงามนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งของมารยาทชาวพุทธ แล้วครูให้นักเรียนดูภาพหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับมารยาทไทย ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับมารยาทต่างๆ ดังนี้
 - 1) การต้อนรับแขก
 - 2) มารยาทของผู้เป็นแขก
 - 3) การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ
 - การยืน
 - การเดินสวนทาง
 - การให้ที่นั่ง
 - การสนทนา
 - การรับสิ่งของ
 - 4) การแต่งกายในพิธีต่างๆ
 3. ครูกำหนดสถานการณ์ที่แสดงถึงการปฏิบัติตามมารยาทชาวพุทธ
 4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกสถานการณ์เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ เพื่อใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้

- 1) บทบาทการแสดงมารยาทชาวพุทธ
- 2) ความสัมพันธ์ของผู้แสดง
- 3) การบรรยายเนื้อเรื่องมารยาทชาวพุทธ
- 4) ความคิดสร้างสรรค์
- 5) การตรงต่อเวลาในการแสดง

ขั้นที่ 2 แสดง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
2. ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์บทบาทในสถานการณ์สมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
2. สมาชิกในกลุ่มเลือกผู้แสดงมารยาทชาวพุทธตามสถานการณ์ที่เลือกไว้
3. สมาชิกผู้ที่ไม่ได้แสดงจะรับหน้าที่ในการจัดฉาก และจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการแสดง
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มจะเลือกสมาชิกผู้สังเกตการณ์การแสดงของกลุ่มและให้ข้อเสนอแนะ
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ ตามสถานการณ์ที่กลุ่มเลือก และช่วยกันปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง
6. ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มละ 2-3 นาที หรือตามระยะเวลาที่ตกลงกันระหว่างครูกับนักเรียน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และอภิปราย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มผลัดกันเสนอข้อคิดที่ได้จากการสังเกตการณ์แสดงบทบาทสมมติ โดยผลัดกันนำเสนอ ครูช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม
 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ถ้าชาวพุทธทุกคนปฏิบัติตามหลักมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้อง จะมีผลดีอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันเสนอข้อคิดหรือหลักการที่ได้จากการนำเสนอบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ และแนวทางการนำไปปฏิบัติ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้อง

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) วิดีทัศน์เกี่ยวกับมารยาทไทย
- 2) อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
- 3) บัตรภาพ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่ใช้แสดงบทบาทสมมติ กลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วออกมาแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลาในการแสดง กลุ่มละ 2-3 นาที

เรื่องที่ 1

ในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ โต้ง และตาล ได้รับมอบหมายจากพ่อและแม่ให้มีหน้าที่ต้องรับแขกที่มาในงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นญาติ โต้งและตาลจะเสิร์ฟน้ำแขก และมอบของที่ระลึกแก่แขก ส่วนพ่อและแม่มีหน้าที่ต้อนรับพระสงฆ์ นิมนต์พระสงฆ์ไปยังห้องสำหรับทำพิธีกรรมทำบุญ พ่อ แม่ ถวายเครื่องดื่มแด่พระสงฆ์ และเมื่อเสร็จพิธีก็ถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์

เรื่องที่ 2

ในงานทำบุญวันครบรอบก่อตั้งโรงเรียนในปีนี้ เอก เก๋ ก้อง และเพื่อน ได้รับมอบหมายจากคุณครูให้มีหน้าที่ต้อนรับพระสงฆ์และถวายปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์ เมื่อพระสงฆ์มาถึงบริเวณหน้าห้องจริยธรรม เอก เก๋ และก้อง นิมนต์ท่านเข้าไปในห้องจริยธรรม พระสงฆ์เดินสวนทางกับจ้อย ท่านพูดจาทักทายจ้อย จากนั้นก็เดินเข้าไปในห้องจริยธรรม เอก เก๋ และก้อง ถวายเครื่องดื่มแด่พระสงฆ์ และเมื่อเสร็จพิธีทำบุญแล้ว ทั้งสามคนก็ถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์

เรื่องที่ 3

เจ๊ียบ จี๊บ ศักดิ์ ชัย และกบ ชวนกันไปฟังธรรมที่วัด เพื่อสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ และนำความรู้ไปทำรายงานส่งครู เมื่อไปถึงหน้าวัดพบพระสงฆ์รูปหนึ่งยืนอยู่ ท่านฝากหนังสือไปไว้ที่ห้องสมุดหลายเล่ม ศักดิ์และชัยจึงรับหนังสือจากท่านเพื่อไปส่งยังบรรณารักษ์ห้องสมุดของวัด ส่วนเจ๊ียบ จี๊บ และกบ ไปรอศักดิ์และชัยที่ศาลา วัด เมื่อพร้อมกันแล้วทุกคนก็ไปนั่งสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ เมื่อจบแล้วพระสงฆ์ได้แจกหนังสือสวดมนต์ คนละ 1 เล่ม

เรื่องที่ 4

วันนี้พ่อ แม่ และดาว เอาอาหารไปถวายหลวงตาที่วัด พ่อ แม่ และดาว แต่งตัวสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีของคนไปวัด เมื่อถวายอาหารแด่หลวงตาแล้ว พ่อและแม่ก็พาดาวกลับบ้าน

ตอนเย็นพ่อและแม่ชวนดาวไปงานแต่งงานญาติสนิทที่หอประชุมของอำเภอ ดาวเตรียมเสื้อผ้าชุดใหม่ใส่ไปงาน ที่งานแต่งงานนี้ดาวพบผู้ใหญ่หลายคนแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่สวยงามกว่าทุกวัน แยกในงานทุกคนล้วนแต่ทักทายกันด้วย ไบ๋หน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ดาวต้องไหว้ผู้ใหญ่ทุกคนที่พ่อแม่แนะนำให้อู้จัก

เรื่องที่ 5

กมล ดารา และดวงดาว ไปร่วมงานวันคล้ายวันเกิดของเกตุดี ซึ่งจัดเลี้ยงที่ห้องอาหารแห่งหนึ่ง แยกในงานต่างก็ แต่งตัวกันสวยงาม และสุภาพเรียบร้อย กมล ดารา และดวงดาวต่างก็ทักทายเพื่อนๆ รุ่นเดียวกัน หลังจากนั้นทั้งสามคนก็ เปลี่ยนเสื้อผ้าเพื่อเตรียมตัวไปงานสวดพระอภิธรรมศพคุณพ่อของสมโภชซึ่งเป็นเพื่อนสนิทที่วัด เมื่อถึงวัดก็ไปทักทาย สมโภชแล้วไปทำความเคารพแม่ของสมโภช ไปกราบพระพุทธรูป และกราบศพ ต่อจากนั้นก็ไปนั่งฟังพระสวดอภิธรรม

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

(ชิ้นงานที่ 2)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	บทบาทการแสดงมารยาทชาวพุทธ				
2	ความสัมพันธ์ของผู้แสดง				
3	การบรรยายเนื้อเรื่องมารยาทชาวพุทธ				
4	ความคิดสร้างสรรค์				
5	การตรงต่อเวลาในการแสดง				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

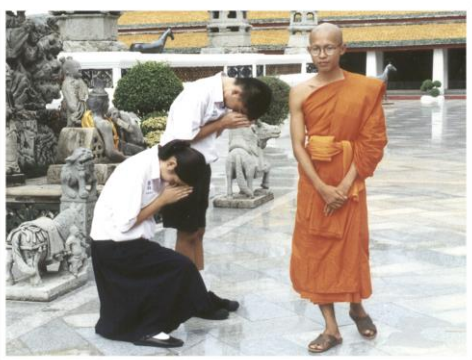
บัตรภาพ

ภาพการต้อนรับแขก

ภาพการยืนต่อหน้าพระภิกษุ

ภาพการเดินสวนทางกับพระภิกษุ

ภาพการรับสิ่งของจากพระภิกษุ

ภาพการแต่งกายไปวัด

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

วันสำคัญ

ทางพระพุทธศาสนา

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมคำสอนที่เป็นประโยชน์ต่อศาสนิกชนทุกคนในการนำไปปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.2/4 อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายหลักธรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้
- 2) ปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ
- 2) ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการปรับโครงสร้าง

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบ โมเดลชีปป์า (CIPPA Model)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

- ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พร้อมอธิบายผลของการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีความประทับใจในการร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในเรื่องใดบ้าง อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 8 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาคนละ 1 เรื่อง แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.1

สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยแบ่งหน้าที่กันอธิบายหัวข้อเกี่ยวกับวันสำคัญตามที่ได้ค้นคว้ามา คนละ 2 หัวข้อ ในประเด็นต่อไปนี้

- ชื่อวันสำคัญ ตรงกับวันใด
- ความสำคัญ
- หลักธรรมสำคัญ
- การปฏิบัติตน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.1

สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ในใบงานที่ 6.1
ในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยผลัดกันเล่าที่ละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง
และผลัดกันซักถามในเรื่องที่สงสัย

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สื่อการเรียนรู้ : กระดาษขนาด A4

คำถามกระตุ้นความคิด

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับ
หลักธรรมสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธ-
ศาสนา ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ โดยออกแบบผังความคิด
ตามความเหมาะสม
 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ถ้านักเรียนไปร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานเกี่ยวกับหลักธรรมสำคัญและ
การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหน้าชั้นเรียน
ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์
ของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรม
สำคัญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และเข้าร่วมกิจกรรม
ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในโอกาสอันสมควร
 2. นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลจากการวางแผนการปฏิบัติตน
ในข้อ 2 ไปปฏิบัติจริง
 3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนได้ข้อคิดจากหลักธรรมเนื่องในวัน
สำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในโอกาสอันสมควร แล้วรายงานผลการปฏิบัติต่อครู โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 - 2) การเขียนรายงานการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 - 3) การเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีกรรมหรือกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 - 4) การอธิบายหลักธรรมสำคัญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 6.1	ใบงานที่ 6.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และ มุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจรายงานการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) การศาสนา, กรม. 2533. ศาสนพิธี. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.
 - (2) ญาณวโรดม, พระ (สนธิ์ กิจจกาโร). 2548. คู่มือปฏิบัติงานศาสนพิธีสังเขป. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - (3) เทพ วิสุทธิญาณ, พระ (อุบล นนทโก ป.ธ.9). 2552. ศาสนพิธีสังเขป. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 3) กระดาษขนาด A4
- 4) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/16>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/17>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/18>
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/19>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงานการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(ชิ้นงานที่ 1)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา				
2	การเขียนรายงานการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา				
3	การเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีกรรมหรือกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา				
4	การอธิบายหลักธรรมสำคัญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีมาก
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

ใบงานที่

6.1

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาตามหัวข้อที่กำหนด

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมสำคัญ	การปฏิบัติตน
1. วันมาฆบูชา				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
2. วันวิสาขบูชา				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมสำคัญ	การปฏิบัติตน
3. วันอัฐมีบูชา				
4. วันอาสาฬหบูชา				
5. วันธรรมสวนะ				
6. วันเข้าพรรษา				

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมสำคัญ	การปฏิบัติตน
7. วันออกพรรษา				
8. วันเทโวโรหณะ				

ใบงานที่

6.1

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาตามหัวข้อที่กำหนด

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมสำคัญ	การปฏิบัติตน
1. วันมาฆบูชา	วันเพ็ญ เดือน 3	เป็นวันจาตุรงคสันนิบาต 1. พระอรหันต์ 1,250 องค์ มาประชุมพร้อมกัน ณ เวฬุวันมหาวิหาร กรุงราชคฤห์ 2. พระอรหันต์ล้วนได้รับ เอหิภิกขุอุปสัมปทา 3. พระอรหันต์มาประชุม พร้อมเพรียงกันโดยไม่ได้ นัดหมาย 4. พระพุทธองค์ทรงแสดง โอวาทปาฏิโมกข์	โอวาทปาฏิโมกข์ คือ ไม่ทำความชั่ว ทั้งปวง การทำความดี การทำความจิตใจให้สะอาด บริสุทธิ์	1. ทำบุญตักบาตร ที่วัด 2. ฟังพระธรรม เทศนา 3. บำเพ็ญสาธารณ- ประโยชน์ 4. เวียนเทียนรอบ พระอุโบสถหรือ สถูปเจดีย์ 5. ฝึกจิตใจสงบ
2. วันวิสาขบูชา	วันเพ็ญ เดือน 6	1. เป็นวันคล้ายวันประสูติ ณ สวนลุมพินีวัน 2. วันตรัสรู้ ณ ใต้ต้นพระศรี มหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำ เนรัญชรา ตำบลอุรุเวลา- เสนานิคม 3. วันเสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ ดงไม้สาละ กรุงกุสินารา แคว้นมัลล	หลักอริยสัจ 4	1. ทำบุญตักบาตร ที่วัด 2. ฟังเทศน์ 3. สันทนาธรรม 4. เวียนเทียน 5. รักษาศีล 5 ศีล 8 หรืออุโบสถศีล

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักฐานสำคัญ	การปฏิบัติตน
3. วันอัฐมีบูชา	วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6	เป็นวันคล้ายวันถวายพระเพลิง พระพุทธสรีระ	อปมาทะ (ความไม่ประมาท)	1. ทำบุญ 2. รำลึกถึง พระพุทธเจ้า ผู้เพียบพร้อม ทุกอย่างยังเสด็จ ดับขันธปรินิพพาน 3. ฝึกจิตให้สงบ
4. วันอาสาฬหบูชา	วันเพ็ญ เดือน 8	1. วันแรกที่พระพุทธเจ้า ประกาศพระพุทธศาสนา 2. เป็นวันแรกที่พระพุทธเจ้า ทรงแสดงปฐมเทศนา 3. เป็นวันแรกที่มีพระสงฆ์ เกิดขึ้นในโลก 4. เป็นวันแรกที่มีพระรัตนตรัย ครบองค์ 3	ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร	1. ทำบุญตักบาตร ที่วัด 2. ฟังพระธรรม เทศนา 3. บำเพ็ญสาธารณ- ประโยชน์ต่างๆ 4. เวียนเทียน 5. ทำวัตรค่ำ 6. ฟังธรรม สนทนาธรรม
5. วันธรรมสวนะ	วันขึ้นและ วันแรม 8 ค่ำ วันขึ้นและ วันแรม 15 ค่ำ	เป็นวันสำหรับฟังธรรม เป็นวัน ถือศีล ปฏิบัติธรรมของอุบาสก อุบาสิกา พระสงฆ์แสดงธรรม	กาเลน ธรรมสวนะ การฟังธรรมตามกาล	อุบาสก อุบาสิกา ทำบุญถือศีล และ ปฏิบัติธรรม
6. วันเข้าพรรษา	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	เป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์อยู่ ประจำที่วัดใด (อาวาส) วัดหนึ่ง ตลอด 3 เดือน ในฤดูฝนเรียก กันว่า จำพรรษา พระสงฆ์ได้ ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย การบำเพ็ญภาวนา และเปิด โอกาสให้อุบาสก อุบาสิกา ได้ฟังธรรม สนทนาธรรม กับพระสงฆ์	อธิษฐานธรรม 4 ประการ - ปัญญา - สัจจะ - จาคะ - อุปลมะ	1. พิธีของสงฆ์ มีการ ทำพิธีอธิษฐาน เข้าพรรษาและ พระภิกษุขอขมา ต่อพระผู้ใหญ่ 2. อุบาสก อุบาสิกา ทำบุญตักบาตร แห่เทียนพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝน

ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมสำคัญ	การปฏิบัติตน
				ฟังพระธรรม เทศนา อธิษฐาน ในการทำความดี ตลอดพรรษา 3. ชายที่มีอายุครบ บวช จะเข้าบวช เรียนในพระพุทธ- ศาสนา และอยู่ จำพรรษา
7. วันออกพรรษา	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	1. เป็นวันที่พระภิกษุทุกรูป ต้องทำการปวารณา หลังจากออกพรรษาแล้ว 2. เป็นวันสิ้นสุดการจำพรรษา ของพระสงฆ์	อริยวงศ์ 4 ได้แก่ พอใจในจีวรที่มีอยู่ สันโดษด้วยบิณฑบาต สันโดษด้วยเสนาสนะ ยินดีในการทำบุญ และละอกุศล	1. ทำบุญตักบาตร 2. การฟังธรรม
8. วันเทโวโรหณะ	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	เป็นการรำลึกถึงพระพุทธเจ้า ที่เสด็จลงมาจากเทวโลก หลังจากเสด็จไปจำพรรษา โปรดพุทธมารดา ในสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์	ปวารณาการ ว่ากล่าว ตักเตือน ความเป็นผู้ ว่าง่าย	1. การตักบาตรเทโว 2. ฟังพระธรรม เทศนา 3. รักษาศีล 5 ศีล 8 4.บำเพ็ญสาธารณ- ประโยชน์ต่างๆ

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ศาสนพิธี

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนามีคุณค่าต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ ซึ่งชาวพุทธทุกคนพึงปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสมในพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

- ส 1.2** ม.2/3 วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
ม.2/5 อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์คุณค่าของพิธีกรรมต่างๆ ของพระพุทธศาสนาได้
- 2) ปฏิบัติตนในพิธีกรรมต่างๆ ของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม
 - การทำบุญตักบาตร
 - การถวายภัตตาหาร สิ่งของที่ควรถวาย และสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ
 - การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน
 - การถวายผ้าอาบน้ำฝน
 - การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน
 - การกรวดน้ำ
 - การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า
- 2) ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์ 2) ทักษะการจัดโครงสร้าง 3) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์ สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามแนว วัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 สร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความประทับใจที่เคยพบในการ
เข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอธิบายเหตุผลว่า เพราะเหตุใด จึงมีความประทับใจในกิจกรรมต่างๆ หรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
 - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนคิดว่า ถ้าตัดขาดอย่างสม่ำเสมอ จะเกิดผลอย่างไร
(1. เป็นการสืบต่อและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
2. ลดความตระหนี่
3. สร้างความดีให้แก่ตนเอง)

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

สื่อการเรียนรู้ :

- วีดิทัศน์
- บัตรภาพ

ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา แล้วร่วมกันอภิปรายสรุปถึงขั้นตอนในพิธีกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาว่ามีจุดเด่นที่สำคัญในประเด็นใดบ้าง

ขั้นที่ 4 พัฒนาคำความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	3. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ศาสนพิธี จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยแบ่งหน้าที่ศึกษา คนละ 1 หัวข้อ ดังนี้
 - 1) การทำบุญตักบาตร
 - 2) การถวายภัตตาหาร
 - 3) การถวายสังฆทาน
 - 4) การถวายผ้าอาบน้ำฝน
 - 5) การจัดและถวายเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน
 - 6) การกรวดน้ำ
 - 7) การทอดกฐิน
 - 8) การทอดผ้าป่า
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มศึกษาความรู้ในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 5 ลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่ตนได้ศึกษาหรือตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 หัวข้อ ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - การทอดกฐินกับการทอดผ้าป่า มีความแตกต่างกันอย่างไร
 - (1. ระยะเวลาทอดกฐิน เริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 จนถึงวันเพ็ญ เดือน 12 ส่วนการทอดผ้าป่า ไม่มีการจำกัดเวลา
 2. วัดหนึ่งจะรับผ้ากฐินได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ส่วนผ้าป่าไม่จำกัดการทอด)

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง

แหล่งการเรียนรู้ : ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกสถิติการทำพิธีกรรมทางศาสนา กลุ่มละ 1 พิธีกรรม โดยวางแผนการสถิติและแบ่งหน้าที่กันตามบทบาทต่าง ๆ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การลำดับขั้นตอนของพิธีกรรม
 - 2) การบรรยายประกอบพิธีกรรม
 - 3) ความสัมพันธ์ของพิธีกรรมในแต่ละขั้นตอน
 - 4) การจัดวัสดุ อุปกรณ์ในการสถิติพิธีกรรม
 - 5) การตรงต่อเวลา

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนแต่ละกลุ่มซักซ้อมการดำเนินพิธีกรรมในศาสนพิธีให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ข้อบกพร่องและพัฒนาให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาสถิติการดำเนินพิธีกรรมในศาสนพิธีเรียงตามลำดับกลุ่ม โดยใช้เวลากลุ่มละ 8-10 นาที
ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนผลัดกันแสดงความคิดเห็นหรือข้อคิดที่ได้จากการชมการสถิติพิธีกรรม และแนวทางการปฏิบัติหรือการเข้าร่วมพิธีกรรม

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และ มุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการสาธิตการทำพิธีกรรมในศาสนพิธี	แบบประเมินการสาธิตการทำพิธีกรรมในศาสนพิธี	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - การศาสนา, กรม. 2533. **ศาสนพิธี**. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.
 - ญาณวโรดม, พระ (สนธิ์ กิจจกาโร). 2548. **คู่มือปฏิบัติงานศาสนพิธีสังเขป**. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - เทพ วิสุทธิญาณ, พระ (อุบล นันทโก ป.ธ.9). 2552. **ศาสนพิธีสังเขป**. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วีดิทัศน์เกี่ยวกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
- บัตรภาพ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/20>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการสาธิตการทำพิธีกรรมในศาสนาพิธี

(ชิ้นงานที่ 2)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การลำดับขั้นตอนของพิธีกรรม				
2	การบรรยายประกอบการสาธิตพิธีกรรม				
3	ความสัมพันธ์ของพิธีกรรมในแต่ละขั้นตอน				
4	การจัดวัสดุ อุปกรณ์ในการสาธิตพิธีกรรม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพการทำบุญตักบาตร

ภาพการถวายภัตตาหาร

ภาพการถวายสังฆทาน

ภาพการถวายผ้าอาบน้ำฝน

ภาพการทอดผ้าป่า

ภาพการกรวดน้ำ

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ชื่อหนังสือ.....ชื่อผู้แต่ง.....นามปากกา.....
สำนักพิมพ์.....สถานที่พิมพ์.....ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า.....ราคา.....บาท อ่านวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

- #### 4. ข้อเสนอแนะของครู

ลงชื่อ.....นักเรียน ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน	ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม **การทำงานกลุ่ม**

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การบริหารจัดการ

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติจะส่งผลต่อการพัฒนาจิต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญอันนำไปสู่การคิดเป็นและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/10 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและแผ่เมตตาได้ถูกต้อง
- 2) วิเคราะห์ประโยชน์ของการทำสมาธิได้
- 3) ฝึกสมาธิด้วยวิธีอานาปานสติได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา
 - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
 - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ
 - นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการทำให้กระจ่าง
- 2) ทักษะการจัดระเบียบ
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูนำภาพบุคคลที่กำลังทำกิจกรรมต่างๆ มาให้นักเรียนดู เช่น
 - ภาพบุคคลที่กำลังทำงานในที่สูง เช่น การก่อสร้างตึกสูง
 - ภาพการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกลที่เสี่ยงอันตราย
 - ภาพนักเรียนกำลังนั่งฟังครูบรรยาย
 - ภาพคนกำลังนั่งฟังผู้บรรยายในห้องประชุม
 - ภาพแพทย์กำลังรักษาคนไข้ฯลฯ
 2. นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม ดังนี้
 - ภาพดังกล่าว เป็นภาพอะไร
 - กิจกรรมในภาพจะประสบความสำเร็จหรือได้รับผลดีนั้น จะต้องมีส่วนประกอบหรือปัจจัยสำคัญอะไรบ้าง
 3. ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลหรือการทำกิจกรรมต่างๆ นั้น จะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประโยชน์ของการทำสมาธิหรือการบริหารจิต
 4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ในขณะที่นักเรียนฟังครูอธิบายนั้น จะต้องทำจิตใจให้มีสมาธิหรือไม่ อธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. วีซีดีเกี่ยวกับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ
2. บัตรภาพ
3. ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีวิธีการในการทำสมาธิเพื่อฝึกจิตให้สงบอย่างไร จงอธิบาย
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ แล้วให้นักเรียนดูภาพ หรือวีซีดีเกี่ยวกับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ
2. นักเรียนทุกคนทำสมาธิตามแบบอย่างการฝึกสมาธิที่ได้ดูจากวีซีดี โดยเริ่มปฏิบัติ ดังนี้
 - 1) นั่งทำสมาธิ
 - 2) กำหนดลมหายใจ ซึ่งสามารถกำหนดได้หลายวิธี เช่น
 - นับลมหายใจเข้าออก
 - กำหนดเฉยๆ ไม่ต้องนับ
 - สังเกตอาการพองและยุบของท้องขณะหายใจเข้าหายใจออก
 - ภาวนาในใจว่า “พุท-โธ” ขณะหายใจเข้าออก
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

สื่อการเรียนรู้ : ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

1. นักเรียนแต่ละคนทำสมาธิตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยไม่ต้องดูแบบ
2. นักเรียนเล่าถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำสมาธิ โดยครูเป็นผู้ช่วยแนะนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนทำสมาธิในเวลาว่างหรือก่อนนอนเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการทำสมาธิ และเกิดผลดีต่อตัวนักเรียน แล้วบันทึกการปฏิบัติลงในแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ แล้วรายงานผลการปฏิบัติต่อครูในชั่วโมงเรียนต่อไป
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนทำสมาธิทุกวัน คาดว่าจะเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	(ประเมินตามสภาพจริง)
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และอยู่อย่างพอเพียง	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) วีซีดีเกี่ยวกับการฝึกสมาธิอานาปานสติ
- 2) บัตรภาพ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

บัตรภาพ

ภาพบุคคลที่กำลังทำงานในที่สูง

ภาพการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกลที่เสี่ยงอันตราย

ภาพนักเรียนกำลังนั่งฟังครูบรรยาย

ภาพคนกำลังนั่งฟังผู้บรรยายในห้องประชุม

ภาพนายแพทย์กำลังรักษาคอนไซ้

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.listdd.com/node/20438>

1 2 ภาพที่ 2 <http://www.bioasiacenter.com/Clean.html>

3 4 ภาพที่ 3 <http://tchatikanon.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>

5 ภาพที่ 4 http://www.ptscl.com/modules.php?name=activeshow_mod&file=article&asid=57

ภาพที่ 5 <http://www.bannmuang.com/wp-content/uploads/2012/02/inroom-03.jpg>

ภาพการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

การบริหารจิต ในชีวิตประจำวัน

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสวดมนต์และแผ่เมตตา เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทำสมาธิ ซึ่งการฝึกจิตให้มีสมาธิ และหมั่นพัฒนาบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ ย่อมทำให้จิตมีความพร้อมต่อการทำกิจวัตรต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญอันนำไปสู่การคิดเป็นและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/10 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและแผ่เมตตาได้ถูกต้อง
- 2) ฝึกสมาธิด้วยวิธีอานาปานสติได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา
 - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
 - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้ออานาปานสติ
 - นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการทำให้กระจ่าง
- 2) ทักษะการจัดระเบียบ
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างข่าว

1. ครูนำข่าวบุคคลที่ทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอ แล้วเกิดผลดีต่อการดำเนินชีวิต มาเล่าให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์วิธีการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอมีประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไร
(1. ทำให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนได้รวดเร็วขึ้น
2. ส่งเสริมความจำและสมรรถภาพทางสมอง
หรือพิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

แหล่งการเรียนรู้ : ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสนา

ครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกสมาธิอย่างถูกวิธีมาสาธิตการปฏิบัติในการทำสมาธิ ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงวิธีการปฏิบัติอย่างถูกวิธี แล้วให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

แหล่งการเรียนรู้ : ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสนา

นักเรียนทุกคนทำสมาธิในกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยไม่ต้องดูแบบบุคคลที่มาสาธิตการฝึกปฏิบัติสมาธิ

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าของการทำสมาธิ และแนวทางการปฏิบัติตนในการทำสมาธิอย่างถูกต้อง
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด จึงต้องมีการแผ่เมตตาหลังจากการทำสมาธิ
(เพราะเป็นการส่งความปรารถนาดีไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนบริหารจัดการเป็นประจำวัน โดยเลือกเวลาปฏิบัติตามความเหมาะสม แล้วบันทึกผลการปฏิบัติลงในแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ จากนั้นนำส่งครูตรวจตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การฝึกสมาธิในชีวิตประจำวัน
 - 2) การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติตนในการทำสมาธิ

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และอยู่อย่างพอเพียง	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ	แบบประเมินบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- ตัวอย่างข่าว

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ

ระหว่างวันที่ เดือน พ.ศ. ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.
ชื่อ ชั้น เลขที่

วัน เดือน ปี	รายการปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ	ลายมือชื่อ ผู้สังเกตพฤติกรรม
1 ก.พ. 56	ตัวอย่าง ทำสมาธิก่อนนอน 15 นาที	มีความกังวลบ้าง แต่จิตใจสงบขึ้น	
2 ก.พ. 56	ทำสมาธิตอนตื่นนอนเช้า	จิตใจสบาย	

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบันทึกผลการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ

(ชิ้นงานที่ 1)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การฝึกสมาธิในชีวิตประจำวัน				
2	การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนในการทำสมาธิ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8	ดีมาก
6 - 7	ดี
4 - 5	พอใช้
ต่ำกว่า 4	ปรับปรุง

ตัวอย่างข่าว

ก๊ิก มยุริญ ผ่องผุดพันธุ์ ธรรมะแก่ “โลก” ได้ทุก “โรค”

เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว ก๊ิกไม่เคยรู้สึกว่าธรรมะจะมีส่วนช่วยอะไรกับชีวิตวัยรุ่น เราเรียนหนังสือได้ดี ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำงานหาเงินได้แล้ว ไม่เห็นมีความจำเป็นจะต้องมาเรียนธรรมะเลย เอาไว้ปลดเกษียณ แก่ มีทุกข์ก่อน แล้วค่อยไปรู้จักธรรมะก็ได้ แต่ด้วยความบังเอิญพอเข้าวงการมา คุณพ่อคุณแม่กลัวว่าลูกจะหลงทาง ตอนนั้นอายุ 19 ในขณะที่ยังบังคับลูกได้ ท่านให้ก๊ิกไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในหลักสูตรของคุณแม่ ดร. สิริ กรินชัย 7 คืน 8 วัน

7 วันที่อยู่นั้นต้องบอกว่าทรมานมาก ใครให้ทำอะไรไม่ทำ เราไม่มีศรัทธา เราต่อต้าน พุดหุ้ยแล้วทะเลหุ้ยวาก๊ิกหลบเข้าไปนั่งอยู่ในห้องน้ำ วันๆ ไม่ทำอะไรเลย จนวันสุดท้ายรู้สึกว่ามันดีอะไรสักอย่าง อยากลองของว่าที่วิทยากรหรือองค์บรรยายบอกว่าดี ดียังไง บัลลังก์สุดท้ายก่อนกลับบ้านเลยตั้งใจเดินจงกรม ตั้งใจนั่งสมาธิอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วก็เกิดความสุข ความสงบ ขึ้นในใจ ออกกรรมฐานครั้งแรกในชีวิตรู้สึกว้าวๆ ไป ธรรมะ ก็ดีเหมือนกัน แต่ยังไม่รู้ว่าจะใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยอย่างไร

จนเหตุพลิกผันที่ได้เข้ากรรมฐานครั้งที่สองคือกลางานเอาไว้ จะไปเที่ยวเมืองนอก แต่หมอดูหัก เลยเปลี่ยนแผน คุณแม่บอกให้ไปเข้ากรรมฐาน เราก็รีบปากท่านไปอย่างนั้น เพราะวันที่เรามาไม่มีทางตรงกันได้ออไปเปิดตารางตรงพอดี 7 วัน เรียกว่าธรรมะจัดสรร เราเลยต้องไป ก็รู้ว่าตอนไปครั้งแรกเราไม่ตั้งใจ เลยแทบไม่ได้อะไรกลับบ้าน ครั้งที่สองก็เลยตั้งใจอย่างมาก เดินจงกรม นั่งสมาธิอย่างตั้งใจ ไม่ลุกไปไหน แล้วเราก็ได้ของดีกลับบ้าน นอกจากกรรมฐานครั้งที่สองตั้งใจว่าเราจะรักษาศีล 5 ให้บริสุทธิ์ที่สุด ก่อนกลับมีโอกาสดูไปเปิดใจหน้าห้อง ไปพูดต่อหน้าลูกโยคีผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบและท่านวิทยากร ว่าเราจะเลิกกินเหล้าแล้ว ด้วยความศรัทธาตอนนั้น สังเกตที่เราไปประกาศหน้าห้องกลายเป็นเหมือนข้อผูกมัดที่ต้องมาทำดี หลายรอบที่เกือบเพลอไพล เคยกินเหล้าเวลาเราไปเที่ยวกลางคืน ปิดกล้อง เลี้ยงกองถ่าย เราก็ต้องมีดริ้งค์แดร้งค์ดริ้งค์กันบ้าง พอปฏิบัติมากขึ้นเราเห็นโทษในการดื่มสุรา ตอนนั้นก็กลายเป็นเราเลิกได้เองโดยปริยาย สติเราเข้มแข็งพอที่จะห้ามตัวเองไม่ให้ทำ พระอาจารย์ที่สอนกรรมฐานท่านบอกว่า ถ้าเรามีสติรู้เท่าทันและเข้มแข็งพอ เราจะไม่มีดื่มเหล้าเพราะเรารู้ว่ามันเป็นสิ่งไม่ดี ก๊ิกได้เห็นความจริงๆ แล้วสิ่งที่พระพุทธเจ้าได้บอกไว้ การถือศีล 5 มันทำให้เราดเว้นจากทำความชั่วทั้งปวง เป็นความจริงตามธรรมชาติจริงๆ

ก็รู้สึกว่าการปฏิบัติธรรมวิปัสสนากรรมฐานทำให้จิตละเอียดมากขึ้น ความละเอียดในการรักษาศีลจึงมีมากขึ้น อย่างข้อลักทรัพย์ การที่เราจะไปซื้อเทปผีซีดีเถื่อนก๊ิกไม่ทำ เพราะรู้ว่าเราจะเมิดลิขสิทธิ์เขาโดยไม่ได้อออนุญาต บางทีของคุณพ่อคุณแม่ญาติพี่น้องวางอยู่ที่บ้าน เราจะหยิบมาใช้โดยที่ไม่บอก ก๊ิกก็ไม่กล้าทำนะคะ หรืออย่างศีลข้อกาเมห มีก๊ิกมีอะไรใช้มียะคะ คนนั้นคนนั้นมาจีบ เราก็เฮฮาปาร์ตี้ พอถือศีลละเอียดมากขึ้น รู้สึกว่ามีก๊ิกมันไม่ดี เพราะทำให้จิตของเราว่าวุ่น เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติธรรมของเรา คำพูดก็ไม่ใช้เรื่องการพูดโกหกอย่างเดียว ทุกวันนี้ก๊ิกถืออาชีวะฐานะมะกะศีล คือศีลที่ว่าด้วยการเลี้ยงอาชีพชอบ สัมมาอาชีพ นอกจากการไม่พูดเท็จ ก็จะไม่พูดยุยงส่อเสียดให้คนเขาตีกัน ไม่พูดเพ้อเจ้อ และไม่พูดคำหยาบด้วย

ก็ก็เชื่อว่าคนที่ปฏิบัติธรรมหรือมีศีลจะไม่ลำบาก เวลาที่มีความทุกข์ในใจก็ก็จะระลึกเสมอว่าลูกของพระพุทธเจ้าจะไม่ลำบาก เพราะว่าเราไม่ได้ฝึกฝนกฎตามธรรมชาติ เรามีศีลไว้ประจำใจ เราไม่เคยเบียดเบียนใคร เพราะฉะนั้นก็เชื่อว่าเวลามีทุกข์เราจะไม่ทุกข์มาก จะเป็นทุกข์ที่มีทางออกมีทางแก้ไขอย่างมีสติ เวลาที่มีทุกข์ มีความจำเป็นต้องใช้เงินที่ไรดูเหมือนรอดมาได้ทุกครั้งเหมือนปาฏิหาริย์ ก็แปลดี ใจเราจะโน้มไปเองว่าทุกข์ทำไม เหตุการณ์ที่เราจะทุกข์ยังมาไม่ถึง รอมันมาถึงก่อน แล้วเราค่อยคิดว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร ทำให้ชีวิตอยู่กับปัจจุบันมากขึ้น คนส่วนใหญ่ในวันยังทุกข์เพราะไม่อยู่กับปัจจุบัน ทุกข์เพราะมัวคิดถึงอดีตที่ผ่านมาไปแล้วแก้ไขไม่ได้ ทุกข์เพราะคิดถึงอนาคตที่ยังมาไม่ถึง สุดท้ายเราก็ไม่มีความสุข เครียด ไม่สวย แก่ หน้าเหี่ยว ไม่มีอะไรคุ้มสักอย่าง

ก็เคยได้ยินนะคะ ว่าสวดมนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน เชื่อว่าการอ่านหนังสือธรรมะต่างๆ เป็นแค่ยาทารักษาแค่ภายนอก แต่ยาที่จะรักษาภายใน แกัดันเหตุแห่งทุกข์ต่างๆ จะต้องเป็นเรื่องของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เพราะแก้ทุกข์ทางใจได้ เป็นธรรมโอสถ

ที่มา : เรือนธรรม. “ก็ มยุริญ ผ่องผุดพันธุ์ ธรรมะแก้ “โลก” ได้ทุก “โรค”.” [ม.ป.ป.]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

http://www.ruendham.com/book_detail.php?id=56&content=656&name_content... สืบค้น 13 มีนาคม 2556.

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเจริญปัญญา

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การนำวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการด้วยการคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/9 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิถีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายวิธีการคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ได้
- 2) วิเคราะห์ผลของการคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิถีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการเชื่อมโยง
- 3) ทักษะการคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม
- 4) ทักษะการคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์
- 5) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างข่าว

1. ครูนำข่าว หรือเหตุการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงว่ามีการกระทำสิ่งที่ดีมาให้นักเรียนดู เช่น
 - การปลูกป่า
 - การออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน
 - หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
 - ชุมชนพัฒนาตัวอย่าง
 - ฯลฯ
2. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ดังนี้
 - บุคคลหรือกลุ่มบุคคลตัวอย่าง คือใคร
 - การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องใด
 - การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น มีเป้าหมายสำคัญในเรื่องใด
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตัวอย่างในข้อ 1 นั้นแสดงว่า พวกเขารู้จักใช้วิธีคิดตามแนวพุทธธรรม ซึ่งเป็นการคิดที่ถูกต้องวิธี

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	5. สลาก
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	6. ห้องสมุด
3. ใบความรู้	7. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
4. ใบงานที่ 7.1-7.5	

คำถามกระตุ้นความคิด

1. การที่ทางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องคนทำความดีทุกเช้าในบริเวณหน้าเสาธงชาตินั้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้วิธีคิดแบบใด และผลที่คาดว่าจะได้รับ คืออะไร
(วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้าคุณธรรม ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนคิดในสิ่งที่ดีงาม และได้แบบอย่างที่ดีไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ)
2. นักเรียนสามารถนำวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

1. นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ จากหนังสือเรียน ใบความรู้ เรื่อง คิดเป็นตามแนวพุทธธรรม (วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ในหัวข้อเรื่องที่ได้อ่านมา
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

2. ประเมินคุณค่าและประโยชน์

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเพื่อทำใบงานที่เน้นการใช้วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้า และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ กลุ่มละ 1 ใบงาน ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ทำใบงานที่ 7.1 เรื่อง รางวัลชีวิต
 - กลุ่มที่ 2 ทำใบงานที่ 7.2 เรื่อง ความเมตตา
 - กลุ่มที่ 3 ทำใบงานที่ 7.3 เรื่อง สู่ความสำเร็จ
 - กลุ่มที่ 4 ทำใบงานที่ 7.4 เรื่อง งานกับชีวิต
 - กลุ่มที่ 5 ทำใบงานที่ 7.5 เรื่อง กิจกรรมเด็กเก่ง

ก่อนวันเปิดเทอม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็นตามหัวข้อในใบงานที่กลุ่มของตนรับผิดชอบ
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของการนำวิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ ครูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

ชั่วโมงที่ 2

3. เลือกและตัดสินใจ

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มวางแผนร่วมกันในการนำวิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ไปใช้ในการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
2. สมาชิกแต่ละคนเลือกและตัดสินใจนำวิธีคิดไปปฏิบัติจริง
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

4. ปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละคนนำแนวทางการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตไปปฏิบัติจริง แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกการปฏิบัติตนโดยใช้วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประสบการณ์ที่ได้รับจากการนำวิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนนำวิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ไปใช้ในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน พร้อมวิเคราะห์ผลของการใช้วิธีคิดดังกล่าว เสร็จแล้วนำเสนอสรุปตามเวลาที่ตกลงกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การนำวิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้
 - 2) การวิเคราะห์ผลของการใช้วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7.1	ใบงานที่ 7.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7.2	ใบงานที่ 7.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7.3	ใบงานที่ 7.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7.4	ใบงานที่ 7.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7.5	ใบงานที่ 7.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจบันทึกผลการปฏิบัติตนโดยใช้วิธีคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์	แบบประเมินบันทึกผลการปฏิบัติตนโดยใช้วิธีคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
 - (2) วศิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ จำกัด (เครือท่าทอง).
- 3) ใบความรู้ เรื่อง คิดเป็นตามแนวพุทธธรรม (วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์)
- 4) ตัวอย่างข่าว
- 5) ใบงานที่ 7.1 เรื่อง ราววัลชีวิต
- 6) ใบงานที่ 7.2 เรื่อง ความเมตตา
- 7) ใบงานที่ 7.3 เรื่อง สู่ความสำเร็จ
- 8) ใบงานที่ 7.4 เรื่อง งานกับชีวิต
- 9) ใบงานที่ 7.5 เรื่อง กิจกรรมเด็กเก่ง ก่อนวันเปิดเทอม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/21>

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบบันทึกการปฏิบัติตนโดยใช้วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์

วัน เดือน ปี	รายการปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ	วิธีคิด	ลายมือชื่อ ผู้สังเกตพฤติกรรม
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบันทึกผลการปฏิบัติตนโดยใช้วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม
และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์

(ชิ้นงานที่ 2)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การนำวิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้				
2	การวิเคราะห์ผลของการใช้วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8	ดีมาก
6 - 7	ดี
4 - 5	พอใช้
ต่ำกว่า 4	ปรับปรุง

คิดเป็นตามแนวพุทธธรรม (วิธีคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์)

1. วิธีคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรมหรือวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม (แบบกุศลภาวนา) เป็นวิธีคิดที่รู้จักนำเอาประสบการณ์ที่ผ่านมามาคิดปรุงแต่งไปในทางที่ดีงาม เป็นประโยชน์ เป็นกุศล เป็นวิธีคิดในแนวสัจจกัมหรือบรรเทาและขัดเกลาดัณหา เป็นข้อปฏิบัติระดับต้นๆ สำหรับส่งเสริมความเจริญงอกงามแห่งกุศลธรรม การคิดในทางที่เป็นกุศลจะช่วยให้บุคคลเกิดกำลังใจที่จะทำงานตามหน้าที่ ทำความดีที่เกิดประโยชน์อยู่เสมอ ส่งผลต่อการแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในการสร้างสรรค์

ตัวอย่างที่ 1

ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=545131>

จากภาพเป็นการแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียร พยายาม อุตทน สมควรเป็นแบบอย่างที่ดี การให้กำลังใจสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประกาศยกย่องให้ปรากฏการมอบสิ่งของเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานหรือการดำรงชีพ เป็นต้น ผู้ที่ได้พบเห็นเหตุการณ์หรือการแสดงออกดังกล่าว ย่อมเกิดความรู้สึกตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของการกระทำดี และคิดอยากจะทำตาม บุคคลที่คิดเช่นนั้นจัดเป็นผู้ที่มีความคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรม

ตัวอย่างที่ 2

ที่มา : http://takunigroup.com/new_2.php

คนชราในภาพได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้ที่มีความเมตตาเอื้อเฟื้อ และจากสมาคมต่างๆ อยู่เสมอ บางครั้งก็ได้รับสิ่งของประเภทอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค แต่สิ่งที่คนชราในบ้านพักคนชราต้องการก็คือ กำลังใจ ความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่ ดังนั้นผู้ที่มีวิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม เมื่อเห็นข่าว ภาพข่าวการช่วยเหลือดังกล่าว ก็คิดที่จะช่วยเหลือบ้าง แล้วมาพิจารณาว่าจะสามารถช่วยได้โดยวิธีใด

2. วิธีคิดตามหลักการและความมุ่งหมาย หรือ วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ คือ พิจารณาให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างธรรมกับอรรถ หรือหลักการกับความมุ่งหมาย เมื่อจะลงมือปฏิบัติธรรมหรือทำการตามหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลตรงตามความมุ่งหมาย ไม่เป็นการกระทำที่คลาดเคลื่อน เลื่อนลอยหรือมกมาย

ตัวอย่างที่ 3

ที่มา : <http://www.dailynews.co.th/thailand/174702>

หมู่บ้านชนบทในอดีตที่การคมนาคมไม่สะดวก ระหว่างหมู่บ้านมีคลองคั่น ทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันไม่สะดวก ดังนั้นชาวบ้านจึงต้องช่วยกันสร้างสะพานให้คนเดินข้าม จุดมุ่งหมายของการสร้างสะพาน คือ ต้องการให้คนเดิน ดังนั้น หลักการ คือ การสร้างสะพานไม้ก็เพียงพอแล้ว แต่ต่อมาเมื่อหมู่บ้านเจริญขึ้น มีการปลูกสร้างเป็นหมู่บ้านใหญ่ มีการติดต่อกันอยู่เสมอ และมีรถยนต์แล่นผ่านไปมาของแต่ไม่สามารถเดินทางระหว่างหมู่บ้านได้ ดังนั้นชาวบ้านจึงต้องการให้ทางราชการช่วยสร้างสะพานคอนกรีตเพื่อให้รถยนต์แล่นผ่าน กล่าวคือจุดมุ่งหมายเปลี่ยนไป คือ ต้องการสร้างสะพานเพื่อให้รถยนต์แล่น หลักการก็ต้องสร้างสะพานคอนกรีตเพื่อจะได้ให้รถยนต์แล่นผ่านไป

กล่าวได้ว่าหลักการกับความมุ่งหมายจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

การเป็นนักเรียน หลักการของนักเรียนคือตั้งใจศึกษาเล่าเรียน จุดมุ่งหมายก็คือได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร หรือได้รับความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาเล่าเรียน

ผู้ที่มีวิธีคิดแบบหลักการและความมุ่งหมาย ย่อมปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ที่มา : สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. 2552. พัฒนาศักยภาพการคิด พิชิตการสอนสู่การจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้
อิงมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียงเชียง.

ตัวอย่างข่าว

นศ.เกษตรฯ มข.ออกค่ายอาสา เผยแพร่วิชาการเกษตร ช่วยชาวบ้านพัฒนาชุมชน

ระหว่างวันที่ 9-15 ตุลาคม 2555 ณ โรงเรียนบ้านหนองกุงคำไฮ ตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ชุมชนอาสาเกษตร สโมสรนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับชาวบ้านหนองกุงคำไฮ และโรงเรียนบ้านหนองกุงคำไฮ ได้จัดโครงการค่ายอาสาเกษตรและเผยแพร่วิชาการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2555 เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการเกษตรให้ประชากรในชนบทที่ประกอบอาชีพการเกษตรและให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาเพื่อเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดย นายอนุพงษ์ คำภูแก้ว นายอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพิน ผาสุข รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ ได้ให้เกียรติร่วมเป็นประธาน ทั้งในพิธีทั้งเปิดและปิดค่าย นอกจากนี้ยังมี นายวีระชัย บุญคำมูล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 (สพป.นบ. เขต 1) พ.ต.อ.สงบ อัดโตดตร ผู้กำกับการ สภ.โนนสัง นายโอวาท ศรีจันทร์เวียง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกุงคำไฮ ให้เกียรติร่วมในพิธี โดยมีคณาจารย์ บุคลากร เกษตรกร นักเรียนและนักศึกษา จำนวนกว่า 350 คน เข้าร่วมโครงการค่ายอาสาฯ ในครั้งนี้

กิจกรรมโครงการค่ายอาสาเกษตรและเผยแพร่วิชาการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2555 ในส่วนของการเผยแพร่วิชาการเกษตรแก่เกษตรกร เป็นการบรรยายและสาธิตทั้งการปลูกพืช การเพาะเห็ด การเลี้ยงสัตว์ การจัดการดิน และอาหารพืช จากอาจารย์และนักวิชาการ ภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรเกษตร และภาควิชาสัตวศาสตร์ โดย นายสุวัฒน์ บุญจันทร์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ บรรยายและสาธิตเรื่อง วิชาการด้านการผลิตเห็ด นายสมยศ มีทา นักวิชาการเกษตร บรรยายและสาธิตเรื่อง วิชาการด้านการผลิตพืช ดร.มงคล ต๊ะอุ้น นักวิทยาศาสตร์ เชี่ยวชาญ บรรยายและสาธิตเรื่อง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและการจัดการทรัพยากรที่ดิน รศ.ดร.สุเดช พลเสน อาจารย์ภาควิชาสัตวศาสตร์ บรรยายพิเศษเรื่อง การผลิตพืชอาหารสัตว์ และนายมานิตย์ สนิธิไชย นักวิชาการเกษตร บรรยายพิเศษเรื่อง วิชาการสุขภาพและการขยายพันธุ์โคเนื้อ

ทางด้านกิจกรรมโครงการค่ายอาสาเกษตรนั้น นักศึกษาได้ทำกิจกรรม การพัฒนาหมู่บ้าน สร้างโรงเรียนเพาะเห็ด ส่งเสริมการเลี้ยงปลาน้ำจืด สร้างโรงเรียนเลี้ยงไก่ไข่ พัฒนาแปลงปลูกผักสวนครัวให้แก่โรงเรียนบ้านหนองกุงคำไฮ เพื่อใช้ในการผลิตอาหารกลางวันแก่นักเรียน นอกจากนี้ยังร่วมกับชาวบ้านพัฒนาภายในชุมชน โดยทาสีและปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัด และร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างนักศึกษา กับชาวบ้าน ร่วมกิจกรรม “พ่อรัก-แม่รัก” เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาและชาวบ้านในชุมชน กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ ผูกข้อต่อแขน จากผู้นำชุมชนและพ่อรักแม่รัก โดยกิจกรรมดังกล่าว นำโดยนายโอวาท ศรีจันทร์เวียง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกุงคำไฮ พร้อมด้วยคณะครู นักเรียน นักศึกษา และนอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ชาวบ้านหนองกุงคำไฮ ยังได้ร่วมมือ ร่วมใจ สร้างอนุสรณ์แก่ค่ายอาสาเกษตรฯ ปันแก่นขอนแก่น โดยมีความหมายถึง ผู้ที่มาเยี่ยมเยือน จากเมืองขอนแก่น มอบให้ทางคณะเกษตรศาสตร์ เพื่อเป็นที่ระลึกในการออกค่ายอาสาพัฒนาและเผยแพร่วิชาการเกษตร ปีการศึกษา 2555 นี้

ที่มา : สมโชค เฟื่องลี และกิตติศักดิ์ สิงหา. “นศ.เกษตรฯ มข.ออกค่ายอาสา เผยแพร่วิชาการเกษตร ช่วยชาวบ้านพัฒนาชุมชน.” [ม.ป.ป.]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.kku.ac.th>>หน้าหลัก>ข่าว>นักศึกษา สืบค้น 13 มีนาคม 2556.

“ดอนหมู” หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเอง

การทำการเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการใช้ปุ๋ย ยา และสารเคมี ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค ทั้งในด้านของสุขภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญเกษตรกรยังต้องซื้อหาปัจจัยการผลิตเหล่านี้ในราคาแพง ทำให้เกิดปัญหาภาระหนี้สินสะสม เป็นวัฏจักรที่น่าพาให้เกษตรกรซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของชาติเดินทางไปสู่ความล้มเหลว ชาวบ้านดอนหมู ต.ขามเฒ่า อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี ได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงร่วมกันหาทางออก โดยปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำรงชีวิต หันมายึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนรูปแบบการทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ของชุมชน หันไปทำเกษตรกรรมพึ่งพาธรรมชาติ ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี

“โครงการหมู่บ้านสร้างเสริมสุขภาพ ตามแนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง” จึงถือกำเนิดขึ้นมาจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน โดยน้อมนำแนวคิดในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับ และประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นหมู่บ้านพึ่งพาตนเอง ลด ละ เลิกอบายมุข สร้างเสริมสุขภาพให้เกิดขึ้น ในชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

นายธีรชาติ ปลาทอง หัวหน้าโครงการฯ และประธานกลุ่มโรงเรียนชาวนาบ้านดอนหมู กล่าวว่าโครงการนี้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในหมู่บ้าน ชาวบ้านหลายคนเลิกใช้ปุ๋ยเคมี หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการทำนา และปลูกพืชผักต่างๆ มีการตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงขึ้นในชุมชน ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 โดยกิจกรรมหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการขยายผลแนวคิดการพึ่งพาตนเองของชาวบ้าน ก็คือ “ธนาคารปุ๋ยหมักชีวภาพด้านปุ๋ยเคมี” และการร่วมกันดูแลรักษา “ป่าดอนใหญ่” ซึ่งเป็นป่าชุมชนที่มีเนื้อที่กว่า 600 ไร่ “ป่าผืนนี้เป็นป่าที่ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ และมีความอุดมสมบูรณ์มาก มีพื้นที่รวมกันมากกว่า 600 ไร่ ทำให้เรามีอาหารหลากหลายสามารถหาได้ตามฤดูกาล บางคนแทบจะไม่ต้องซื้ออาหารจากตลาด เลยป่าชุมชนจึงเป็นซูเปอร์มาร์เก็ตที่ทำให้คนในชุมชนมีอาหารที่หลากหลาย และเป็นอาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี ส่วนธนาคารปุ๋ยหมักชีวภาพด้านปุ๋ยเคมี ชาวบ้านทุกคนจะร่วมกันทำปุ๋ยหมักเมื่อหลังจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวเพื่อเก็บไว้ใช้ในฤดูกาลต่อไป ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลงได้ ซึ่งธนาคารปุ๋ยหมักชีวภาพเป็นการบ่งบอกให้คนในชุมชนรู้และตระหนักถึงการต่อต้านการใช้ปุ๋ยเคมี โดยเรามีเป้าหมายว่าในวันข้างหน้าเราจะไม่ให้มีปุ๋ยเคมีแม้แต่เม็ดเดียวในชุมชนของเรา” นายธีรชาติ กล่าว

นายจันทร์แดง โครรัตน์ ที่ปรึกษาโครงการฯ และประธานป่าชุมชนป่าดอนใหญ่ เล่าว่า ป่าแห่งนี้เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านที่ร่วมกันอนุรักษ์จากผืนป่าที่เหลือเพียง 100 ไร่ ในปี 2528 จนกลับกลายมาเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ถึง 620 ไร่ในปัจจุบัน ป่าผืนนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นตลาดสดของชาวบ้าน ในแต่ละฤดูกาลจะมีอาหารมากมายในป่าทั้งแมลง หนอนไม้ เห็ดนานาชนิด รวมไปถึงเห็ดที่มีราคาแพงอย่าง “เห็ดโคน” ก็มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งสร้างรายได้กับชาวบ้านในช่วงฤดูที่เห็ดออกได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้มีลำห้วยไหลผ่านซึ่งจะมีทุ่งหอยปูปลาให้จับได้ตลอดทั้งปีรวมถึงเป็นแหล่งยาสมุนไพรพื้นบ้านที่หลายหน่วยงานเข้ามาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และทำการวิจัย

“ป่าแห่งนี้เป็นตัวอย่งของการอยู่ร่วมกันกับป่าอย่างยั่งยืน มีกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากผืนป่าแห่งนี้ที่ทุกคนยอมรับ เพราะทุกคนรู้และตระหนักว่าป่าไม้ถือเป็นหัวใจของชุมชน ทุกวันนี้เด็กๆ ทุกคนในชุมชนรู้จักกฎระเบียบของการใช้ป่าชุมชน ทุกคนต้องช่วยกันดูแลป่าใครอยู่ใกล้ป่าต้องคอยดูแลเผาระวังเรื่องไฟไหม้หรือการลักลอบตัดไม้” ประธานป่าชุมชน ระบุ

ที่มา : “ดอนหมู” หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเอง” [ม.ป.ป.]. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaihealth.or.th/node/13075> สืบค้น 13 มีนาคม 2556.

ใบงานที่

7.1

รางวัลชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่

7.1

รางวัลชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

7.2

ความเมตตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่

7.2

ความเมตตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ดีอย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

7.3

สู่ความสำเร็จ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่

7.3

สู่ความสำเร็จ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดีในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

7.4

งานกับชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดี
ในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่

7.4

งานกับชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วตอบคำถาม

คำถาม

1. นักเรียนจะตั้งชื่อภาพนี้ว่าอะไร

.....

2. เมื่อนักเรียนดูภาพนี้แล้ว ทำให้ได้ข้อคิดที่ตืออย่างไรบ้าง สอดคล้องกับวิธีคิดแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. นักเรียนจะนำข้อคิดในข้อ 2 ไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร และคาดว่า จะได้รับผลดี
ในชีวิตอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

7.5

กิจกรรมเด็กเก่ง ก่อนวันเปิดเทอม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ก๊อต ด.ช.ศิวกร บัวผื่อน ชั้น ป.6 โรงเรียนกสิณร (เซนต์ปีเตอร์) จ.นนทบุรี เล่าว่าส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารกับเพื่อนผ่านโปรแกรมเอ็มเอสเอ็น เล่นเกม คุณพ่อจะอนุญาตให้เปิดคอมพิวเตอร์วันละ 1 ชั่วโมง มาเข้าค่าย 5 วัน ได้รับความรู้มาก อาจารย์และพี่ๆ วิทยากรสอนสนุก เช่น เรื่องของสายแลนคอมพิวเตอร์สำคัญในชีวิตประจำวัน ถ้ามีความรู้ในเรื่องนี้จะทำให้รู้จักการใช้อย่างถูกวิธี

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันพุธที่ 26 พฤษภาคม 2553

ดับเบิลเอ ร่วมกับแม็กซิม คอนแทคเลนส์ และวันเส้นคัพ ตราเพชร จัดประกวดภาพถ่ายสุดยอดฮีโร่ ในกิจกรรม “You are the Real Hero” รวมพลังฮีโร่วัยมันส์พิทักษ์โลก เพื่อร่วมทำประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ณ ไร่ปลูกรัก จ.ราชบุรี ผู้ชนะเลิศการถ่ายภาพครั้งนี้ ได้แก่ น.ส.สุรางคณา คงเพชร คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชื่อภาพ “ความสุขของการปลูกป่าชายเลน” รองอันดับ 1 น.ส.จิตติมา ภูมิศรีสวัสดิ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชื่อภาพ “Smile” และรองอันดับ 2 นายภูบดี ศรีสังข์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ชื่อ “อย่าให้อิทธิพลของโลก เป็นของใครคนหนึ่ง” โครงการนี้มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนรักโลก รักสิ่งแวดล้อม ร่วมกันแบ่งปันสร้างสรรค์สิ่งที่ดี ทำประโยชน์เพื่อชุมชนและสังคมต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันจันทร์ที่ 31 พฤษภาคม 2553

วันว่างในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนของเด็กๆ โรงเรียนวัดแกนจันทร์ ที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันกับกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนา จ.สมุทรสงคราม ได้แวะเวียนมาที่กลุ่ม เพื่อศึกษาและเรียนรู้กรรมวิธีการทำผักผลไม้แช่อิ่มจากพี่ป้าอาสาสมัครในกลุ่ม

เด็กๆ ตามป้าแดง (แกนนำกลุ่มสตรีพัฒนา) เข้าสวนยามเช้า เพื่อเก็บผักผลไม้ที่จะนำมาแช่อิ่ม ผักชนิดแรกที่ป้าแดงกับเด็กๆ เข้าไปเก็บในสวน คือ มะระขี้นก ลักษณะเป็นไม้เลื้อย มีผลรูปกระสวย ผิวขรุขระ เป็นปมๆ ยื่นออกมา รสขม แต่อุดมไปด้วยสรรพคุณทางยามากมาย

น้องหวานเย็น ด.ญ.สุกัลยา สุรศิลป์ บอกว่า “ลูกมะระกินเป็นยาระบายอ่อนๆ ค่ะ ช่วยย่อยอาหาร และเป็นยาเจริญอาหารได้ดีอีกด้วย หวานเป็นลม ขมเป็นยาจริงๆ ค่ะ”

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันศุกร์ที่ 4 มิถุนายน 2553

คำถาม

1. นักเรียนชอบกิจกรรมในเรื่องใดบ้าง และกิจกรรมนั้น แสดงถึงการทำความดีในเรื่องใดบ้าง

2. กิจกรรมดังกล่าวมีผลดีอย่างไร จงอธิบาย

3. นักเรียนมีวิธีคิดแบบใด

4. นักเรียนคิดว่า จะนำแบบอย่างที่ดีในเรื่องใดไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต และคาดว่าจะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง

ใบงานที่

7.5

กิจกรรมเด็กเก่ง ก่อนวันเปิดเทอม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ก๊อต ด.ช.ศิวกร บัวผื่อน ชั้น ป.6 โรงเรียนกสิณร (เซนต์ปีเตอร์) จ.นนทบุรี เล่าว่าส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารกับเพื่อนผ่านโปรแกรมเอ็มเอสเอ็น เล่นเกม คุณพ่อจะอนุญาตให้เปิดคอมพิวเตอร์วันละ 1 ชั่วโมง มาเข้าค่าย 5 วัน ได้รับความรู้มาก อาจารย์และพี่ๆ วิทยากรสอนสนุก เช่น เรื่องของสายแลนคอมพิวเตอร์สำคัญในชีวิตประจำวัน ถ้ามีความรู้ในเรื่องนี้จะทำให้รู้จักการใช้อย่างถูกวิธี

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันพุธที่ 26 พฤษภาคม 2553

ดับเบิลเอ ร่วมกับแม็กซิม คอนแทคเลนส์ และวันเสาร์คัพ ตราเกษตร จัดประกวดภาพถ่ายสุดยอดฮีโร่ ในกิจกรรม “You are the Real Hero” รวมพลังฮีโร่วัยมันส์พิทักษ์โลก เพื่อร่วมทำประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ณ ไร่ปลูกรัก จ.ราชบุรี ผู้ชนะเลิศการถ่ายภาพครั้งนี้ ได้แก่ น.ส.สุรางคณา คงเพชร คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชื่อภาพ “ความสุขของการปลูกป่าชายเลน” รองอันดับ 1 น.ส.จิตติมา ภูมิศรีสวัสดิ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชื่อภาพ “Smile” และรองอันดับ 2 นายภูบดี ศรีสังข์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ชื่อ “อย่าให้ฮีโร่รักโลก เป็นของใครคนหนึ่ง” โครงการนี้มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนรักโลก รักสิ่งแวดล้อม ร่วมกันแบ่งปันสร้างสรรค์สิ่งที่ดี ทำประโยชน์เพื่อชุมชนและสังคมต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันจันทร์ที่ 31 พฤษภาคม 2553

วันว่างในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนของเด็กๆ โรงเรียนวัดแก่นจันทร์ ที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันกับกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนา จ.สมุทรสงคราม ได้แวะเวียนมาที่กลุ่ม เพื่อศึกษาและเรียนรู้กรรมวิธีการทำผักผลไม้แช่อิ่มจากพี่ป้าอาสาสมัครในกลุ่ม

เด็กๆ ตามป้าแดง (แกนนำกลุ่มสตรีพัฒนา) เข้าสวนยามเช้า เพื่อเก็บผักผลไม้ที่จะนำมาแช่อิ่ม ผักชนิดแรกที่ป้าแดงกับเด็กๆ เข้าไปเก็บในสวน คือ มะระขี้นก ลักษณะเป็นไม้เลื้อย มีผลรูปกระสวย ผิวขรุขระ เป็นปมๆ ยื่นออกมา รสขม แต่อุดมไปด้วยสรรพคุณทางยามากมาย

น้องหวานเย็น ด.ญ.สุกัลยา สุทธิศิลป์ บอกว่า “ลูกมะระกินเป็นยาระบายอ่อนๆ ค่ะ ช่วยย่อยอาหาร และเป็นยาเจริญอาหารได้ดีอีกด้วย หวานเป็นลม ขมเป็นยาจริงๆ ค่ะ”

ที่มา : หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันศุกร์ที่ 4 มิถุนายน 2553

คำถาม

1. นักเรียนชอบกิจกรรมในเรื่องใดบ้าง และกิจกรรมนั้น แสดงถึงการทำความดีในเรื่องใดบ้าง

2. กิจกรรมดังกล่าวมีผลดีอย่างไร จงอธิบาย

3. นักเรียนมีวิธีคิดแบบใด

4. นักเรียนคิดว่า จะนำแบบอย่างที่ดีในเรื่องใดไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต และคาดว่าจะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมในกระแส ความเปลี่ยนแปลงของโลก

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ย่อมส่งผลดีต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/11 วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสม
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีผลต่อการปฏิบัติตนของชาวพุทธอย่างเหมาะสม
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงได้
- 2) รายงานผลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมอริยทรัพย์ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การปฏิบัติตนตามหลักธรรม

- 1) พระรัตนตรัย - ธรรมคุณ 6
- 2) อริยสัจ 4
 - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
 - : ชั้น 5 ➤ आयตนะ
 - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
 - : หลักกรรม ➤ สมบัติ 4 ➤ วิบัติ 4
 - : อกุศลกรรมมถ 10 : อปายมุข 6
 - นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)
 - : สุข 2 (สามีส นีรามิส)
 - มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)
 - : บุญพรมิตของมัจฉิมาปฏิบัติทา : ตรุณธรรม 6

: กุศลจิรัฏฐิติธรรม 4

: กุศลกรรมบถ 10

: สติปัฏฐาน 4

: มงคล 38

➢ ประพัตติธรรม

➢ เว้นจากความชั่ว

➢ เว้นจากการดื่มน้ำเมา

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการจัดโครงสร้าง
- 3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้ ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 4 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันเล่าเรื่องราวของพระพุทธรูปในประเด็นต่อไปนี้
1) นักเรียนเคยปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในเรื่องใด พร้อมยกตัวอย่างการกระทำ
2) นักเรียนได้รับผลของการกระทำในข้อ 1) อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

- ปัจจุบันนักเรียนนำหลักธรรมใดมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตบ้าง ยกตัวอย่าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมผลการเล่าเรื่องรอบวง และสรุปสาระสำคัญ แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกไปเล่าให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟังหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	4. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. ใบงานที่ 8.1-8.2	

คำถามกระตุ้นความคิด

- การนำหลักธรรมมาปฏิบัติเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ย่อมส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร
(ทำให้การตัดสินใจกระทำใดๆ ได้อย่างเหมาะสม)
- นักเรียนนำหลักธรรมใดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อการอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างปกติสุข
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

- ครูอธิบายเชื่อมโยงถึงความจำเป็นในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกโดยใช้หลักธรรมเป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่เป็นหลักปฏิบัติอย่างเหมาะสมในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่ตนได้ศึกษาค้นคว้ามา

2. ประเมินคุณค่าและประโยชน์

- สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามในใบงาน ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ทำใบงานที่ 8.1 เรื่อง ธรรมะบรรยาย
 - คู่ที่ 2 ทำใบงานที่ 8.2 เรื่อง คนดีในดวงใจ
- สมาชิกแต่ละกลุ่มคัดค้านอธิบายผลงานของตนให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง แล้วให้ทุกคนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 8.1-8.2 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน แล้วปรับปรุงแก้ไขในกรณีไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

ชั่วโมงที่ 2

3. เลือกและตัดสินใจ

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนตามหลักธรรม อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก
2. สมาชิกแต่ละคนตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับตนเองในการปฏิบัติตนตามหลักธรรม

4. ปฏิบัติ

1. นักเรียนทุกคนปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ตนเองตัดสินใจเลือกในขั้นที่ 3 แล้วรายงานผลต่อครูผู้สอน ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขในกระแสของการเปลี่ยนแปลงของโลก

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 8.1	ใบงานที่ 8.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 8.2	ใบงานที่ 8.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ราชวรมนี, พระ (ประยูร ธมฺมจิตโต). 2539. **อนุทินธรรมะ ธรรมะสำหรับ 365 วัน**.
กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.
- 3) ใบงานที่ 8.1 เรื่อง ธรรมะบรรยาย
- 4) ใบงานที่ 8.2 เรื่อง คนดีในดวงใจ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/23>

ใบงานที่

8.1

ธรรมะบรรยาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายใต้ภาพให้สอดคล้องกับการนำหลักธรรมมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ

1.

.....

.....

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

.....

.....

4.

.....

.....

.....

.....

.....

- บทสรุป การนำหลักธรรมมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมีผลดี คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่

8.1

ธรรมะบรรยาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายได้ภาพให้สอดคล้องกับการนำหลักธรรมมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ

(ตัวอย่าง)

1.

..... การปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ

..... หลักธรรมที่นำมาปฏิบัติ เช่น ทางสายกลาง
ทำในสิ่งที่พอเหมาะ พอควร พอดี

2.

..... รู้จักประมาณตน มีความพอดี บริโภคในสิ่งที่
จำเป็น

..... หลักธรรมที่นำมาปฏิบัติ เช่น สันโดษ มีความ
ยินดีในสิ่งที่ได้มาพอสมควร ไม่แสวงหาความสุข
ในวัตถุจนเกิดควร

3.

..... ชาวพุทธมีน้ำใจที่ดีงามต่อกัน และมีความ
สามัคคี หลักธรรมที่นำมาปฏิบัติ เช่น

- ความมีน้ำใจ
- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ความสามัคคี

4.

..... การประกอบอาชีพหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว
นั้น จะต้องมีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต

- หลักธรรมที่นำมาปฏิบัติ เช่น
- ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ความขยันหมั่นเพียร

- บทสรุป การนำหลักธรรมมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมีผลดี คือ

.....

.....

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

8.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

เมื่อชีวิตนักเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว เขาไปสอบราชการเป็นครูที่จังหวัดซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขา เขามีเหตุผลที่ว่า การเป็นครูจะสามารถช่วยพัฒนาเด็กในหมู่บ้านให้เป็นคนดีมีความรู้ เป็นเยาวชนที่ดีซึ่งจะเป็นพลเมืองดีของชาติได้ในที่สุด ชีวิตจะประพุดติดนเป็นแบบอย่างของลูกศิษย์ พุดจาสุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย เด็กๆ จะชมคุณครูชีวิตว่า แต่งตัวดีกว่าครูคนอื่น ทำให้บุคลิกของครูดูสง่า ครูชีวิตไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า และไม่เล่นการพนัน ครูชีวิตชอบฟังข่าวอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จะมีเรื่องเล่าให้เด็กๆ ฟังมากมายหลายเรื่อง ที่เป็นตัวอย่างความประพฤติของบุคคลในทุกวงการ แล้วนำมาให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ดี หรือไม่ดี

ครูชีวินจะพานักเรียนไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนที่มีฐานะยากจน และซื้อสิ่งของเครื่องใช้ไฟฟ้าไปฝาก บางครั้งก็พากันเอาของไปแจกบ้านคนชรา สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า ครูชีวินจะเป็นผู้ที่คนในหมู่บ้านรักใคร่นับถือ ใครเดือดร้อนเรื่องอะไรก็จะไปขอคำปรึกษา นอกจากครูชีวินจะเป็นครูในดวงใจของเด็กนักเรียนแล้วยังเป็นคนดีในดวงใจของชาวบ้านในหมู่บ้านทุกคนด้วย ถึงแม้จะมีคนเอาเงินมาให้เขาแจกชาวบ้านเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หมายเลขที่เขาสั่งมา ครูชีวินก็ปฏิเสธ

1. ชีวิตปฏิบัติตามหลักธรรมใด จงยกตัวอย่างประกอบ

[illegible]

2. ชีวิตได้รับผลดีจากการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในข้อ 1 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่

8.2

คนดีในดวงใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาเรื่อง คนดีในดวงใจ

เมื่อชีวิตเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว เขาไปสอบรับราชการเป็นครูที่จังหวัดซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขา เขามีเหตุผลที่ว่า การเป็นครูจะสามารถช่วยพัฒนาเด็กในหมู่บ้านให้เป็นคนดีมีความรู้ เป็นเยาวชนที่ดีซึ่งจะเป็นพลเมืองดีของชาติได้ในที่สุด ชีวิตจะประพัตินเป็นแบบอย่างของลูกศิษย์ พุดจาสุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย เด็ก ๆ จะชมคุณครูชีวิตว่า แต่งตัวดีกว่าครูคนอื่น ทำให้บุคลิกของครูดูสง่า ครูชีวิตไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า และไม่เล่นการพนัน ครูชีวิตชอบฟังข่าวอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จะมีเรื่องเล่าให้เด็ก ๆ ฟังมากมายหลายเรื่อง ที่เป็นตัวอย่างความประพฤติของบุคคลในท่วงการ แล้วนำมาให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ดี หรือไม่ดี

ครูชีวิตจะพานักเรียนไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนที่มีฐานะยากจน และซื้อสิ่งของเครื่องใช้ไฟฟ้าไปฝาก บางครั้งก็พากันเอาของไปแจกบ้านคนชรา สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า ครูชีวิตจะเป็นผู้ที่คนในหมู่บ้านรักใคร่นับถือ ใครเดือดร้อนเรื่องอะไรก็จะไปขอคำปรึกษา นอกจากครูชีวิตจะเป็นครูในดวงใจของเด็กนักเรียนแล้วยังเป็นคนดีในดวงใจของชาวบ้านในหมู่บ้านทุกคนด้วย ถึงแม้ว่าจะมีคนเอาเงินมาให้เขาแจกชาวบ้านเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหมายเลขที่เขาสั่งมา ครูชีวิตก็ปฏิเสธ

คำถาม

1. ชีวิตปฏิบัติตามหลักธรรมใด จงยกตัวอย่างประกอบ

ชีวิตปฏิบัติตามหลักอริยทรัพย์ 7 ดังนี้

- 1) ศรัทธา มีความเชื่อที่มีเหตุผลมั่นใจในหลักที่ถือ และในความดีที่ทำ คือ เขามีเหตุผลที่ว่า การเป็นครูจะสามารถช่วยพัฒนาเด็กในหมู่บ้านให้เป็นคนดี มีความรู้ ซึ่งจะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป
- 2) ศีล ครูชีวิตมีความประพฤติเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ พุดจาสุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ไม่เล่นการพนัน
- 3) หิริ ครูชีวิตมีความละอายต่อการทำความชั่ว จึงไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า
- 4) โอตตัปปะ ครูชีวิตมีความเกรงกลัวผลจากการทำความชั่ว คือ การเล่นพนัน อาจทำให้สูญเสียทรัพย์สินเงินทองได้
- 5) พาหุสัจจะ ครูชีวิตได้เรียนมากจนจบปริญญาตรี ชอบฟังและอ่านข่าวต่าง ๆ เสมอ
- 6) จาคะ ครูชีวิตชอบพานักเรียนไปบริจาคสิ่งของแก่คนยากไร้ คนชรา
- 7) ปัญญา ครูชีวิตเป็นผู้ที่มีเหตุผล สามารถแยกแยะสิ่งดีและสิ่งชั่วได้ เขาปฏิเสธการรับเงินจากผู้หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

2. ชีวิตได้รับผลดีจากการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในข้อ 1 อย่างไร

ชีวิตเป็นครูดีในดวงใจของเด็ก เป็นคนดีในดวงใจของชาวบ้าน เป็นผู้ที่ทุกคนมีความรักใคร่ แสดงว่าเขามีทรัพย์
อันประเสริฐ คือ อริยทรัพย์ เป็นทรัพย์ภายใน อันเป็นทรัพย์อันประเสริฐ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญอันจะนำไปสู่การมีทรัพย์
ภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมี ส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมนำสู่สันติสุข

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ย่อมส่งผลดีต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/11 วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสม
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้
- 2) รายงานผลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การปฏิบัติตนตามหลักธรรม

- 1) พระรัตนตรัย - ธรรมคุณ 6
- 2) อริยสัจ 4
 - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
 - : ขั้น 5 ➤ आयตนะ
 - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
 - : หลักกรรม ➤ สมบัติ 4 ➤ วิบัติ 4
 - : อกุศลกรรมบถ 10 : อปายมุข 6
 - นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)
 - : สุข 2 (สามีส นีรามิส)
 - มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)
 - : บุญพรมิตของมัชฌิมาปฏิปทา : ธรรมคุณ 6
 - : กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 : กุศลกรรมบถ 10

: สติปัฏฐาน 4

: มงคล 38

➢ ประพฤติธรรม ➢ เว้นจากความชั่ว ➢ เว้นจากการดื่มน้ำเมา

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการจัดโครงสร้าง
- 3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ ธรรมสาส์น

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : ตัวอย่างข่าว

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูนำข่าวสังคมเกี่ยวกับการช่วยเหลือกัน การมีน้ำใจต่อกัน และการทำรุนแรงต่อเด็กและสตรี มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงผลดีหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลในข่าว
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น สมาชิกทุกคนในสังคมจะต้องปฏิบัติตามหลักธรรม
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนต้องการให้เพื่อนทุกคนในห้องเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นักเรียนจะแนะนำเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด จงอธิบาย (พรหมวิหาร 4 ได้แก่

1. เมตตา คือ มีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข
2. กรุณา คือ คิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
3. มุทิตา คือ มีความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข
4. อุเบกขา คือ วางใจเป็นกลาง)

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2	4. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. ใบงานที่ 8.3	

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ควรนำหลักธรรมใดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ จงยกตัวอย่าง

(หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 คือ

1. ทาน รู้จักให้แบ่งปันผู้อื่น
2. ปิยวาจา พูดจากับทุกคนด้วยคำพูดสุภาพ
3. อติถจริยา รู้จักบำเพ็ญประโยชน์
4. สมานัตตตา ปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย)

1. แสวงหาความรู้

นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เพิ่มเติม เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยแบ่งหน้าที่กันคนละ 1-2 หลักธรรม ตามความเหมาะสม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับหลักธรรมที่ตนได้ไปศึกษาค้นคว้ามาในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ชื่อหลักธรรม ความหมาย และหัวข้อหลักธรรมย่อย
 - 2) ตัวอย่างการกระทำตามหลักธรรม
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปสาระสำคัญของหลักธรรมที่นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันหาข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานที่แสดงถึงการประพฤติตนตามหลักธรรม และนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มาลงหน้า เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนต่อไป

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานมาวิเคราะห์ ตามหัวข้อในใบงานที่ 8.3 เรื่อง หลักธรรมนำสู่สันติสุข โดยให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายและสรุปประเด็น แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 8.3 หน้าชั้นเรียน และร่วมกันเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

- กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 5 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนในการนำหลักธรรมไปปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. ครูให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตนตามแนวทางที่กลุ่มของตนร่วมกันวางแผนในข้อ 1 บันทึกและรายงานผลต่อครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามหลักธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แล้วบันทึกผลจากนั้นนำส่งครูตรวจตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข
 - 2) การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข
 - 3) การเสนอข้อคิดที่ได้จากการปฏิบัติ

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 8.3	ใบงานที่ 8.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจบันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข	แบบประเมินบันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ราชวรุมณี, พระ (ประยูร ธมฺมจิตโต). 2539. *อนุทินธรรมะ ธรรมะสำหรับ 365 วัน*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) ใบงานที่ 8.3 เรื่อง หลักธรรมนำสู่สันติสุข

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/REI/M2/24>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบันทึกการปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข				
2	การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมนำสู่สันติสุข				
3	การเสนอข้อคิดที่ได้จากการปฏิบัติ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

ตัวอย่างข่าว

ทบ. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ

พ.อ.วินัย สุวารี รองโฆษกกองทัพบก กล่าวว่าขณะนี้ทางกองทัพบก ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ต่างๆ อย่างเต็มที่ เช่น ในพื้นที่ประสบภัยหนาว 8 จังหวัดนั้น ทางศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก ดำเนินการแจกจ่ายผ้าห่มในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในส่วนที่หน่วยงานอื่นไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ จำนวน 25,000 ผืน ส่วนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งภายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ทหารได้เข้าไปสนับสนุนแจกจ่ายน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแล้ว

ขณะเดียวกันในส่วนของอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ นั้น พ.อ.วินัย ระบุว่าตั้งแต่เดือนธันวาคม ปี 2555 ทางศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพภาคที่ 4 ได้จัดทำถังพลาสติกและรถบรรทุกเข้าช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยอย่างเต็มที่และช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ เช่น การสร้างสะพานที่ถูกน้ำพัดทำลาย การรื้อถอนสิ่งกีดขวาง เส้นทางคมนาคมเส้นทางทางไหลของน้ำ เป็นต้น ส่วนการช่วยเหลือบรรเทาสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน ทางกองทัพภาคที่ 3 ได้มีการจัดตั้งกองบัญชาการเฉพาะกิจบูรณาการกับฝ่ายปกครองและประชาชน โดยมีการจัดชุดปฏิบัติการควบคุมไฟป่าและหมอกควันจำนวน 1,000 นาย เพื่อเฝ้าระวังรวมถึงควบคุมสถานการณ์

ที่มา : “ทบ. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ.” [ม.ป.ป.]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://news.sanook.com/1163044/ทบ.ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ/> สืบค้น 14 มีนาคม 2556.

เร่งช่วยเหลือเด็กหญิงต่างด้าว 12 ปี เหยื่อนายจ้างรายวัน

แพทย์เตรียมผ่าตัดฝังฝังบริเวณแขนและลำตัวเด็กหญิงวัย 12 ปีที่ถูกนายจ้างรายวัน ระบุหากไม่รีบผ่าตัดแขนเด็กจะพิการ ขณะที่ตำรวจเร่งรวบรวมพยานหลักฐานส่งฟ้องศาล เบื้องต้นได้แจ้ง 7 ข้อหาสำมิกรยาแล้ว

นายแพทย์วิบูลย์ ชัยศิริรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานนิติเวช โรงพยาบาลกำแพงเพชร ได้ตรวจอาการของเด็กหญิงเคราะห์ร้ายที่บ้านพักเด็กและครอบครัว พบว่า ผิวหนังถูกดิ่งรั้งจากนายจ้างรายวันที่ถูกรัดทั่วตัว บาดแผลสาหัส เด็กยังมีอาการบาดเจ็บ การรักษาต้องให้แพทย์ที่เชี่ยวชาญผ่าตัดและฝังฝังที่ติดกันตรงบริเวณแขนซ้ายกับลำตัว เพราะหากไม่รีบผ่าตัดแขนเด็กจะพิการ ส่วนการทำศัลยกรรมคงไม่สามารถทำได้ เนื่องจากผิวหนังทั่วร่างกายส่วนใหญ่เสียหายหมด

คดีนี้พนักงานสอบสวนเร่งรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อส่งให้อัยการส่งฟ้องศาลให้เร็วที่สุด เบื้องต้นได้แจ้งข้อหา 7 ข้อหากับนายนายนี้ แต่งอ่อน อายุ 35 ปี และนางสาวรัตนกร ปิยะวรรณ อายุ 33 ปี สองสามีภรรยา ที่อยู่ระหว่างการประกันตัว ส่วนสาเหตุการทำร้ายน่าจะมาจากความแค้นส่วนตัว เพราะอดีตพ่อแม่ของเหยื่อเคยเป็นคนงานในไร่ผู้ต้องหา แต่ได้ย้ายไปทำงานในไร่อื่นที่อยู่ติดกัน ทำให้ผู้ต้องหาไปหลอกจับเอาเด็กมาขังในบ้านและทรมาณถึง 4 ปีเต็ม

ที่มา : ครอบครัวข่าว 3. “เร่งช่วยเหลือเด็กหญิงต่างด้าว 12 ปี เหยื่อนายจ้างรายวัน.” [ม.ป.ป.]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.krobkruakao.com/ข่าว/68221/เร่งช่วยเหลือเด็กหญิงต่างด้าว-12-ปี-เหยื่อนายจ้างรายวัน.html>

สืบค้น 14 มีนาคม 2556.

ใบงานที่

8.3

หลักธรรมนำสู่สันติสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทาน มาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ชื่อเรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. ควรตั้งชื่อข่าว ภาพข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานนี้ว่าอย่างไร
.....
.....
2. การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานนั้น แสดงถึงการนำหลักธรรมใดมาเป็นแนวปฏิบัติ
.....
.....
3. ผลที่ได้รับจากการกระทำในข้อ 2 คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
4. ผลของการกระทำในข้อ 2 นั้น ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้อย่างไร
.....
.....
5. นักเรียนสามารถนำตัวอย่างหรือข้อคิดจากข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานไปปฏิบัติได้อย่างไร
.....
.....

ใบงานที่

8.3

หลักธรรมนำสู่สันติสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทาน มาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถาม

ชื่อเรื่อง

(สาระสำคัญโดยย่อ)

ที่มา :

คำถาม

1. ควรตั้งชื่อข่าว ภาพข่าว กรณีตัวอย่าง หรือนิทานนี้ว่าอย่างไร
.....
2. การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานนั้น แสดงถึงการนำหลักธรรมใดมาเป็นแนวปฏิบัติ
.....
.....
3. ผลที่ได้รับจากการกระทำในข้อ 2 คืออะไร ยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
4. ผลของการกระทำในข้อ 2 นั้น ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้อย่างไร
.....
.....
5. นักเรียนสามารถนำตัวอย่างหรือข้อคิดจากข่าว ภาพข่าว กรณีศึกษา หรือนิทานไปปฏิบัติได้อย่างไร
.....
.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

